

Jaarstukken 2025

Voorwoord

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u de jaarstukken 2025 aan. Een jaar waarin we ons hebben ingezet voor de dienstverlening aan onze burgers, het realiseren van de bestuurlijke ambities en diverse projecten.

Landelijke ontwikkelingen

Op 3 juni 2025 viel het kabinet Schoof. Als gevolg daarvan vonden op 29 oktober 2025 vervroegde Tweede Kamerverkiezingen plaats. Voor onze organisatie betekende dit een flinke extra klus, die goed geklaard is.

Als gevolg van de val van het kabinet werden diverse wetten en dossiers controversieel verklaard, of vertraagd. Zo ontstond er onduidelijkheid over de uitvoeringsagenda voor woningbouw, energietransitie, jeugdzorg en armoedebestrijding. Ook was er financiële onzekerheid (ravijnjaar 2026). Via de Vereniging van Nederlandse Gemeenten is het demissionaire kabinet opgeroepen om urgentie te houden op deze en andere dossiers. Binnen de (demissionaire) kaders hebben wij onze taken zo goed mogelijk voortgezet.

Financieel in control

Samen met de auditcommissie hebben wij verdere stappen gezet om financieel in control te komen. Dit onder andere door versterking van de financiële beheersing en het risicomanagement. Ook is een aanzet gemaakt voor projectcontrol.

Rekeningresultaat

We sluiten 2025 af met een saldo van € 13,708 miljoen. In december (na de 14e begrotingswijziging) gingen we uit van een saldo van € 11,120 miljoen. In het raadsvoorstel, treft u ons voorstel voor de resultaatbestemming aan.

We sluiten de bestuursperiode af met een gezonde financiële positie. Daarmee geven we ruimte aan de nieuwe gemeenteraad om ambities te realiseren voor onze mooie gemeente.

Oostburg,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS
VAN SLUIS,

De secretaris,

De burgemeester,

S.I. de Kievit-
Minnaert

mr. M.M.D. Vermue

Inhoudsopgave

Inleiding	4
-----------------	---

Jaarverslag

Programma's	9
Programma 1: Duurzaamheid	10
Programma 2: Economie en Arbeidsmarkt	16
Programma 3: Wonen en Voorzieningen	23
Programma 4: Sociaal Domein	28
Programma 5: Bestuur en veiligheid	35
Programma 6: Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	41

Paragrafen	42
Paragraaf Lokale heffingen	42
Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing	47
Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen	53
Paragraaf Verbonden Partijen	60
Paragraaf Financiering	76
Paragraaf Bedrijfsvoering	79
Paragraaf Grondbeleid	88
Openbaarheidsparagraaf	94
Paragraaf Grote Projecten	95

Jaarrekening

Balans	101
Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	103
Toelichting op de balans	104
Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	142

Bijlagen

Sisa lijst	170
Begrippenlijst	181
Overzicht investeringsuitgaven	187

Inleiding

Financieel resultaat

De gemeente Sluis sluit het jaar 2025 af met een voordelig rekeningresultaat van € 13,7 miljoen. Het rekeningresultaat bestaat uit twee onderdelen, te weten:

(in duizenden euro's)

Gerealiseerde resultaat	2025	2024
Overheidsactiviteiten	13.434.482	8.995.960
Grondexploitatie	273.239	99.115-
	13.707.722	8.896.845

Totstandkoming rekeningresultaat

In de laatste programmawijziging 2025 werd het resultaat na bestemming geraamd op een voordelig saldo van € 11,1 miljoen. Het uiteindelijke resultaat is € 2,6 miljoen voordeliger. Hieronder volgt een overzicht van de programma's met daarbij de saldo's en de afwijking van de begrote cijfers.

(in duizenden euro's)

Omschrijving	Begroting 2025			Realisatie 2025			Realisatie 2025 t.o.v. begroting 2025		
Programma:	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 1 Duurzaamheid	6.024	7.301	1.277	6.307	6.890	583	-283	411	693
Programma 2 Economie en Arbeidsmarkt	3.705	8.933	5.228	3.428	7.008	3.581	278	1.925	1.647
Programma 3 Wonen en Voorzieningen	13.987	30.693	16.705	14.423	27.393	12.970	-435	3.300	3.735
Programma 4 Sociaal Domein	6.855	38.121	31.266	8.034	37.791	29.757	-1.179	330	1.509
Programma 5 Bestuur en Veiligheid	4.796	10.782	5.986	5.153	11.129	5.976	-357	-347	10
Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb	87.849	16.121	-71.728	87.331	16.130	-71.202	517	-9	-526
Totaal programma's	123.218	111.952	-11.266	124.676	106.341	-18.335	-1.458	5.611	7.069
Mutaties reserves	43.539	43.684	145	41.214	45.841	4.627	2.325	-2.157	-4.482
Gerealiseerde resultaat	166.756	155.636	-11.120	165.890	152.183	-13.708	866	3.453	2.587

Het verschil tussen de begroting na wijziging en de realisatie, € 2,6 miljoen, wordt op hoofdlijnen als volgt verklaard. Bij de Toelichting overzicht baten en lasten is er een uitgebreide verschillenanalyse opgenomen.

Programma	Omschrijving	Voordelig	Nadelig
1	RUD	306	
1	Afval	179	
2	Grondexploitatie (GREX)	273	
3	Gebouwen (afschrijving)	276	
3	Rioleringen		396
3	Groen	109	
3	Vitaal Oostburg	270	
3	Havengebied		215
3	Sportaccommodaties	258	
3	MFC's en dorpshuizen	163	
3	Realisatiestimulans	315	
4	Onderwijs	222	
4	Inkomensregelingen	218	
4	Huishoudelijke hulp		319
4	Jeugdzorg	1.068	
4	Beschermd wonen	332	
4	Gezondheidszorg	196	
5	Burgerparticipatie	107	
5	Wethouderspensioenen		1.575
5	Opvang Oekraïners	1.082	
6	Belastingopbrengsten		174
6	Algemene uitkering		681
6	Voorzieningen RVU en spaarverlof		428
6	Gebouwen (afschrijving)	204	
6	Rentebaten	236	
6	Overhead	186	
div	Overige	375	
	Totalen	6.375	3.788
	Saldo (verschil begroting – realisatie)	2.587	

Kerngegevens

		Rekening per 31-12-2024	Rekening per 31-12-2025
Sociale structuur			
Aantal inwoners		23.108	23.220
waarvan:			
0 t/m 19 jaar		3.826	3.809
20 t/m 64 jaar		12.323	12.346
65 jaar en ouder		6.959	7.065
Aantal bijstandsontvangers		416	362
Fysieke structuur			
Oppervlakte gemeente in ha.		30.716	30.716
Aantal woonruimten		19.195	19.399
Financiële structuur			
Opbrengst belastingen en rechten	Totaal	39.046.000	39.409.000
	per inwoner	1.690	1.697
Algemene uitkering Gemeentefonds	Totaal	53.921.000	58.191.000
	per inwoner	2.333	2.506
Boekwaarde vaste activa	Totaal	118.146.000	121.208.000
	per inwoner	5.113	5.220
Eigen vermogen	Totaal	97.487.000	115.822.000
	per inwoner	4.219	4.988
Vaste schuld	Totaal	34.483.000	32.232.000
	per inwoner	1.492	1.388
Omvang exploitatie	Totaal	141.785.000	165.890.000
	per inwoner	6.136	7.144

Leeswijzer

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn regels voor de samenstelling van de jaarstukken opgenomen. Met deze stukken legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad.

Het doel van de jaarstukken is de gemeenteraad, de inwoners, de hogere overheden en andere belangstellenden te informeren over de financiële gang van zaken over het afgelopen boekjaar en de financiële positie aan het einde van het boekjaar.

In de jaarstukken treft u eerst het jaarverslag aan (programmaverantwoording en de paragrafen), daarna de jaarrekening en tot slot de bijlagen.

Jaarverslag

De programmaverantwoording bestaat uit de volgende vijf programma's:

Duurzaamheid

Economie en Arbeidsmarkt

Wonen en Voorzieningen

Sociaal Domein

Bestuur en Veiligheid

Daarop volgt het overzicht met de algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien, overhead en vennootschapsbelasting en de beleidsmatige verantwoording over 2025.

De indeling van de programma's is conform het coalitieakkoord "Strategie met ambitie".

Per programma wordt achtereenvolgens weergegeven:

- **Inleiding:** waar draait het om in het programma? Dit betreft de tekst zoals opgenomen in de begroting 2025.
- **Speerpunten:** onderdelen van het beleid waar extra aandacht voor is. Deze worden als volgt weergegeven.

Beschrijving van het speerpunt (tekst uit begroting)	
1. Opsomming speerpunten	
2.	
Wat willen we bereiken:	
1. Speerpunt	
Wat gaan we er voor doen:	Wat hebben we gedaan:
Tekst uit de begroting	Verantwoording

Ter informatie is in ieder programma een specificatie van de lasten en baten per taakveld toegevoegd.

Naast de genoemde programma's wordt een belangrijk deel van het jaarverslag gevormd door de in het BBV verplicht voorgeschreven paragrafen:

- Lokale heffingen,
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing,
- Onderhoud kapitaalgoederen,
- Verbonden partijen,
- Financiering,
- Bedrijfsvoering,
- Grondbeleid,
- Openbaarheid
- Projecten (niet verplicht, toegevoegd voor een verbeterd inzicht in de grote projecten).

Jaarrekening

In de jaarrekening worden de gemeentefinanciën toegelicht. Deze bevat het overzicht van baten en lasten en de toelichting daarop. Daarnaast is er een beschrijving opgenomen van de grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling. De balans en de toelichting daarop maken ook onderdeel uit van de jaarrekening. Tot slot vormt de SiSa-lijst een onderdeel van de jaarrekening.

Indicatoren

Met ingang van 2017 is voor alle gemeenten een basisset verplicht voorgeschreven indicatoren ingevoerd. Het doel hiervan is het inzichtelijker maken van de begroting en jaarstukken en een betere onderlinge vergelijkbaarheid van gemeenten mogelijk te maken. De verplichte indicatoren zijn opgenomen in de desbetreffende programma's en vervangen daarmee de in voorgaande jaren gehanteerde effect- en prestatie-indicatoren.

Alle indicatoren en beschikbare cijfers zijn te bekijken via de website www.waarstaatjegemeente.nl. Op deze website is ook achtergrondinformatie beschikbaar over de bronnen en definities van de indicatoren en wat er precies wordt gemeten met de indicatoren.

Een aantal indicatoren uit de basis-set is wellicht niet voor alle gemeenten beschikbaar, maar is wel van belang voor alle gemeenten. Gemeenten waarvoor de informatie beschikbaar is moeten deze opnemen in de begroting en jaarstukken. In de 'Regeling beleidsindicatoren' is bepaald dat als de informatie niet beschikbaar is, de gemeenten deze niet hoeven op te nemen.

Niet alle indicatoren zijn in deze jaarstukken ingevuld, met name in die gevallen waarbij er op www.waarstaatjegemeente.nl geen actuele of helemaal geen informatie beschikbaar is. Bij deze indicatoren staat de tekst 'nog niet bekend'.

Afrondingsverschillen

In dit document worden veel cijfermatige overzichten weergegeven als veelvouden van € 1.000. Echter, bij de totalen wordt gerekend met de werkelijke, onafgeronde bedragen. Hierdoor komen afrondingsverschillen voor.

Programma's

Programma 1 Duurzaamheid

Programma 1: Duurzaamheid

Inleiding, de opgave

Onder Duurzaamheid onderscheiden we drie pijlers: energie, klimaat en circulair.

De energietransitie, klimaatadaptatie opgave en de overgang naar een circulaire economie zijn de grote opgaven waar we voor staan om de gemeente duurzaam leefbaar te houden voor komende generaties. Het rijksbeleid is hierin sterk bepalend, waarbij het Nederlands Klimaatakkoord op gemeentelijk niveau is doorvertaald naar ons gemeentelijk beleidsplan Duurzaamheid Sluis.

Energie

De uitvoering van de energietransitie en de overstap naar duurzame energiebronnen moet plaatsvinden op een manier die past bij de financiële draagkracht van onze inwoners en bedrijven, en bij de schaal van het platteland. De gemeente is hierin realistisch en richt zich vooral op het terugdringen van het gebruik van fossiele brandstoffen in woningen en gebouwen. We zetten onder andere in op energie besparen, isoleren, duurzame opwek en de ontwikkeling van het energiesysteem.

Klimaat

We geven invulling aan de klimaatadaptatiestrategie. Klimaatverandering beïnvloedt de fysieke leefomgeving en de openbare ruimte. We kijken naar het landschap, de waterberging en de inrichting van de openbare ruimte. Om bebouwd gebied klimaatadaptief in te richten, streven we naar label B. Op alle thema's (wateroverlast, droogte, hitte, overstromingen) betekent dit een klimaatrobuuste inrichting van de openbare ruimte. Als dat niet haalbaar is moet bekeken worden of het label minimaal één niveau hoger kan dan het huidige label. Bij projecten in voorbereiding houden we rekening met klimaatadaptatieve maatregelen. Er loopt een pilot voor een klimaatadaptatieve inrichting in twee wijken in Sluis en Schoondijke. Op korte termijn volgt inzicht in de noodzakelijke maatregelen en de kosten per inrichting van de Kloosterstraat en omgeving in Sluis. Verder willen we een kijk hebben op de toename van de beheers- en onderhoudskosten per discipline.

Deze zijn gereed of worden gereedgemaakt om de gevolgen van hitte, droogte, overstromingen en wateroverlast te beperken. Hierbij combineren we werk met werk.

Circulair

Bij een circulaire economie staat het hergebruik van materialen en grondstoffen centraal om zo onze CO₂ uitstoot te verminderen. Via het grondstoffengebruik dragen we bij aan de klimaatopgave, de biodiversiteitsopgave, het creëren van een schoon milieu en een veilige en schone leefomgeving en het bijdragen aan de leveringszekerheid van grondstoffen. In een circulaire economie zijn vrijwel alleen herbruikbare primaire, secundaire en duurzame biobased grondstoffen in omloop. Dit doen we als gemeente Sluis, maar ook zoveel mogelijk in Zeeuws verband.

Naast hergebruik van materialen kijken we of we vrijgekomen grond dermate kunnen bewerken dat deze terug te plaatsen is als grondverbetering en grondstabilisatie.

Communicatie, participatie en educatie

We ondersteunen, adviseren, stimuleren en ontzorgen onze inwoners en ondernemers als het gaat om de energietransitie, klimaatadaptatie en circulariteit. De doelen zijn gesteld. Wat kunnen inwoners en ondernemers doen om de doelen te bereiken? Waarbij het voor de inwoners vooral om de verduurzaming van de eigen woning gaat. Over bijeenkomsten en workshops die wij als gemeente organiseren en wat wij zelf aanpakken, communiceren we actief en begrijpelijk. Extern en in de eigen organisatie. Daarvoor gebruiken we een mix aan communicatiemiddelen.

In het beleidsplan staan niet alleen ambities. Hoe we er willen komen is ook omschreven. Die strategie is leidend voor concrete acties en besluitvorming, in onderlinge samenhang gewogen, en weggezet in tijd en middelen.

Speerpunten

1. *Uitvoering van de Energietransitie, waaronder uitvoering Transitievisie Warmte*
2. *Uitvoering van Klimaatadaptatie*
3. *Uitvoering van Circulaire Economie*
4. *Uitvoering geven aan communicatie, participatie en educatie.*

Wat willen we bereiken:

1. *Uitvoering van de Energietransitie, waaronder uitvoering Transitievisie Warmte*

1.A. *Energietransitie op een wijze die passend is bij de financiële draagkracht van inwoners en bedrijven*

Wat gaan we daarvoor doen:

We lobbyen bij het Rijk voor voldoende financiële middelen en uitvoeringscapaciteit bij gemeenten en marktpartijen.

We roepen bij het nieuwe kabinet op om recht te doen aan de Zeeuwse voorwaarden, en de voortrekkersrol die Zeeland in de energietransitie wil vervullen.

Uitvoering geven aan de opgaven vanuit de Transitievisie Warmte, Regionale Energie Strategie Zeeland (RES Zeeland) en het beleidsplan Duurzaamheid Sluis.

Informatieverstrekking richting inwoners en bedrijven. Voor inwoners met name waar het gaat om de particuliere verduurzaming van woningen.

Eigenaar-bewoners met lage energielabels worden geholpen met energiebesparing, verduurzaming en isolatiemaatregelen. Hiertoe geven we uitvoering aan de specifieke uitkering (SPUK-regeling) Lokale aanpak isolatie in afstemming met de specifieke uitkering energiearmoede van het programma sociaal domein.

Uitvoering geven aan de SVN-regeling 'Duurzaam en Langer Thuis'.

Wat hebben we gedaan:

Samen met de andere Zeeuwse gemeenten lobbyden we voor voldoende capaciteitsmiddelen voor de energietransitie. Het Zeeuws Isolatieprogramma stemde de uitvoeringscapaciteit af met aannemers.

We voerden gesprekken met ministeries om de kansen voor de energietransitie in Zeeland op de kaart te zetten.

We doorliepen samen met gemeente Terneuzen een participatietraject voor het scenario kerncentrale in Paulinapolder/Mosselbanken. De adviesgroep stelde een voorwaardenpakket op.

We ondersteunden particuliere woningeigenaren en wezen hen herhaaldelijk op de verschillende subsidiemogelijkheden en te nemen isolatiemaatregelen (de eerste stap in verduurzaming).

Voor het verstrekken van isolatiesubsidies is het Zeeuws Isolatie Programma opgericht samen met de andere Zeeuwse gemeenten. In 2025 verstrekten we 170 isolatiesubsidies en 64 energieadviezen aan huis. Het Isolatieteam Zeeland heeft in ruim 200 woningen kleine energiebesparende maatregelen aangebracht. De Energiebank gaf advies en bracht kleine energiebesparende maatregelen aan bij huishoudens in de doelgroep energiearmoede.

In vervolg op de nieuwe subsidieverordening stelden we het subsidieprogramma Duurzaam woon- en leefklimaat op. Daarnaast gaven we

	ook uitvoering aan de SVn-regeling 'Duurzaam en Langer Thuis'
Wat willen we bereiken:	
2. Uitvoering van Klimaatadaptatie	
<i>2.A. Een veilige en leefbare fysieke leefomgeving vormt de fundering voor maatschappelijke opgaven en activiteiten</i>	
Wat gaan we daarvoor doen:	Wat hebben we gedaan:
We houden bij de herinrichting van de openbare ruimte rekening met klimaatadaptatie. Uitvoering geven aan de Regionale en Lokale Klimaatadaptatiestrategie. We organiseren publieksacties om inwoners te stimuleren bij te dragen aan klimaatadaptatie op eigen terrein.	Klimaatadaptatie is deels uitgewerkt in verschillende projecten en wordt tevens meegenomen in de voorbereiding van andere werkzaamheden. Aan de hand van de labelsystematiek brengen we de huidige situatie in beeld op het gebied van hitte, droogte en wateroverlast. Vervolgens gaan we bekijken wat nodig en mogelijk is binnen het gebied om de leefbaarheid te verbeteren. De resultaten van dit proces verwerken we in een evaluatierapportage. In deze evaluatie moet ook duidelijk worden over welke investeringen we spreken als het gaat om klimaatadaptatie. We vervingen ruim 5.000 m² versterking voor bomen, plantvakken en gras. Parkeervakken, uitritten en laagverkeer straten, bijvoorbeeld tussen garageboxen, werden aangelegd met doorgroeistenen. Samen met de inwoners verwijderden we 48.542 tegels. Hiermee werden we Zeeuws Kampioen tegelwippen en stonden we op de 6de plaats in Nederland van de kleine gemeenten. Inwoners hebben tijdens de jaarlijkse bomenactie 2.605 bomen in de tuinen geplant.
Wat willen we bereiken:	
3. Uitvoering van Circulaire economie	
<i>3.A. Een transitie naar een circulaire economie waarin grondstoffen optimaal worden ingezet en hergebruikt</i>	
Wat gaan we daarvoor doen:	Wat hebben we gedaan:
We koppelen en geven uitvoering aan het Zeeuws brede beleid Circulaire Economie: - We ondersteunen afvalvoorkomende initiatieven van inwoners; - We zetten een afvalcoach in via de ZRD - We nemen circulaire vereisten op in MVOI-projecten (Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen); - We nemen deel aan het Zeeuwse koplopersnetwerk (K&I netwerk); - We zetten stappen en doen ervaring op met toepassen van circulariteit in de openbare ruimte en gebouwen.	We ondersteunden meerdere initiatieven door het verbinden van kennis en expertise, communicatieve ondersteuning en beschikbaar stellen van hulpmiddelen. We gingen in gesprek en brachten partijen samen om kennis te maken met elkaar, te kijken hoe we elkaar kunnen versterken en zichtbaarheid kunnen vergroten. We deden meer ervaring op met circulariteit in onze werkzaamheden en pasten deze toe. Daarvoor zijn we ook actief binnen het Zeeuwse Kennis en Innovatienetwerk (K&I). We werkten samen met de andere Zeeuwse

	gemeenten, deelden onze ervaringen en haalden kennis op. Circulaire MVOI-criteria zijn meegenomen in de voorbereiding van een aantal aanbestedingen. We hebben een infraproject (Callenfelsstraat e.o. Oostburg) aanbesteed waar MKI (milieukosten indicator) meegenomen is als gunningscriterium. Ook keken we naar circulariteit bij onze afvalstromen en sloopwerkzaamheden. Duurzaamheid wordt meegenomen als onderdeel van de beoordeling van de verkoopplannen.
Wat willen we bereiken: 4. Uitvoering geven aan communicatie, participatie en educatie	
<i>4.A Betrokken medewerkers, inwoners, bedrijven en belanghebbenden bij het duurzaamheidsbeleid</i>	
Wat gaan we daarvoor doen:	Wat hebben we gedaan:
We geven uitvoering aan de paragraaf communicatie en participatie van het beleidsplan Duurzaamheid. We borgen participatie in de werkprocessen, zodat bij elke actie vooraf is overwogen hoe participatie toe te passen. We geven uitvoering aan duurzaamheidseducatie aan kinderen en jongeren. Dat doen we door digitale nieuwsbrieven uit te brengen en de website actueel te houden. Regelmatig informatiebijeenkomsten, workshops of gastlessen met specifieke stakeholders op het gebied van energie, klimaat en circulariteit te organiseren. We geven daarbij een podium aan ambassadeurs en goede initiatieven vanuit bewoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Zo delen we kennis en kunde breed.	We hanteren een middelenmix van on- en offline communicatie en campagnes. Door brede communicatie via verschillende kanalen trechteren we algemene informatie waar wenselijk naar specifiekere informatie. Participatie pasten we toe waar mogelijk. Dat deden we gericht en passend. Als voorbeeld het proces rondom het Rijk-Regiopakket met gemeente Terneuzen en de wijkaanpak Kloosterstraat en omliggende straten in Sluis voor klimaatadaptieve inrichting, gecombineerd met andere werkzaamheden zoals riolering. Samen met Natuur&Zo ontwierpen we gastlessen en workshops voor het basisonderwijs en stimuleerden activiteiten en projecten over natuur, milieu en duurzaamheid voor leerlingen. Vier keer per jaar brachten we een digitale nieuwsbrief uit en we actualiseren voortdurend de webpagina. Bewoners en/of ondernemers krijgen een podium in artikels, interviews en beeldverhalen.

Wat heeft het gekost?

(in duizenden euro's)

Omschrijving	Begroting 2025			Realisatie 2025			Realisatie 2025 t.o.v. begroting 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
21-1 Verkeer en vervoer	97	242	145	97	160	63	0	82	82
73-1 Afval	4.902	4.450	-452	5.351	4.719	-631	-448	-269	179
74-1 Milieubeheer	1.025	2.609	1.584	860	2.011	1.151	165	598	433
Totaal programma 1	6.024	7.301	1.277	6.307	6.890	583	-283	411	693
Mutaties reserves	753	427	-326	554	533	-21	199	-106	-304
Resultaat na bestemming	6.777	7.728	951	6.861	7.423	562	-84	305	389

Toevoeging aan reserves = Lasten

Onttrekking aan reserves = Baten

Beleidskaders

- Visiedocument Krachtig verbonden (2021-2025)
- Coalitieakkoord 2022-2026
- RES 1.0 Zeeland (2021)
- Transitievisie Warmte (2021)
- Verordening Leningen Duurzaam en Langer Thuis Sluis (2022)
- Plan verduurzaming gemeentelijke organisatie (2021)
- Klimaatadaptiestrategie Zeeuws-Vlaanderen (2022)
- Regionale Woonvisie Zeeuws-Vlaanderen (2022)
- Visie Duurzaam Sluis 2013-2020 (2013)
- Nota Bodembeheer van de landbodem van Zeeuws-Vlaanderen (2023)
- Grondstoffenplan 2019-2023
- Welstandsnota (2022)
- Groenbeheerplan 2022-2031
- Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2024
- Beheerplan Openbare verlichting 2023-2032
- Notitie Verkoop en verhuur van openbare grond 2017
- Notitie Handhaving eigendomsrecht bij onrechtmatig gebruik gemeentegrond 2017
- Wegenbeheerplan 2023-2032

Programma 2 Economie en Arbeidsmarkt

Programma 2: Economie en Arbeidsmarkt

Inleiding, de opgave

We willen onze economische structuur verbreden. Daarnaast worden kansen gezien voor de food industrie. Wij vinden het belangrijk dat de gemeente Sluis een aantrekkelijk ondernemersklimaat heeft.

Wat betreft de **arbeidsmarkt** richten we ons op het behouden, en meer nog op het realiseren van een toename, van het arbeidspotentieel. We willen onze jongeren behouden voor de regio. Dat betekent ook dat we het voor hoger opgeleide jongeren aantrekkelijk(er) willen maken om terug te keren. Een belangrijke (rand-)voorwaarde hierbij is de beschikbaarheid van voldoende, betaalbare woningen. De gemeente Sluis heeft op het gebied van de arbeidsmarkt een faciliterende rol. We zoeken hierbij dan ook nadrukkelijk de samenwerking in de regio, met andere overheden (waar het gaat om het wegnemen van wettelijke belemmeringen op de grensoverschrijdende arbeidsmarkt) en het bedrijfsleven.

Wij komen in 2025 met een beleidsplan Economie in de vorm van een **economische agenda**. Deze vertalen we in een uitvoeringsprogramma met speerpunten.

Speerpunten	
1. <i>Versterken van de economische ontwikkeling door naast toerisme ook andere economische pijlers te versterken en zo de afhankelijkheid van één sector te verkleinen</i> 2. <i>Aanpakken van de tekorten op de arbeidsmarkt als gevolg van vergrijzing en ontgroening</i> 3. <i>Mobiele en digitale bereikbaarheid</i>	
Wat willen we bereiken:	
1. Versterken van de economische ontwikkeling door naast toerisme ook andere economische pijlers te versterken en zo de afhankelijkheid van één sector te verkleinen	
1.A. Ten aanzien van het toerisme streven we naar een optimaal evenwicht tussen leefbaarheid, aantrekkelijke bestemming, economische ontwikkeling, natuur en een open landschap.	
Wat gaan we daarvoor doen:	Wat hebben we gedaan:
We zetten in op de ontwikkeling van Waardevol Toerisme. Dit betekent aandacht voor kwaliteit, productinhoud en spreiding van toerisme in tijd (seizoen verlenging) en ruimte (koppeling kust-achterland). We zetten tevens in op (het monitoren van) draagvlak voor toerisme onder inwoners en streven een evenwichtige balans na in de lusten en lasten.	In onze advisering en uitvoering sturen we op Waardevol Toerisme. De samenwerking met Stichting Gastvrij Zeeuws-Vlaanderen als belangrijk instrument om te sturen op bestemmingsmanagement en gastheerschap, is gecontinueerd en opgevolgd.
We werken aan een eenduidige en herkenbare toeristische promotie (bestemmingsmanagement) van de streek met aandacht voor de profilering van het (vaak nog verborgen) achterland en de kernen en een gastvrij onthaal, conform de	Er is meegewerkt aan de herziening van het Zeeuws visiedocument Bestemming Zeeland 2035, daarbij is ook nadrukkelijk de koppeling gelegd met Zeeland 2050. Afronding van het proces is voorzien in 2026. Er is uitvoering gegeven aan het onderzoeksprogramma kustgemeente(n) en aan het strandbeleid.

visie op toeristische streekpromotie en gastheerschap. Vanaf 2025 heeft de raad financiële middelen vastgesteld voor de verdere uitvoering van het strandbeleid. We ontwikkelen onze gemeente verder tot aantrekkelijke bestemming om gezond te recreëren. We rollen het Stimuleringsprogramma Gezondheidstoerisme verder uit en faciliteren en stimuleren initiatieven die hierbij passen. Het programma is gericht op zowel toeristen als inwoners.	Een eerste set ambities vanuit het Landschapspark Zwinstreek is vertaald in concrete projecten, voor verdere ontwikkeling van het gebied. Voor deze projecten is een Europese subsidieaanvraag ingediend binnen het programma Nederland-Vlaanderen van INTERREG. De richtingennotitie kleinschalig kamperen is uitgewerkt tot beleid en voorgelegd ter besluitvorming. Zeeuwse samenwerking en kennisdeling met de werkgroep 'draagvlak voor toerisme onder inwoners' is gecontinueerd, met lokale implementatie. Vanuit het stimuleringsprogramma gezondheidstoerisme zijn de kaders uitgewerkt voor realisatie van een beachwellness en pop-up initiatief in Cadzand-Bad ter versterking van de status heilzame zeebadplaats.
1.B. Geconcentreerde winkelgebieden die zich bevinden in centrumgebieden met een divers en aantrekkelijk aanbod dat aansluit op de vraag.	
Wat gaan we daarvoor doen:	Wat hebben we gedaan:
Voor de vier aangewezen kernwinkelgebieden geven we duidelijk aan waar het centrumgebied eindigt en de aanloopstraten beginnen. De mogelijkheid om winkels in aanloopstraten te vestigen, wordt in de nieuwe omgevingsplannen (bestemmingsplanmatig) onmogelijk gemaakt c.q. juridisch "weg" gesaneerd.	De concentratie van de winkelgebieden is als uitgangspunt opgenomen in de Economische Agenda welke is vastgesteld in december 2025.
1.C. Voldoende aanbod van grond op bedrijventerreinen. We kijken daarbij voornamelijk naar de meest kansrijke locaties.	
Wat gaan we daarvoor doen:	Wat hebben we gedaan:
Aangetroffen asbestvervuiling heeft gezorgd voor vertraging in het project uitbreiding De Vlaschaard in Eede. De planning is om in 2025 te beschikken over een onherroepelijk bestemmingsplan waarna gelijk kan worden overgegaan tot bouwrijp maken. De uitgifte van kavels is mede afhankelijk van de problematiek inzake de netcongestie en de vraag of elektriciteit kan worden geleverd.	In de Economische Agenda is gekozen voor (economische) groei, wat betekent dat uitbreiding van bedrijventerreinen noodzakelijk is. De situering hiervan zal gezocht worden rondom de verkeersaders. In december 2025 is het bestemmingsplan uitbreiding Vlaschaard ter inzage gelegd. De vaststelling hiervan wordt voorzien in mei/juni 2026.
Met betrekking tot de particuliere bedrijventerreinen is bouwrijp maken en uitgifte kavels voorzien in 2025 voor de terreinen in Nieuwvliet en Smoutweg Sluis.	In 2025 waren op beide bedrijventerreinen nog kavels te koop. Als gemeente hebben wij geen actieve rol in de ontwikkeling van deze bedrijventerreinen.

1.D. Een toekomstbestendige landbouwsector.	
Wat gaan we daarvoor doen:	Wat hebben we gedaan:
De Nederlandse land- en tuinbouw is een belangrijke economische sector. Voedselzekerheid en innovatie van de land- en tuinbouw en visserij staan centraal. Boeren, vissers en tuinders krijgen de ruimte om te ondernemen en tegelijkertijd bij te dragen aan het halen van de verschillende doelen die de maatschappij van hen vraagt. Een efficiënte en innovatieve voedselproductie draagt bij aan voedselzekerheid en aan ruimte voor en behoud van biodiversiteit en natuur. In onze gemeente zal het landbouwbeleid een plek innemen in de economische agenda. We zetten in op innovatie en verduurzaming in deze sector waar mogelijk. Daarnaast blijven we ons inzetten voor het verder ontwikkelen van onze gemeente tot een gekende Foodregio.	In de economische agenda is er een hoofdstuk gewijd aan landbouw. De verwachting is dat door de economische groei, de landbouw een minder prominente rol in zal nemen dan nu het geval is. Daarnaast wordt innovatie, robotisering, digitalisering en datagestuurd werken in deze sector nog belangrijker. De verdere ontwikkeling van de foodregio maakt onderdeel uit van de samenwerking binnen het LSP Zwinstreek (deelproject binnen de Europese subsidieaanvraag).
1.E. Aantrekkelijk ondernemersklimaat	
Wat gaan we daarvoor doen:	Wat hebben we gedaan:
In 2025 geven we verder inhoud aan onze missie/slogan 'Ondernemersloket, waar de ondernemer centraal staat'. Dit doen we door ondernemers actief te benaderen, te informeren en persoonlijk te bezoeken bij nieuwvestiging of bijzondere gelegenheden. We gaan door met de gesprekken met ondernemersverenigingen. Daarnaast wordt ingespeeld op actuele thema's als cybercriminaliteit en netcongestie.	In 2025 zetten we concrete stappen om onze missie en slogan 'Ondernemersloket, waar de ondernemer centraal staat' verder inhoud te geven. We richtten ons beleid op een proactieve en persoonlijke benadering van ondernemers, zodat zij zich écht gehoord en geholpen voelen. 1. Proactieve benadering van ondernemers We benaderen ondernemers persoonlijk, bezoeken starters en gaan maandelijks op bezoek met het college én bij bijzondere gelegenheden (o.a. Dag van de Ondernemer, jubileum, verbouwing, overname). Op deze manier informeren we ondernemers en bouwen we een duurzame relatie op. Zo krijgen we direct inzicht in hun vragen en behoeften. 2. Brief aan startende ondernemers Starters (info KvK) ontvangen een brief met informatie over het ondernemersloket. Hiermee zorgen we ervoor dat nieuwe ondernemers vanaf het begin goed geïnformeerd zijn over de ondersteuning die het loket biedt en waar zij terecht kunnen met hun vragen. 3. Start 'ondernemers-voor-ondernemers' initiatief

	We maakten een begin met het 'ondernemers-voor-ondernemers' -initiatief. Dit initiatief is gericht op het versterken van de onderlinge samenwerking tussen ondernemers. We koppelen ondernemers aan elkaar en bieden handvatten waar zij, naast het ondernemersloket, terecht kunnen voor ondersteuning en advies. Hiermee creëren we een netwerk waarin ondernemers elkaar kunnen helpen en versterken. 4. Gesprekken met ondernemersverenigingen De gesprekken met ondernemersverenigingen zijn voortgezet. Door deze samenwerking kunnen we beter inspelen op de actuele behoeften van ondernemers en gezamenlijk werken aan een sterk ondernemersklimaat. Er vonden, gemiddeld 4 x per jaar, overleggen plaats met de ondernemersverenigingen van Oostburg, Sluis, Breskens en Cadzand. 5. Inhaken op actuele thema's Daarnaast speelden we in op actuele thema's die ondernemers raken, zoals cybercriminaliteit en netcongestie. We informeerden ondernemers over risico's en mogelijke oplossingen, zodat zij weerbaarder en goed voorbereid zijn op deze uitdagingen. We haalden binnen en buiten onze organisatie signalen op om te weten wat er speelt. Zo woonden we bijeenkomsten bij van Provincie Zeeland, Clok-netwerk, PVO, Impuls Zeeland, UWV, KvK en Dockwize.
Wat willen we bereiken: 2.Aanpakken van de tekorten op de arbeidsmarkt als gevolg van vergrijzing en ontgroening	
2.A. Balans op de arbeidsmarkt met inzet op toename en behoud arbeidspotentieel	
Wat gaan we daarvoor doen:	Wat hebben we gedaan:
Wij streven naar voldoende, betaalbare woningen als randvoorwaarde voor het aantrekken van voldoende (geschoold) personeel. Onze acties zijn dan ook voornamelijk daarop gericht. We streven naar het behoud van jongeren in de regio via het aanbieden van kleinschalige opleidingen (o.a. in de vorm van praktijkroutes). Ook werken we (o.a. via OnbegrensdZeeuwsVlaanderen) samen met het bedrijfsleven, het (beroeps)onderwijs en Rootzz om jongeren blijvend aan de streek te binden. We zetten in op een grensoverschrijdende arbeidsmarkt. We kijken daarbij naar	Zie antwoord hoofdstuk 3, 1A. We zijn in gesprek met Scalda en het bedrijfsleven om extra praktijkroutes te realiseren, zoals bijvoorbeeld een praktijkroute horeca in samenwerking met het Zwincollege. We hebben financieel bijgedragen aan OnbegrensdZeeuwsVlaanderen en Rootzz. We nemen deel aan de klankbordgroep van het Zeeland International Center (voorheen Expat Center). Daarnaast ondersteunen we financieel het grensinformatiepunt.

arbeidsmigranten, expats en seizoenarbeiders. We doen dit o.a. via een financiële ondersteuning van het Expat Center, de financiering van het grensinformatiepunt en sectorbureau grensarbeid en onze deelname aan de Experimenteerregio Vlaams-Nederlandse arbeidsmobiliteit.	Balans op de arbeidsmarkt is een speerpunt dat we randvoorwaardelijk hebben opgenomen in de economische agenda. Balans op de arbeidsmarkt is een speerpunt dat we randvoorwaardelijk hebben opgenomen in de economische agenda.
Wat willen we bereiken: 3. Mobiele en digitale bereikbaarheid	
3.A. Glasvezel is beschikbaar voor inwoners en bedrijven zowel in de kernen als in het buitengebied	
Wat gaan we daarvoor doen:	Wat hebben we gedaan:
We houden toezicht op de uitrol van glasvezel in de gemeente op basis van de gesloten overeenkomsten/convenanten met Delta, KPN en GlasDraad en coördineren de uitrol, zodat de graafoverlast beperkt blijft. We sluiten op initiatief van de marktpartijen nieuwe overeenkomsten/convenanten voor de uitrol van glasvezel.	De Rijksweg in Eede is gedeeltelijk voorzien van glasvezel. In het buitengebied is nog geen beschikking over glasvezel. In alle kernen is men nog bezig met huisaansluitingen, 80% van de aanmeldingen is gerealiseerd.
3B. Een dekkend mobiel netwerk in de gemeente Sluis met voldoende snelheid en capaciteit.	
Wat gaan we daarvoor doen:	Wat hebben we gedaan:
We onderhouden contacten met de diverse providers en vereniging Monet over het plaatsingsplan en behandelen aanvragen voor omgevingsvergunningen voor de plaatsing van nieuwe masten. Het antennebeleidsplan (2024) is hierbij ons uitgangspunt.	We hebben gesprekken met Monet gevoerd die hebben geleid tot de plaatsing van een antenne op het parkeerterrein aan de Walendijk te Breskens, passend binnen het antennebeleid.

Wat heeft het gekost?

(in duizenden euro's)									
Omschrijving	Begroting 2025			Realisatie 2025			Realisatie 2025 t.o.v. begroting 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
32-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.229	2.229	-	1.832	1.559	-273	398	671	273
33-2 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	29	236	207	21	234	213	8	2	-6
34-2 Economische promotie	161	1.045	883	190	1.023	833	-29	21	50
43-2 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	300	319	19	496	524	28	-196	-205	-9
53-2 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2	346	343	2	272	270	0	73	73
54-2 Musea	346	1.355	1.010	361	903	542	-15	452	468
55-2 Cultureel erfgoed	94	922	828	-	207	207	94	715	620
57-2 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	544	2.481	1.938	526	2.286	1.760	18	195	178
Totaal programma 2	3.705	8.933	5.228	3.428	7.008	3.581	278	1.925	1.647
Mutaties reserves	2.168	1.723	-445	2.062	1.794	-268	106	-71	-177
Resultaat na bestemming	5.874	10.656	4.783	5.490	8.802	3.312	384	1.854	1.470

Onttrekking aan reserves = Baten, Toevoeging aan reserves = Lasten

Beleidskader

- Visiedocument Krachtig verbonden (2021-2025)
- Coalitieakkoord 2022-2026
- Westerschelde kust visie (2022)
- Visie op Streekpromotie en Gastheerschap (2021)
- Activiteitenplan Recreatie en Toerisme 2.0
- Stimuleringsprogramma Gezondheidstoerisme (2019)
- Strandnota Toekomst van het strand (2016)
- Zeeuwse Kustvisie (2017)
- Zeeuws (Ozo) afspraken Arbeidsmarkt
- Verordening Participatiewet en Minimabeleid (2023)
- Kadernota Recreatief verblijf (2012)
- Regionaal bedrijventerreinprogramma Zeeuws-Vlaanderen 2023-2032 (2023)
- Nota Grondbeleid 2021 plus 1^e herziening (2023)
- Masterplan Havengebied Breskens
- Ontwikkelingsplan Natuurlijk Stijlvol Cadzand-Bad (2006)
- Schilvisie Cadzand-Bad (2011)
- Regiovisie Zeeuws-Vlaanderen
- Beleidskader Foodregio West-Zeeuws-Vlaanderen (2021)
- Masterplan Nieuwvliet
- Horecabeleid Sluis (2023)
- Nota Terrassenbeleid (2017)
- Nota Venten gemeente Sluis (2016)
- Algemene Verordening Ondergrondse infrastructuur Sluis (2014)

Programma 3 Wonen en Voorzieningen

Programma 3: Wonen en Voorzieningen

Inleiding, de opgave

Vraagstukken rondom nieuwbouw, de verbetering van de bestaande woningvoorraad en (het behoud van) voorzieningen bekijken we in onderlinge samenhang. In 2023 is daarvoor het Beleidsplan Wonen vastgesteld.

Om een bijdrage te kunnen leveren aan de verdere economische ontwikkeling van de gemeente, de aantrekkelijkheid voor de arbeidsmarkt te verhogen en de leefbaarheid in onze gemeente verder te verbeteren, is het belangrijk dat de gemeente beschikt over voldoende **woningen**. Deze woningen dienen daarbij wel te voldoen aan de eisen van deze tijd: verduurzaamd en passend bij de veranderende bevolkingssamenstelling en bij de woonwensen van onze inwoners.

We streven daarbij tevens naar een prettige, groene en veilige woonomgeving, die klimaatbestendig is en voldoende voorzieningen biedt. Voor het behoud van **voorzieningen** in de verschillende kernen, is het noodzakelijk dat er voldoende gebruikers zijn, om de kwaliteit en betaalbaarheid te garanderen. Voor maatschappelijke voorzieningen geldt verder dat deze bij voorkeur ondersteund worden door het vrijwillige kader uit de verschillende dorpsgemeenschappen.

Ook de **bereikbaarheid** van deze voorzieningen is een aandachtspunt, mede vanwege de concentratie van voorzieningen, de vergrijzing van onze bevolking en een gewijzigd openbaar vervoersysteem.

Speerpunten	
1. <i>Nieuwbouw voor permanente bewoning</i> 2. <i>Transformatie van de bestaande woningvoorraad</i> 3. <i>Behouden van essentiële voorzieningen (zorg/onderwijs) in de gemeente</i> 4. <i>Aandacht voor de bereikbaarheid van voorzieningen</i>	
Wat willen we bereiken:	
1.Nieuwbouw voor permanente bewoning	
1.A. <i>Evenwichtige groei van de bevolking o.a. door nieuwbouw van de woningen voor permanente bewoning die kwalitatief en kwantitatief aansluit op de behoefte, met aandacht voor flexibel en aanpasbaar bouwen, gericht op kansrijke groepen en passend bij de behoefte van de arbeidsmarkt.</i>	
Wat gaan we daarvoor doen:	Wat hebben we gedaan:
Op 1 januari 2024 is het nieuwe woonbeleid in werking getreden. Om het meerjaren uitvoeringsprogramma (4 tot 10 jaar) stap voor stap uit te voeren, zijn de momenten van woningbouw aanvragen verdeeld over twee momenten per jaar. Op die manier worden woningen gefaseerd over tien jaar toegevoegd. Daarvoor sturen we proactief op volkshuisvestelijke en ruimtelijke kaders.	In 2025 is er een evaluatie van het woonbeleid uitgevoerd. N.a.v. deze evaluatie zijn in de raadsvergadering van 18 september 2025 meerdere besluiten genomen met betrekking tot het gemeentelijk woonbeleid. De tranchegewijze behandeling van woningbouwplannen is afgeschaft. Er geldt geen plafond meer voor het aantal te realiseren woningen. De focus ligt op de betaalbaarheid van woningen.
1.B. <i>Verbeteren van de kwaliteit en beschikbaarheid van de bestaande woningen.</i>	
Wat gaan we daarvoor doen:	Wat hebben we gedaan:
De aanvraag van het Volkshuisvestingsfonds is gehonoreerd. De insteek is om in vier kernen de verouderde particulieren woningvoorraad te	Eind 2025 is gestart met de pilot voor het Volkshuisvestingsfonds; 15 woningeigenaren hebben zich hiervoor aangemeld. Daarnaast konden in 2025 woningeigenaren gebruik

transformeren. We richten ons hierbij op het kwalitatief verbeteren van deze woningvoorraad. Hieronder wordt verduurzamen, renoveren en het levensbestendig maken verstaan. Er is een voorstel ingediend om te starten met een pilot samen met een externe partij. Met als doel om een werkwijze te ontwikkelen. Het is de bedoeling om begin 2025 hiermee te beginnen. Voor individuele woningeigenaren blijft de mogelijkheid bestaan om met de Stimuleringsregeling Duurzaam en Langer Thuis duurzaamheidsmaatregelen te treffen en/of levensloopmaatregelen. Daarnaast komen woningen met slechte energie labels in aanmerking voor de SPUK-regeling Lokale aanpak isolatie.	maken van de hiernaast genoemde regelingen/leningen.
<i>1.C. Beperken van de mogelijkheden om woningen die geschikt zijn voor permanente bewoning als tweede woning te gebruiken en woningen die geschikt zijn voor permanente bewoning mogen max. 28 nachten per jaar worden verhuurd. Voorkomen dat nieuw te bouwen woningen die geschikt zijn voor permanente bewoning worden ingezet als tweede woning of om kortdurend toeristisch te verhuren.</i>	
Wat gaan we daarvoor doen:	Wat hebben we gedaan:
Op 22 juni 2023 zijn het Beleidsplan Wonen 2023-2032 en de Huisvestingsverordening 2024 vastgesteld. De Huisvestingsverordening regelt het gebruik van woningen in de woonkernen als tweede woning. Toeristische verhuur in de woonkernen is toegestaan tot maximaal 28 nachten, mits de eigenaar/verhuurder een registratienummer heeft en de meldingsplicht naleeft. Op 12 december 2023 zijn de beleidsregels voor het verlenen en intrekken van vergunningen voor het gebruik van een woning als tweede woning in de gemeente Sluis door het college vastgesteld. In dit document wordt beschreven hoe het college de in de Huisvestingsverordening Gemeente Sluis opgenomen bevoegdheid tot het verlenen, intrekken en weigeren van vergunningen voor het gebruik van een woning als tweede woning uitvoert. Op 6 mei 2024 is de "Beleidsnota Toezicht en Handhaving Huisvestingsverordening Gemeente Sluis 2024" vastgesteld. Dit kader beantwoordt de vraag hoe wij omgaan met toezicht en handhaving van de Huisvestingsverordening	In 2025 is de "Rapportage 2025 Tweede woninggebruik en toeristische verhuur" opgeleverd en ter kennisname gebracht aan de Raad, hierin is een eerste inzicht geboden. Een verdere evaluatie van de Huisvestingsverordening zal plaatsvinden in 2026.
Wat willen we bereiken:	

2. Transformatie van bestaande woningvoorraad

2.A. We streven naar een samenhang van wonen en voorzieningen in de vijf dragende kernen. Essentiële voorzieningen, alsmede de kwaliteit hiervan, behouden door het aangaan van samenwerkingsverbanden dan wel anders te organiseren.

Wat gaan we daarvoor doen:

In 2025 vindt de uitvoering plaats van de Visie op wonen, zorg, welzijn en voorzieningen (besluitvorming voorzien in december 2024). Deze visie is een aanvulling op het beleidsplan Wonen en borduurt voort op de beleidslijnen van Toekomstige Zorg (West) Zeeuws-Vlaanderen, Krachtig Verbonden en Vitaal West Zeeuws-Vlaanderen. Ook via de Regiovisie Zeeuws-Vlaanderen, Regiodeals en Elke regio telt werken we aan het behoud van essentiële voorzieningen.

Wat hebben we gedaan:

De visie op wonen, zorg, welzijn en voorzieningen is vastgesteld in de raad van 22 mei 2025.

In 2025 zijn er behoefte- en capaciteitsonderzoeken uitgevoerd rondom het Sport (accommodatie) beleid en Cultuur- en erfgoedbeleid. Ook zijn verenigingen en organisaties actief betrokken via diverse bijeenkomsten. De input is gebruikt om de concept beleidsnota's op te stellen. Deze worden in 2026 aan uw raad aangeboden om vrij te geven voor inspraak en/of vast te stellen.

Wat willen we bereiken:

3. Behoud van essentiële voorzieningen (zorg/onderwijs) in de gemeente

3.A. Integraal beleid op het gebied van mobiliteit.

Wat gaan we daarvoor doen:

De projectagenda met kaders, zoals opgenomen zal worden in het aanstaande gemeentelijk mobiliteitsplan, zullen verder worden uitgewerkt. Er zal een koppeling plaatsvinden met de regionale mobiliteitsstrategie.

Wat hebben we gedaan:

Het mobiliteitsplan (dat gekoppeld is aan de regionale mobiliteitsstrategie) is in de commissie Samenleving/Middelen van oktober 2025 aan de orde geweest. De raad heeft de keuze gemaakt om dit plan door te schuiven naar 2026 (na de verkiezingen).

Wat heeft het gekost

(in duizenden euro's)									
Omschrijving	Begroting 2025			Realisatie 2025			Realisatie 2025 t.o.v. begroting 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
02-3 Burgerzaken	-	70	70	-	52	52	-	18	18
03-3 Beheer overige gebouwen en gronden	68	417	349	71	473	402	-3	-56	-53
063-3 Parkeerbelasting	3.992	65	-3.927	3.897	75	-3.822	94	-10	-104
12-3 Openbare orde en veiligheid	-	358	358	-	282	282	-	76	76
21-3 Verkeer en vervoer	282	7.390	7.108	278	7.234	6.956	4	156	152
22-3 Parkeren	-	638	638	1	516	515	-1	122	123
24-3 Economische havens en waterwegen	-	394	394	-	248	248	-	146	146
42-3 Onderwijshuisvesting	73	424	351	71	450	379	1	-26	-28

(in duizenden euro's)									
Omschrijving	Begroting 2025			Realisatie 2025			Realisatie 2025 t.o.v. begroting 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
52-3 Sportaccommodaties	673	2.557	1.884	743	2.125	1.382	-70	432	502
53-3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
54-3 Musea	-	-	-	-	-	-	-	-	-
55-3 Cultureel erfgoed	-	-	-	-	-	-	-	-	-
57-3 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	199	4.404	4.205	208	4.380	4.172	-9	24	33
61-3 Samenkracht en burgerparticipatie	782	3.042	2.260	848	2.543	1.695	-67	499	565
72-3 Riolering	5.781	3.695	-2.087	5.877	4.135	-1.742	-95	-441	-345
75-3 Begraafplaatsen en crematoria	374	786	412	344	771	426	30	15	-15
81-3 Ruimtelijke ordening	697	3.938	3.240	734	2.025	1.292	-36	1.912	1.949
82-3 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	63	7	-56	133	5	-128	-71	1	72
83-3 Wonen en bouwen	1.005	2.510	1.505	1.217	2.080	863	-213	430	643
Totaal programma 3	13.987	30.693	16.705	14.423	27.393	12.970	-435	3.300	3.735
Mutaties reserves	6.332	6.555	222	4.364	6.785	2.421	1.969	-230	-2.199
Resultaat na bestemming	20.320	37.247	16.928	18.786	34.177	15.391	1.533	3.070	1.537

Onttrekking aan reserves = Baten, Toevoeging aan reserves = Lasten

Beleidskader

- Visiedocument Krachtig verbonden (2021-2025)
- Coalitieakkoord 2022-2026
- Verordening Leningen Duurzaam en Langer Thuis Sluis (2022)
- Beleidsplan Sociaal Domein gemeente Sluis 2020-2024
- Beleidsplan Kindvoorzieningen gemeente Sluis 2021-2024
- Algemene subsidieverordening 2015, inclusief wijzigingen
- Visie op Musea gemeente Sluis 2021
- Beleidsplan wonen (2023)
- Prestatieafspraken met Woongoed ZVL
- Masterplan Voorzieningen (2011)
- Erfgoedvisie (2013)
- Nota Strategisch eigendommenbeleid (2012)
- Convenant met stads- en dorpsraden
- Ambitiedocument Wederopbouw Oostburg: Kwaliteiten en kansen Toetsingskader bij afgifte omgevingsvergunningen
- Kerkenvisie Sluis 2018
- Beheerplan speelvoorzieningen 2021
- Beheerplan Gebouwen 2013-2020
- Voorwerpen in de openbare ruimte gemeente Sluis 2016

Programma 4 Sociaal Domein

Programma 4: Sociaal Domein

Inleiding, de opgave

Sinds de decentralisaties van 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de ondersteuning en begeleiding van kwetsbare inwoners. De kern van het sociaal domein bestaat uit de uitvoering van drie wetten: de Participatiewet, de Wet jeugdhulp en de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. De uitvoering van deze wetten is echter nauw verbonden met de uitvoering van de Wet passend onderwijs, de Wet inburgering, de Wet schuldhulpverlening, de Wet publieke gezondheid, de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg en de aanpak personen met verward gedrag. Al deze wetten zijn instrumenten om de ondersteuning van kwetsbare inwoners gestalte te geven. Als we spreken over het sociaal domein, dan bedoelen we het samenspel tussen alle sectoren die te maken hebben met de sociale kant van het gemeentelijke beleid: zorg, welzijn, onderwijs, gezondheidszorg, opvoeding, inburgering en sociale activering. Het gaat voor de individuele inwoner om het samenspel van de gemeenschap en het zorgaanbod van professionals. Vandaar dat we ook inzetten op burgerparticipatie. We dragen bij aan het versterken van (dorps-) gemeenschappen. Sociale contacten, mantelzorg, burenbetrokkenheid en andere vormen van steun uit de gemeenschap hebben effect op de mate waarop mensen een beroep doen op onze zorgsystemen.

We streven bij de **dienstverlening aan onze inwoners** naar een ondersteunings- en hulpaanbod dat past bij wat mensen nodig hebben en dat effectief, dichtbij en betaalbaar is. Laagdrempelig en zonder wachtlijsten. Inwoners vragen daarbij om een integrale benadering van hun vraag en het zorg- en ondersteuningsaanbod. Niet alleen geredeneerd vanuit de wettelijke taak en het aanbod van de gemeente, maar vanuit de belevingswereld van inwoners. Inwoners hebben immers ook te maken met het aanbod vanuit zorgaanbieders, huisartsen, onderwijs, kinderopvang en de GGD. We werken daarom intensief samen (o.a. het programma Toekomstige Zorg Zeeuws-Vlaanderen en de Zeeuwse Zorgcoalitie). We kijken hierbij over de grenzen van de afzonderlijke wetten en financieringsstromen heen, maar met oog voor ieders rol, verantwoordelijkheid en mogelijkheden. Van monodisciplinair naar multidisciplinair. De cliënt staat daarbij centraal. Het doel is dat het aanbod complementair is en de aanpak afgestemd.

Naast het bieden van toegang tot zorg en ondersteuning gaan we ook meer inzetten op **preventie en ombuigen van zorg**. We doen dit vanuit het gedachtengoed van Positieve Gezondheid. Dit houdt in dat de gezondheid die mensen ervaren niet alleen wordt bepaald door de afwezigheid van ziekte, maar ook door de financiële, mentale en sociaal-maatschappelijke omstandigheden. Inzetten op preventie betekent ook dat de inzet en focus van de gemeente moet verschuiven van zorg naar welzijn (van individueel maatwerk naar collectieve indicatievrije activiteiten).

De toenemende zorgkloof – de vraag naar zorg neemt toe (o.a. door vergrijzing), terwijl het aanbod van zorg afneemt (met name door een tekort aan personeel) – vraagt verder dat we, naast preventie, ook gebruik maken van onze ruimtelijke instrumenten om **wonen, zorg en voorzieningen** dichter bij elkaar te brengen en zo de reisbewegingen van ouderen en professionals te beperken en (sociale) ontmoetingen te stimuleren. Zo werken we aan gemeenschapsontwikkeling.

Speerpunten	
1. <i>Meer preventie door ombuigen van zorg naar welzijn</i> 2. <i>Integrale toegang en dienstverlening</i> 3. <i>Clusteren van wonen, zorg en voorzieningen</i> 4. <i>Betere grip en sturing op uitgaven</i>	
Wat willen we bereiken:	
1.meer preventie door ombuigen van zorg naar welzijn	
1.A. De inzet en focus van de gemeente verschuift van zorg naar welzijn.	
Wat gaan we daarvoor doen:	Wat hebben we gedaan:
De inrichting van onze uitvoeringsorganisatie en ketenpartners krijgt steeds meer vorm. We starten met de Kernegezond methodiek. Door in te zetten op preventie voorkomen we een deel van de duurdere zorg. We kijken opnieuw naar de rol en verantwoordelijkheid van de gemeente. We kijken daarbij ook naar de inrichting van onze uitvoeringsorganisatie en naar mogelijke samenwerking in de keten en in de regio. In het tweede kwartaal van 2025 komen we met een geactualiseerde visie op de organisatie van zorg, ondersteuning en preventie aan inwoners in Sluis waaronder de uitvoering van het sociaal domein (Porthos). Bij het opstellen van die visie betrekken we ook de adviesraden en externe zorgpartners.	De samenwerking binnen Kernegezond Sluis loopt. Enkele projecten zijn gestart, die zich richten op de samenwerking tussen Porthos en de eerstelijnszorg. De visie op brede dienstverlening is vastgesteld en op basis hiervan is een projectleider aangesteld om het project concreet vorm te geven. Het project richt zich op een integrale werkwijze voor herkenbare, toegankelijke en laagdrempelige dienstverlening aan inwoners van 0 tot 100+ jaar met een hulp- of ondersteuningsbehoefte. We werken naar een integraal toegangsteam toe. In 2026 wordt het project verder uitgewerkt en geïmplementeerd.
1.B. Een gezond, veilig en prettig leefklimaat.	
Wat gaan we daarvoor doen:	Wat hebben we gedaan:
Er wordt uitvoering gegeven aan de Brede SPUK- regeling in het kader van sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en het versterken van de sociale basis.	De gemeente Sluis zet in regionaal verband met Terneuzen en Hulst in op een integrale preventieve gezondheidsaanpak voor alle leeftijden. De focus ligt op valpreventie, het stimuleren van beweging en het versterken van sociaal contact onder ouderen. De ketenaanpak valpreventie is afgerond en gereed voor implementatie binnen de gemeente Sluis. Binnen het onderwijs en de vrije tijd wordt gewerkt aan het bevorderen van een gezonde leefstijl bij kinderen en jongeren door middel van leefstijl- en beweegscans, onder- en naschoolse sport- en spelactiviteiten en een doorlopende leerlijn Jong leren eten. Daarnaast ondersteunt de gemeente gezondheidsbevorderende initiatieven en wordt er geïnvesteerd in sportattributen voor gymzalen.

	In het vastgestelde beleidsplan (december 2025) Sociaal Domein zijn de kaders opgenomen voor het versterken van de Sociale Basis.
1.C. Alle jeugdigen binnen de gemeente Sluis groeien veilig op, krijgen de kansen om hun talenten te ontwikkelen en naar vermogen mee te doen.	
Wat gaan we daarvoor doen:	Wat hebben we gedaan:
We geven uitvoering aan de regiovisie jeugd. De hervormingsagenda jeugd is daarbij de leidraad.	Afgelopen jaar hebben we uitvoering gegeven aan de Regiovisie Jeugd via twee sporen: lokaal en regionaal. Lokaal hebben we hier vorm aan gegeven door middel van een pilot, die op 1 maart is gestart. Hierbij hebben we ingezet op het bieden van passende jeugdhulp door onze jeugdconsulenten en casusregisseurs, waardoor de kwaliteit van de hulp toeneemt en de kosten afnemen. Daarnaast hebben we gekeken naar de samenwerking met het onderwijs en de kinderopvang en hoe we hier verder vervolg aan kunnen geven, om te stimuleren dat kinderen in de reguliere setting blijven. De uitkomsten hiervan volgen in 2026 en 2027. Ook hebben we in 2025 de voorbereidingen getroffen voor de samenwerking met het Jongerenloket Terneuzen. Per 1 januari is ook het jongerenloket in de gemeente Sluis een feit. Op Zeeuws niveau hebben we hier uitvoering aan gegeven met een aanbesteding, om ervoor te zorgen dat jeugdhulp in Zeeland mogelijk blijft. Ook is er op Zeeuws niveau gewerkt aan de afbakening van jeugdhulp, die een doorvertaling heeft gekregen in de integrale verordening sociaal domein van de gemeente Sluis. Verder heeft de om- en afbouw van JeugdzorgPlus veel aandacht gehad in Zeeland. We onderzoeken mogelijkheden voor kleinschalige opvang met een pilot bij Juvent. Dit jaar hebben we 610 jeugdigen en/of hun ouders ondersteund met jeugdhulp.
1.D. Via (een vorm van) gratis kinderopvang bijdragen aan verhoging van arbeidsmarktparticipatie, behoud van kinderen in het Nederlandse onderwijssysteem, het voorkomen van ontwikkelachterstanden bij jonge kinderen en het bevorderen van kansengelijkheid. Het beoogde lange termijneffect is minder schooluitval en lagere zorgkosten.	
Wat gaan we daarvoor doen:	Wat hebben we gedaan:
We investeren in een verdere verhoging van de kwaliteit van het educatieve aanbod van de kinderopvang. Zowel lokaal als Zeeuws-Vlaams werken we een plan uit om de succesvolle aanpak van de startgroepen te verduurzamen (voorschoolse opvang). De inclusieve	Het eerste jaar van de Voorschool Sluis is afgelopen. De kwantitatieve doelen zijn gerealiseerd. Met de start op 1 januari 2025 namen 282 van de 386 2- en 3- jarigen (wonend in de 10 kernen met Voorschool locatie) deel aan de Voorschool,

gedachte wordt verder vormgegeven door het investeren in preventieve ondersteuning en interprofessionele samenwerking.	waarvan 44 doelgroepkinderen met een VVE indicatie. Op basis van de telling in oktober 2025 blijkt dit aantal gestegen naar een deelname van 301 peuters, waarvan 55 doelgroepkinderen. Dit is een bereik van 82%. Ook steeg het gemiddeld aantal uren dat per peuter wordt afgenomen. Samen met de gemeenten Hulst en Terneuzen en de andere stakeholders willen we de voorziening toekomstbestendig maken. In 2025 voerden we de eerste acties in het kader van de subsidieaanvraag Regiodeal en het opnemen als kans in het conceptplan vitale regio's uit.
1.E. Het bestrijden van energiearmoede	
Wat gaan we daarvoor doen:	Wat hebben we gedaan:
We zetten in op bewustwording en energiebesparing, ook onder inwoners met een beperkt inkomen. We gaven uitvoering aan de regeling energiearmoede.	We hebben uitvoering gegeven aan de regeling energiearmoede.
Wat willen we bereiken:	
2.Intergrale toegang en dienstverlening	
2.A. De gemeente streeft naar een hulp- en ondersteuningsaanbod dat past bij wat de inwoners nodig hebben. De basisdienstverlening is op orde. Aanvragen worden afgewerkt binnen de wettelijke termijn. De hulpvraag van de inwoner wordt integraal benaderd, vanuit ieders rol, verantwoordelijkheid en bevoegdheid, maar ook vanuit ieders expertise en mogelijkheden. Het aanbod is laagdrempelig, beschikbaar en betaalbaar.	
Wat gaan we daarvoor doen:	Wat hebben we gedaan:
De optimalisatie van de werkprocessen gaat ervoor zorgen dat de basis op orde komt en dat wachtlijsten geen regel maar uitzondering zijn.	De optimalisatie van de werkprocessen is in volle gang. Afronding volgt in het nieuwe jaar Q4 2026.
Via een nieuwe aanbesteding zorgen we voor een passend aanbod van Wmo voorzieningen voor onze inwoners.	In 2025 zijn de contracten voor Wmo voorzieningen vernieuwd. Hiermee voorzien we weer in een passend aanbod voor onze inwoners.
Wat willen we bereiken:	
3.Clusteren van wonen, zorg en voorzieningen	
3.A. Om de zorgkloof te overbruggen willen we wonen, zorg en voorzieningen ook fysiek dichterbij elkaar brengen. Dit moet leiden tot minder reisbewegingen van (schaarse) professionals en (minder mobiele) ouderen. En tot meer (sociale) ontmoetingen en sterkere informele netwerken.	
Wat gaan we daarvoor doen:	Wat hebben we gedaan:
In 2026 vindt de verdere uitvoering plaats van de Visie op wonen, zorg, welzijn en voorzieningen die in 2025 is vastgesteld. In regionaal verband wordt gewerkt aan een regionale uitvoeringsagenda voor ouderenhuisvesting en voor aandachtsgroepen. Zowel de capaciteit en spreiding, als de kwaliteitseisen en het	De Visie op wonen, zorg, welzijn en voorzieningen is vastgesteld in de raad van 22 mei 2025. Zeeuws-Vlaams wordt gewerkt aan een regionaal kader voor wonen en zorg (in samenwerking met zorgaanbieders en woningcorporaties).

voorzieningenniveau voor zorgwijken (zoals vastgelegd in de woonzorgvisie) zijn hiervoor leidend.	
Wat willen we bereiken:	
4. Betere grip en sturing op uitgaven	
4.A. Beter inzicht in oorzaken van kostenstijgingen	
Wat gaan we daarvoor doen:	Wat hebben we gedaan:
De dashboards zijn ingericht en dienen als sturingsinstrument. Daarnaast beschrijven we de processen opnieuw.	De afronding van de optimalisatie van de werkprocessen zal in Q4 2026 gerealiseerd zijn. De dashboards voor managementsturing/bedrijfsvoering zullen daarna gevuld worden.

Wat heeft het gekost

(in duizenden euro's)									
Omschrijving	Begroting 2025			Realisatie 2025			Realisatie 2025 t.o.v. begroting 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
08-4 Overige baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-	-	-
43-4 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	469	2.966	2.496	594	2.873	2.279	-124	93	217
51-4 Sportbeleid en activering	140	286	145	176	432	256	-36	-146	-111
53-4 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	25	391	366	38	362	324	-13	28	42
56-4 Media	23	875	852	23	828	805	0	47	47
61-4 Samenkracht en burgerparticipatie	154	1.428	1.274	85	1.237	1.153	70	191	121
62-4 Wijkteams	23	2.370	2.347	42	2.506	2.464	-19	-137	-117
63-4 Inkomensregelingen	5.399	7.654	2.255	5.933	8.178	2.245	-534	-525	10
64-4 Begeleide participatie	20	4.803	4.783	18	4.912	4.894	2	-109	-111
65-4 Arbeidsparticipatie	143	1.061	918	189	1.018	829	-46	43	89
66-4 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	8	1.219	1.211	4	1.177	1.173	4	42	38
671-4 Maatwerkdienstverlening 18+	240	4.762	4.522	255	5.293	5.038	-15	-531	-516
672-4 Maatwerkdienstverlening 18	-	8.005	8.005	-	6.908	6.908	-	1.097	1.097
681-4 Geëscaleerde zorg 18+	-	138	138	332	75	-257	-332	63	395
682-4 Geëscaleerde zorg 18	-	552	552	-	572	572	-	-20	-20
71-4 Volksgezondheid	211	1.614	1.403	346	1.421	1.075	-135	193	328
Totaal programma 4	6.855	38.121	31.266	8.034	37.791	29.757	-1.179	330	1.509
Mutaties reserves	1.105	1.298	193	1.105	1.328	223	-	-30	-30
Resultaat na bestemming	7.961	39.420	31.459	9.139	39.119	29.980	-1.179	300	1.479

Onttrekking aan reserves = Baten, Toevoeging aan reserves = Lasten

Beleidskader

- Nota Mantelzorgondersteuning en- waardering 2020-2024
- Visiedocument Krachtig verbonden (2021-2025)
- Coalitieakkoord 2022-2026
- Beleidsplan Sociaal Domein gemeente Sluis 2020-2024
- Verordening Participatiewet en Minimabeleid (2023)
- Beleidsplan Kindvoorzieningen gemeente Sluis 2021-2024
- Verordening Jeugdhulp gemeente Sluis 2021
- Verordening Maatschappelijke Ondersteuning 2018 inclusief wijzigingen
- Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Sluis 2022
- Algemene subsidieverordening 2015, inclusief wijzigingen
- Regionale Nota Gezondheidsbeleid 2022-2025 Uitwerking gemeente Sluis
- Regiovisie Beschermd Wonen Maatschappelijke opvang Zeeland 2022-2025
- Sportnota gemeente Sluis 2021-2025
- Beleidsplan Integrale schuldhulpverlening Gemeente Sluis 2021-2025
- Visie op Musea gemeente Sluis 2021
- Regiovisie Jeugdhulp Zeeland 2023-2028

Programma 5 Bestuur en veiligheid

Programma 5: Bestuur en veiligheid

Inleiding, de opgave

De gemeente is voor velen de eerste overheid. We zijn letterlijk dichtbij, als het bijvoorbeeld de fysieke leefomgeving betreft of tastbare producten zoals een paspoort. Daarnaast nemen we veel besluiten die inwoners en ondernemers aangaan. In de uitvoering van al onze dienstverlenende taken willen wij klantgericht en betrouwbaar zijn.

Wij staan voor een veilige leefomgeving. Als gemeente vervullen we de regierol om, samen met onze veiligheidspartners en de burgers, te komen tot integraal beleid (en uitvoering daarvan) om dit doel te realiseren. We zoeken actief samenwerking op met partners die ons kunnen helpen bij het bereiken van onze ambities. De Zeeuwse norm weerbare overheid is hiervan een voorbeeld.

Speerpunten

1. Een veilige omgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers
2. Een weerbare en integere overheid (bestuurlijk en ambtelijk)
3. Goede bereikbaarheid van de gemeente, zowel fysiek als digitaal
4. De klantvraag staat voorop bij de verdere ontwikkeling van ons dienstverleningsconcept
5. Informeren en betrekken van inwoners, ondernemers en bezoekers. Een sterke (bestuurlijke) samenwerking in de regio
6. Burgerparticipatie

Wat willen we bereiken:

1. Een veilige omgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers

1.A. Een veilige leefomgeving, waarbij we nauw samenwerken met onze burgers en veiligheidspartners (politie, justitie, brandweer, zorgpartners en andere hulpverleningsdiensten).

1.B. Een weerbare en integere overheid.

Wat gaan we daarvoor doen:

We geven uitvoering aan het Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026. Speerpunten hierin zijn:

- a. Digitale en ondermijnende criminaliteit;
- b. Zorg, jeugd en veiligheid;
- c. Veiligere leefomgeving/fysieke veiligheid.

Er wordt jaarlijks een uitvoeringsprogramma opgesteld. Zoals toegelicht in de raadsbijeenkomst op 3 oktober 2024, richten we ons in 2025 op veiligheid in het buitengebied. We zetten daarbij in op een integrale aanpak samen met de partners die reeds in het buitengebied aanwezig zijn. Daarbij zoeken we afstemming met het handavingsuitvoerings-programma (HUP).

We stimuleren de meldingsbereidheid door burgers, en de opvolging daarvan. Bij het taakveld jeugd, zorg en veiligheid ligt de focus op procesregie. We werken aan een integrale aanpak waarbij zorg voorop staat om de

Wat hebben we gedaan:

Door middel van ons jaarlijks uitvoeringsprogramma Integrale veiligheid voerden we acties uit op de speerpunten uit het Integraal Veiligheidsbeleid. Er zijn onder andere de volgende acties of actiepunten opgepakt:

In 2025 voerden we een viertal integrale controles uit. Diverse handavingspartners zoals de BOA's, Politie, de Veiligheidsregio, de Douane en de RUD sloten hierbij aan.

Samen met de procesregisseur worden wekelijks de aandachtspunten en casussen rondom verwarde personen, jeugdproblematiek en andere sociale zorgzaken besproken en opgepakt. Naast de preventiebijeenkomst voor senioren in het Ledeltheater hebben we de veiligheidskrant uitgegeven, die huis-aan-huis bezorgd is in heel de gemeente en zijn we, samen met de gemeenten Veere en Noord-Beveland, trekker van de in oktober 2025

veiligheid te borgen. Preventie is daar een belangrijke pijler. We willen sneller kunnen inspelen op nieuwe fenomenen en signalen van criminaliteit. Dit onder andere door snelle voorlichting en preventieacties. Op het gebied van brandweezorg onderzoeken we, samen met de veiligheidsregio, op welke manier we een toekomstbestendige brandweezorg kunnen leveren in onze gemeente. Ook de huisvesting zal hierbij onder de loep genomen worden.	gestarte Meld-Misdaad-Anoniem publiekscampagne die als doel heeft de meldingsbereidheid te verhogen. De brandweer in Cadzand is een post waar de bemensing erg krap is. Om de brandweezorg op peil te houden wordt de brandweerkazerne gerenoveerd. Deze renovatie is gestart. Daarnaast kijken we, samen met de Veiligheidsregio, naar de huisvesting van de brandweerposten Breskens en Aardenburg. De brandweerpost Sluis is zich aan het voorbereiden op een nieuw brandweervoertuig dat in 2026-2027 geleverd wordt. We zijn met de Veiligheidsregio in gesprek over de toegankelijkheid van de kazerne.
We geven uitvoering aan de Zeeuwse norm weerbare overheid. In deze norm liggen de basisafspraken vast van de vijftien Zeeuwse overheden op het gebied van betrouwbaarheid, integriteit en weerbaarheid. De norm omvat negen uitvoeringsprogramma's, zoals Integriteit, Veilige Publieke Taak, Bibob, Signaleren en handhaven. Sluis is mede trekker van thema 1 Bewustwording bij bestuur en medewerkers en van thema 9 Informatiebeveiliging. Thema 1 richt zich het komende jaar op de lancering van een Zeeuwsbrede bewustwordingscampagne. Thema 9 richt zich op het uitvoeren van een Zeeuwsbreed cyberproject en ontwikkeling van beleid op het gebied van AI (kunstmatige intelligentie).	Sluis is mede trekker van thema 1 'Bewustwording bij bestuur en medewerkers' en van thema 9 'Informatiebeveiliging'. Thema 1 heeft in 2025 gewerkt aan een Zeeuws brede bewustwordingscampagne op het gebied van ondermijnende criminaliteit en lanceert deze in 2026. Thema 9 heeft in 2025 een Zeeuws breed cyberproject uitgevoerd. Dit betrof een kwetsbaarheidsanalyse bij alle 23 Zeeuwse overheden. De aanbevelingen zijn in 4 projecten vormgegeven en worden in 2026 uitgevoerd.
Wat willen we bereiken:	
2.Een weerbare en integere overheid (bestuurlijk en ambtelijk)	
2.A. Goede bereikbaarheid, zowel fysiek als digitaal, in alle dienstverlenende processen	
2.B. De klantvraag staat voorop bij de verdere ontwikkeling van ons dienstverleningsconcept	
Wat gaan we daarvoor doen:	Wat hebben we gedaan:
In 2024 startten we de voorbereiding van de aanbesteding voor de aanschaf van een klantcontactstelsel (inclusief kennisbank). De implementatie en uitrol van dit stelsel zal in 2025 en 2026 plaatsvinden. Een kennisbank helpt ons om inkomende klantvragen op een uniforme wijze vlot te beantwoorden. Met een klantcontactstelsel kunnen we onze contactmomenten met klanten beter beheren en verder professionaliseren. In 2024 is een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van onze telefonische	Ter uitvoering van onze Zeeuws-Vlaamse Visie op dienstverlening stelde het college in 2025 ons dienstverleningsconcept "Dienstverlening doen we samen" vast. In het dienstverleningsconcept is meer in detail beschreven hoe we onze dienstverlening willen aanbieden en organiseren. De komende jaren pakken we de dienstverleningsopgaven uit het concept gefaseerd op. Ter illustratie: - Eind 2025 is onze nieuwe website met diverse E-diensten gelanceerd.

dienstverlening. Hieruit is een verbeterplan opgesteld dat in 2025 uitgerold wordt in de organisatie. We gaan van goed naar beter. We onderzoeken op welke onderdelen we het meten van onze klanttevredenheid verder kunnen uitbreiden. In 2025 breiden we het aantal e-diensten op onze website verder uit. De paspoortpiek (2024-2029) zorgt ook in 2025 voor grote drukte aan onze balies. Zowel voor eigen inwoners als voor Nederlanders die in het buitenland woonachtig zijn. Samen met onze buurgemeenten Terneuzen en Hulst hebben we in 2024 een Zeeuws-Vlaamse Visie op Dienstverlening ontworpen en vastgesteld. In 2025 geven we invulling aan deze visie door het vaststellen en implementeren van gemeente specifieke servicenormen. Hierdoor wordt voor inwoners, bedrijven en bezoekers van onze gemeente duidelijker wat ze van onze dienstverlening kunnen verwachten.	- Voorbereiding voor het werken op afspraak is eveneens in 2025 gestart. - Eind 2025 stond de teller op ruim 22.000 klantcontacten en 250 MOR meldingen. De paspoortpiek zorgde in 2025 voor onverminderde drukte aan onze balies. Zowel voor eigen inwoners als Nederlanders woonachtig in het buitenland. Als gevolg van het vallen van het kabinet in juni 2025 werden in november een extra Tweede Kamer verkiezing ingelast. De organisatie hiervan is veel werk en kwam voor rekening van de medewerkers van Burgerzaken en KCC. De verkiezingen zijn prima verlopen. Eind 2025 startten de voorbereidingen voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2026.
Wat willen we bereiken: 3.Goede bereikbaarheid van de gemeente, zowel fysiek als digitaal.	
3.A. Informatie en nieuws delen via digitale communicatiekanalen die passen bij de doelgroep en de inhoud van de boodschap	
Wat gaan we daarvoor doen:	Wat hebben we gedaan:
Het aantal communicatiekanalen neemt steeds meer toe. Eerder evalueerden we welke kanalen effectief zijn voor onze communicatie en welke we willen behouden. In 2025 ontwikkelen we een vernieuwd beleid waarin we vastleggen welke communicatiekanalen we wanneer en voor welke doelgroep inzetten. Met daarbij aandacht voor participatie. Hierbij denken we bijvoorbeeld aan de website, SamenSluis, digitale nieuwsbrieven en social media.	In 2025 werd een start gemaakt met een kanalenstrategie om doelgroepen zo goed mogelijk te bereiken. SamenSluis werd verder uitgebouwd met modules per kern. Ook in 2026 worden er stappen gezet om te komen tot een optimale communicatiestrategie waarbij participatie een belangrijke rol speelt.
3.B. Een website waar inwoners, ondernemers en bezoekers snel en makkelijk de informatie kunnen vinden en regelen.	
Wat gaan we daarvoor doen:	Wat hebben we gedaan:
In 2024 (Q4) evalueerden we de gemeentelijke website en brachten we de wensen en behoeften van verschillende gebruikers in kaart. In 2025 ontwikkelen we een nieuwe website. Dit doen we op basis van de resultaten van het onderzoek en de uitgangspunten van onze communicatievisie en dienstverleningsconcept.	In 2025 werd de nieuwe website ontwikkeld. Hiervoor trok Sluis gedeeltelijk samen op met Terneuzen. De nieuwe website werd uitvoerig getest door inwoners vóór de livegang. Het resultaat is een toegankelijke, duidelijke site waar inwoners snel en eenvoudig hun weg vinden. In 2026 wordt de website op bepaalde punten nog doorontwikkeld.

Wat willen we bereiken:**4.De klantvraag staat voorop bij de verdere ontwikkeling van ons dienstverleningsconcept**

4.A. Het realiseren van de doelen op onze strategische agenda ten aanzien van wonen, voorzieningen en mobiliteit; economie en arbeidsmarkt; en energie, klimaat en duurzaamheid.

Wat gaan we daarvoor doen:

We zetten ook in 2025 in op actieve samenwerking met partners, om onze strategische doelen te bereiken. Naast andere overheden zijn dit het bedrijfsleven, werkgevers- en werknemersorganisaties, professionele instellingen en maatschappelijke organisaties. We streven daarbij naar krachtenbundeling op het vlak van kennis en kunde, efficiëntie, effectiviteit, kwaliteit en financiën.

Dit gebeurt onder andere via de Regiovisie Zeeuws-Vlaanderen, het rapport 'Elke regio telt!' en de kansenagenda die daaruit voortvloeit. We zijn tevens actief partner in onder andere

OnbegrensdZeeuwsVlaanderen, Toekomstige Zorg Zeeuws-Vlaanderen, het OZO, het GOS, Euregio Scheldemond, P10 en de stedenband Amsterdam-Heerlen-Eemsdelta.

Via onze betrokkenheid in VNG-klankbordgroepen blijven we dicht bij landelijke ontwikkelingen die voor onze ambities van belang zijn. We zoeken daarnaast de kansen op van de Regiodeals.

Wat hebben we gedaan:

In april 2025 is het Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR) van start gegaan. Het NPVR vloeit voort uit het adviesrapport Elke Regio Telt. Zeeuws-Vlaanderen is één van de 11 regio's in dit programma (en tevens bestuurlijk woordvoerder voor deze 11 regio's). De looptijd van het NPVR is 20 jaar. Per regio wordt door Rijk en Regio gezamenlijk een Plan voor de Regio opgesteld (voor de komende 20 jaar) met een Uitvoeringsagenda per 4 jaar. Alle partijen (Rijk, Provincie en Gemeenten) zullen zich aan dit plan committeren. De Strategische Regiovisie Zeeuws-Vlaanderen vormt de basis voor het nog op te stellen Regioplan Zeeuws-Vlaanderen. Het Rijk heeft toegezegd om op basis van geconstateerde knelpunten in de regio te willen kijken naar een eventuele herijking van de bestaande beleids- en investeringslogica van het Rijk en/of maatwerkoplossingen te treffen. Vanuit de 11 regio's en de Tweede Kamer vindt een lobby plaats om daarnaast een investeringsbudget te koppelen aan het NPVR. Dat is er op dit moment nog niet.

Dit jaar is daarnaast het Toekomstperspectief Zeeland 2050 gepresenteerd. Deze visie is tot stand gekomen onder regie van de Provincie Zeeland. Deze regierol is later overgenomen door het OZO. De visie geeft aan dat Zeeland meer Zeeuwen nodig heeft om voorzieningen te behouden en economische kansen te benutten. En daarmee als Zeeland ook een bijdrage te leveren aan nationale opgaven zoals de energietransitie, een transformatie van de landbouw en het bouwen van woningen. Het Toekomstperspectief Zeeland 2050 neemt daarmee de ambitie uit de Strategische Regiovisie Zeeuws-Vlaanderen om te groeien over en voegt daar extra elementen (zoals energie en onderwijs) en bestuurskracht aan toe. Het is de ambitie van Zeeland om ook voor dit traject een Rijk-Regio afspraak te treffen.

	In oktober 2025 hebben de gemeente Sluis en Provincie Zeeland namens Zeeuws-Vlaanderen en Zeeland een Regio Deal gesloten met het Rijk. Vanuit deze Regio Deal ontvangen wij een bijdrage vanuit het Rijk van €13 mln. Deze bijdrage is bedoeld om een eerste start te kunnen maken met projecten in het kader van het NPVR Zeeuws-Vlaanderen (en/of Zeeland 2050). Gezien de beperkte omvang en looptijd van de Regio Deal (4 jaar) is gekozen voor een focus op de thema's Onderwijs & Arbeidsmarkt en Zorg & Gezondheid. De Regio Deal is tot stand gekomen in samenwerking met de Provincie Zeeland, de Zeeuwse gemeenten, de verschillende departementen en de belangrijkste stakeholders op het gebied van onderwijs, arbeidsmarkt, zorg en gezondheid in Zeeland. De gemeente Sluis treedt op als penvoerder en regiokassier voor deze Regio Deal. Zowel het NPVR Zeeuws-Vlaanderen, het Toekomstperspectief Zeeland 2050 en de Regio Deal Zeeuwse Aanpak Vitale Regio's dragen in belangrijke mate bij aan het realiseren van de doelen op onze strategische agenda ten aanzien van wonen, voorzieningen en mobiliteit; economie en arbeidsmarkt; en energie, klimaat en duurzaamheid. Zowel inhoudelijk als vanwege de extra bestuurs- en investeringskracht die we hiermee hebben gerealiseerd.
Wat willen we bereiken: 5. Burgerparticipatie	
5.A. Belangenorganisaties, inwoners en andere betrokkenen hebben in ruime mate inspraak in onze beleidsvoornemens. De band met dorps- en stadsraden wordt aangehaald, zij zijn een belangrijke gesprekspartner.	
Wat gaan we daarvoor doen: Burgerparticipatie is een groot goed. Eerder heeft het burgerberaad 'Hoe wordt Sluis duurzaam' plaatsgevonden. Het resultaat, 48 beslispunten, worden meegenomen in het beleid. Een klein aantal zijn of worden onderbouwd afgewezen. Het communityplatform 'Samen Sluis' krijgt steeds meer vorm. Naast een tweetal professionele buurtverbinders zijn er een 5-tal vrijwilligers aan het werk. Door online contact te leggen zorgen we voor offline contact. We werken aan ontmoeting en verbinding. Het bestuurlijk en ambtelijk apparaat wil burgerinitiatieven omarmen. Een	Wat hebben we gedaan: In 2025 zijn de voorbereidingen gestart voor een nieuw beleidsplan burgerparticipatie. Er zijn diverse stakeholderbijeenkomsten georganiseerd. Ook burgerinitiatieven worden ondersteund en opgenomen in het nieuw op te stellen beleidsplan. In 2026 wordt dit beleidsplan aan de raad voorgelegd. In 2025 is het communityplatform 'Samen Sluis' verder vormgegeven en uitgebouwd.

burgerinitiatief is een initiatief waarin de inwoner zelf werkt aan de versterking van de leefbaarheid in zijn of haar kern. De gemeente faciliteert om de inwoner zelf eigenaar te laten worden van leefbaarheidsinitiatieven in hun kern. Die facilitering kan bijvoorbeeld door de inzet van een beperkt aantal ambtelijke uren om mensen de weg te wijzen en te helpen hun ideeën tot uitvoering te brengen. Natuurlijk behoort een financiële bijdrage tot de mogelijkheden, maar dan alleen ter ondersteuning, nooit tot volledige financiering. De inwoner zelf is aan zet!

Wat heeft het gekost

(in duizenden euro's)

Omschrijving	Begroting 2025			Realisatie 2025			Realisatie 2025 t.o.v. begroting 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
01-5 Bestuur	-	1.464	1.464	3	2.953	2.951	-3	-1.489	-1.486
02-5 Burgerzaken	1.029	1.857	829	1.022	1.739	717	6	119	112
04-5 Overhead	-	234	234	-	254	254	-	-20	-20
11-5 Crisisbeheersing en brandweer	7	3.339	3.331	7	3.263	3.256	0	75	75
12-5 Openbare orde en veiligheid	31	502	472	-	436	436	31	66	35
61-5 Samenkracht en burgerparticipatie	3.730	3.386	-344	4.121	2.483	-1.638	-391	903	1.294
Totaal programma 5	4.796	10.782	5.986	5.153	11.129	5.976	-357	-347	10
Mutaties reserves	509	41	-468	458	46	-412	51	-5	-56
Resultaat na bestemming	5.306	10.824	5.518	5.611	11.175	5.564	-306	-351	-46

Toevoeging aan reserves = Lasten
 Onttrekking aan reserves = Baten

Beleidskader

- Beleidsregels briefadres
- Beleidsregels bestuurlijke boete
- Integraal veiligheidsbeleid 2023-2026 incl. bijbehorende uitvoeringsprogramma's
- Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zeeland (2021)
- Coalitieakkoord 2022-2026
- Strategisch communicatie frame
- Controleprotocol 2022 en normenkader 2022
- Buiten de lijnen, integrale persoonsgerichte aanpak voor mensen in een sociaal-maatschappelijk kwetsbare positie

Programma 6: Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien

De gemeentelijke uitgaven worden gedekt uit verschillende inkomstenbronnen. Deze zijn te splitsen in specifieke en algemene inkomstenbronnen. De specifieke zijn direct te relateren aan de uitgaven van de programma's en zijn dan ook hierbinnen verantwoord. De inkomstenbronnen en uitgaven die niet direct te relateren zijn aan de programma's (algemene uitkering, lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, deelnemingen enzovoorts) zijn in dit hoofdstuk opgenomen. Een onderdeel van het programmaplan bestaat uit een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen, een overzicht van de kosten van de overhead, het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting en het bedrag voor onvoorzien.

Wat heeft het gekost

Omschrijving	Begroting 2025			Realisatie 2025			Realisatie 2025 t.o.v. begroting 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
04-6 Overhead	67	13.477	13.409	137	13.626	13.488	-70	-149	-79
05-6 Treasury	6.845	1.658	-5.187	7.128	1.646	-5.481	-283	12	295
061-6 OZB woningen	5.408	-	-5.408	5.366	-	-5.366	42	-	-42
062-6 OZB niet-woningen	2.743	-	-2.743	2.747	-	-2.747	-4	-	4
064-6 Belastingen overige	600	919	320	622	857	235	-23	62	85
07-6 Algemene uitkering en overige uitkering gemeentefonds	57.901	-	-57.901	57.220	-	-57.220	681	-	-681
08-6 Overige baten en lasten	-	55	55	-	-	-	-	55	55
08-6 Onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-
09-6 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	1	1	-	-1	-1
34-6 Economische promotie	14.285	12	-14.273	14.111	-	-14.111	174	12	-162
Totaal Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb	87.849	16.121	-71.728	87.331	16.130	-71.202	517	-9	-526
Mutaties reserves	32.671	33.640	969	32.671	35.356	2.685	-	-1.716	-1.716
Resultaat na bestemming	120.520	49.761	-70.759	120.003	51.486	-68.517	517	-1.725	-2.242

Beleidskaders

- Treasurystatuut 2025 Gemeente Sluis
- Financiële verordening 2025
- Controleverordening 2025
- Nota reserves en voorzieningen
- Belastingverordeningen

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Regionale samenwerking

Sinds 2013 is de heffing en invordering van onroerende zaakbelastingen, afvalstoffenheffing, rioolheffing, hondenbelasting, (water)toeristenbelasting, forensenbelasting, precariobelasting en reclamebelasting overgedragen aan de gemeenschappelijke regeling Sabewa Zeeland. Als gevolg van een wijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) die met name ten doel had om meer betrokkenheid van gemeenteraden, provinciale staten en algemene besturen van waterschappen bij collegeregelingen (zoals Sabewa) te creëren, is de Gemeenschappelijke Regeling Belastingssamenwerking Sabewa Zeeland geactualiseerd in 2025. De gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling treedt per 1 januari 2026 in werking.

Toerekening overhead aan de heffingen

Voor de toerekening van het begrip overhead is aansluiting gezocht bij de definitie in het kader van Vensters voor Bedrijfsvoering. Overhead zijn alle kosten die indirect samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Bij het percentage van de toerekening van overhead is het opslagpercentage uit de begroting 2025, namelijk 66%, gehanteerd.

Lokale heffingen

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de inkomsten uit de lokale heffingen.

bedragen x € 1.000	Rekening 2024	Primaire Begroting 2025	Begrotings- wijziging	Totaal begroot 2025	Rekening 2025	Afwijking begroting- rekening 2025
Onroerendezaakbelastingen	7.983	7.874	277	8.151	8.113	-38
Afvalstoffenheffing*	4.463	4.562	145	4.707	4.878	171
Rioolheffing*	5.750	5.230	65	5.295	5.848	553
Hondenbelasting	175	177	17	194	197	3
Precariobelasting	225	280	-18	262	292	30
(water)toeristenbelasting	8.369	8.202	416	8.618	8.755	137
Reclamebelasting	138	163	-25	138	131	-7
Marktgeld	22	24	0	24	18	-6
Lijkbezorgingsrechten	490	335	0	335	337	2
Forensenbelasting	5.492	5.542	125	5.667	5.356	-311
Parkeerbelastingen	3.324	3.377	0	3.377	3.384	7
Naheffingsaanslagen parkeerbelasting	458	598	0	598	493	-105
Leges Burgerzaken	1029	854	146	1.000	1029	29
Leges bouwvergunningen	731	441	0	441	431	-10
Leges overige	397	325	-146	179	147	-32
Totaal	39.046	37.984	1.002	38.986	39.409	423

*Inkomsten na vorming voorziening dubieuze debiteuren

Toelichting op de verschillen (> € 50.000)

Toelichting voorziening dubieuze debiteuren

In voorgaande jaren werd de voorziening dubieuze debiteuren verdeeld over de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Omdat dubieuze debiteuren bij alle belastingsoorten kunnen voorkomen is de systematiek voor het bepalen van de hoogte van de voorziening dubieuze debiteuren herzien. Dit heeft éénmalige gevolgen voor de diverse belastingsoorten in de vorm van een vrijval van de voorziening of een dotatie aan de voorziening. Dit wordt bij de belastingen hieronder kort beschreven. Het is een administratieve handeling. De betreffende debiteuren (aanslagen) worden als dubieus aangemerkt. Dit hoeft niet te leiden tot oninbare vorderingen. Elk jaar wordt de voorziening gemuteerd conform de herziene systematiek.

Onroerende zaakbelasting

Aanvankelijk lagen de gerealiseerde baten van de onroerende zaakbelasting iets boven de begroting. Rekening houdend met areaaluitbreiding is dat niet ongebruikelijk. Dat de realisatie uiteindelijk onder de begroting uitkomt heeft te maken met een voorziening aan de voorziening dubieuze debiteuren vanuit de onroerende zaakbelasting. Dit als gevolg van de herziene systematiek zoals hierboven beschreven.

Afvalstoffenheffing

Bij de afvalstoffenheffing is er sprake van een verschil van € 171.000,-- ten opzichte van de begroting. Dit bedrag bestaat voor € 69.000,-- uit hogere baten dan begroot. Dat heeft voor € 28.000,-- betrekking op 2025 en voor € 41.000,-- betrekking op aanslagen die in 2025 zijn opgelegd maar nog betrekking hebben op 2024. Het gaat daarbij om objecten die in de loop van 2025 zijn opgeleverd. Dat is niet ongebruikelijk.

Het resterende bedrag van € 102.000,-- betreft een dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren die een gevolg is van de herziening van de systematiek zoals hierboven beschreven.

In het dekkingsoverzicht staat een toevoeging aan de voorziening van € 1.015.000,-- gezien het feit dat er sprake is van een dekkingpercentage van 126% waar maximaal 100% is toegestaan.

De hoger uitgevallen baten en een aantal kostenposten die lager zijn uitgevallen hebben geleid tot de toevoeging aan de voorziening.

Rioolheffing

Bij de rioolheffing is er een positief verschil van € 553.000,-- ten opzichte van begroot. Dat wordt voor € 43.000,-- veroorzaakt door de herziening van de systematiek voor het bepalen van de hoogte van de voorziening dubieuze debiteuren.

De door Sabewa verantwoorde baten rioolheffing komen € 510.000,-- hoger uit dan begroot. In de begroting 2025 is rekening gehouden met de korting op het tarief van 8% conform het GRP. Zoals besloten door de raad in 2024.

Desondanks liggende de door Sabewa verantwoorde baten hoger dan begroot. Dit heeft twee oorzaken.

De eerste oorzaak is dat er aanslagen zijn opgelegd die onterecht bleken te zijn. Er bleken aanslagen rioolheffing opgelegd met terugwerkende kracht tot 2023 voor elke afzonderlijke vakantiewoning op een vakantiepark. Echter, het beheer van de riolering op het park valt niet onder de gemeente maar onder het beheer van het park. Het vakantiepark had een aanslag moeten krijgen voor het totale waterverbruik van alle objecten samen. In 2026 worden de opgelegde aanslagen hersteld.

De tweede oorzaak heeft te maken met de afwikkeling van beroepszaken van de afgelopen jaren.

In 2023 zijn circa 8.000 bezwaren door No Cure No Pay-bureaus (verder: NCNP-bureaus) ingediend en zijn er ook beroepszaken opgestart. Nadat een bezwaar- en/of beroepsprocedure is afgehandeld worden de nog op te leggen aanslagen alsnog opgelegd. Uit het dekkingsoverzicht van de rioolheffing blijkt dat er een dekkingpercentage van 137% is daar waar maximaal 100% dekking is toegestaan. De dotatie aan de voorziening was na de 2^e Berap 2025 reeds voorzien voor een bedrag van ruim € 700.000,--. De hoger uitgevallen baten zoals hierboven beschreven in combinatie met de lager uitgevallen kosten hebben ertoe geleid dat over 2025 een bedrag van € 1.571.000,-- aan de voorziening moet worden toegevoegd.

Precariobelasting

Bij de precariobelasting is sprake van een positief verschil van € 30.000,-- ten opzichte van de begroting. Dit bestaat enerzijds voor ongeveer € 75.000,-- uit hogere, door Sabewa verantwoorde, baten (waarvan € 38.000,-- betrekking heeft op 2023 en 2024) en anderzijds door een dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren ten bedrage van € 45.000,00 die een gevolg is van de herziening van de systematiek zoals hierboven beschreven.

Toeristenbelasting

Bij de toeristenbelasting is sprake van een positief verschil van € 137.000,-- ten opzichte van de begroting. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door de dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van de herziening van de systematiek voor het bepalen van de hoogte van de voorziening dubieuze debiteuren. Anderzijds wordt dit veroorzaakt door hogere baten ten opzichte van de begroting. De dotatie aan de voorziening bedraagt ruim € 238.000,--. De definitieve verantwoording 2024 viel alsnog € 112.000,-- hoger uit en de baten voor 2025 vallen € 263.000,-- hoger uit dan begroot. Per saldo een positief verschil ten bedrage van € 137.000,--.

De hoogte van de door Sabewa ontvangen aangiften toeristenbelasting lag boven de voor 2025 begrote baten. De begroting 2025 is voor wat betreft de toeristenbelasting gebaseerd op de gerealiseerde aantallen overnachtingen per accommodatiesoort over 2024 rekening houdend met de indexatie voor 2025. Pas na afloop van het kalenderjaar moeten verblijfsbieders aangifte doen bij Sabewa van de toeristenbelasting. Hieruit is gebleken dat de werkelijke baten hoger uitvallen dan begroot.

Dat is opvallend aangezien uit een publicatie van het HZ Kenniscentrum Kusttoerisme blijkt dat het aantal overnachtingen in Zeeland in 2025 met 5% is gedaald. Vooralsnog lijkt de gemeente Sluis hier nog weinig of geen last van te hebben. De verwachting is volgens het HZ Kenniscentrum echter wel dat deze daling in overnachtingen zich in 2026 zal doorzetten. Voor 2026 is al rekening gehouden met een lagere opbrengst toeristenbelasting als gevolg van de BTW-stijging op logies van 9% naar 21% vanaf 1 januari 2026, e.e.a. conform de analyse die het bureau Significant APE voor het Ministerie van Financiën medio 2025 heeft uitgevoerd. Nu het HZ Kenniscentrum Kusttoerisme verwacht dat de daling van het aantal overnachtingen zich in 2026 voort zal zetten, nog los van de BTW-verhoging, kan dit betekenen dat de druk op de opbrengsten toeristenbelasting verder toe zal nemen.

Forensenbelasting

De door Sabewa over 2025 verantwoorde baten liggen in lijn met de begroting. De negatieve afwijking ten opzichte van de begrote baten wordt veroorzaakt door de dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van de herziening van de systematiek voor de bepaling van de hoogte van de voorziening dubieuze debiteuren.

Parkeerbelastingen

De opbrengsten van de parkeerbelasting bestaan uit ontvangen parkeergelden en de opbrengsten van de parkeervergunningen. De opbrengsten van de parkeergelden liggen in lijn

met de begroting 2025 zodat geconcludeerd kan worden dat het jaar 2025 net als de twee voorgaande jaren een goed jaar is geweest en de gemeente Sluis veelvuldig is bezocht. Dit staat enigszins haaks op het feit dat volgens het HZ Kenniscentrum Kusttoerisme het toerisme in Zeeland krimpt. In de lijn der verwachting zouden de parkeeropbrengsten lager uitvallen.

Naheffingsaanslagen parkeerbelastingen

Voor 2025 was de realisatie van de naheffingsaanslagen lager dan begroot. In 2025 waren er ruim 500 bezwaren meer ingediend dan in 2024 maar van de bezwaren zijn er ook meer gegrond verklaard.

Kostendekkingspercentages Financiën

Afvalstoffenheffing		
Kostenonderbouwing afvalstoffenheffing	Uitgaven	Inkomsten
(bedragen x € 1.000)	incl BTW	incl BTW
Huishoudelijk afval	3.343	472
Milieustraat Oostburg	826	
Afvalstoffenheffing (heffing/invordering)	166	
Totaal uitgaven en inkomsten	4.335	472
Netto lasten door te berekenen in de afvalstoffenheffing	3.863	
Opbrengst afvalstoffenheffing		4.878
Toevoegen aan de voorziening afvalstoffenheffing	1.015	
Dekkingspercentage afvalstoffenheffing		126%

Rioolheffing		
Kostenonderbouwing rioolheffing	Uitgaven	Inkomsten
(bedragen x € 1.000)	incl BTW	incl BTW
Bermsloten/beschoeiingen	110	
Straatreiniging	662	
Vrijvervalriolering	2.360	35
Drukriolering	912	
Oppervlaktewater	90	
Rioolheffing (heffing/invordering)	178	
Totaal uitgaven en inkomsten	4.312	35
Netto lasten door te berekenen in de rioolheffing	4.277	
Rioolheffing		5.848
Toevoegen aan de voorziening rioolheffing	1.571	
Dekkingspercentage rioolheffing		137%

Lijkbezorgingsrechten		
Kostenonderbouwing lijkbezorgingsrechten	Uitgaven	Inkomsten
(bedragen x € 1.000)	incl BTW	incl BTW
Lijkbezorging algemeen	37	1
Beheer begraafplaatsen	773	2
Begrafenissen	314	5
Totaal uitgaven en inkomsten	1.124	8
Door te berekenen netto uitgaven	1.116	
Opbrengst lijkbezorgingsrechten		337
Dekkingspercentage lijkbezorgingsrechten		30%

Kwijtschelding en belastingdruk

Kwijtschelding

Jaarlijks wordt de leidraad kwijtschelding door Sabewa aangepast aan de hand van de door de VNG tweemaal per jaar gepubliceerde model-wijzigingsbesluiten en de uitvoeringspraktijk binnen Sabewa Zeeland. De gewijzigde leidraad kwijtschelding voor 2025 is rechtsgeldig gepubliceerd op www.overheid.nl.

Belastingdruk

Lokale lastendruk

Voor de lokale lastendruk wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Coelo-Atlas lokale lasten

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo) van de Rijksuniversiteit Groningen brengt jaarlijks de Atlas van de lokale lasten uit. Dit is een jaarlijks overzicht van de heffingen van gemeenten, provincies en waterschappen. Voor alle gemeenten brengen zij voor de OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing uitgebreid in kaart: de heffingssystematiek, tarieven en kwijtschelding. Ook is onderzocht welke gemeenten de hoogste en laagste woonlasten hebben.

In de Atlas lokale lasten 2025 stond Sluis op de 63^e (2024: 84^e) plaats (van de 342) van gemeenten in Nederland met € 931 (2024: € 911) woonlasten voor meerpersoonshuishoudens eigenaren. In de gemeente Ameland (in 2024: Rijssen-Holten) waren de woonlasten met € 680 het laagst. De woonlasten in de duurste gemeente Bloemendaal (evenals 2024 en 2023) bedroegen in 2025 € 2.117 (2024: € 1.988). De gemiddelde woonlasten in Nederland lagen op € 1.053 (2024: € 994).

De gemiddelde woonlasten voor meerpersoonshuishoudens huurders waren in 2025 € 480 (2024: € 457). De woonlasten hiervoor waren het laagst in Nijmegen met € 34 (2024: € 32) en het hoogst in West Betuwe met € 880 (2024: IJsselstein met € 835). In Sluis was de hoogte van deze lasten € 638 (2024: € 636) en daarmee kwam Sluis op de 298^e (2024: 313^e) plaats te staan.

Het verschil in de lasten voor eigenaren en huurders wordt verklaard door de OZB belasting.

Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Het weerstandsvermogen van de gemeente is het vermogen om incidentele financiële risico's op te kunnen vangen en daarmee de gemeentelijke structurele taken te kunnen voortzetten. We bepalen het weerstandsvermogen door de relatie te leggen tussen de weerstandscapaciteit (de middelen die beschikbaar zijn om niet-begrote kosten te dekken) en de risico's die we als gemeente lopen en waarvoor op onze balans geen voorzieningen zijn getroffen. Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de gemeentelijke begroting is.

Risicoprofiel

In de begroting 2025 werd het maximale effect van de aanwezige risico's becijferd op ongeveer € 15.795.000. Dit resulteerde in een benodigde weerstandscapaciteit van € 11.486.250.

In het verslagjaar zijn de risico's door verschillende ontwikkelingen veranderd. Hierdoor is het totaal van de risico's gedaald met € 3.775.000.

De grootste daling zit in het feit dat er voor het risico "ransomware aanval en datalek" een verzekering is afgesloten van € 5 miljoen per gebeurtenis. Daartegenover staat een aantal risico's waarvan het financiële risico is verhoogd. Zoals de verhuizing van het archief en de makelaarsfunctie voor inhuur medewerkers. Het totaal van de risico's op 31 december 2025 is € 12.020.000.

Wij vinden de weerstandscapaciteit van € 28.394.000 uitstekend voor de bestaande risico's.

Voor de objectivering van de hoogte van het benodigde weerstandscapaciteit bestaan geen wettelijke normen. Vaak wordt gebruik gemaakt van de van onderstaande waarderingstabel van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) en de Universiteit van Twente:

Waardering	Ratio	Betekenis
A	≥ 2	Uitstekend
B	1,4 – 2	Ruim voldoende
C	1 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

De weerstandscapaciteit (€ 28.394.000) afgezet tegen het totaal van de risico's (€ 12.020.000) geeft een ratio van afgerond 2,4. Dat bevestigt onze zienswijze van uitstekend.

Risicomanagement

Onze gemeente heeft te maken met toenemende complexiteit. Dit onder meer door nieuwe taken zoals nieuwe wetgeving vanuit het Rijk, maar ook door de bestuurlijke ambities zoals de (grote) projecten. Dit vraagt iets van het bestuur en de organisatie. Om deze reden is het belangrijk dat de gemeente beter leert omgaan met de onzekerheden die op ons pad komen en dat daarin bewuste keuzes gemaakt worden, in afstemming met de gemeenteraad.

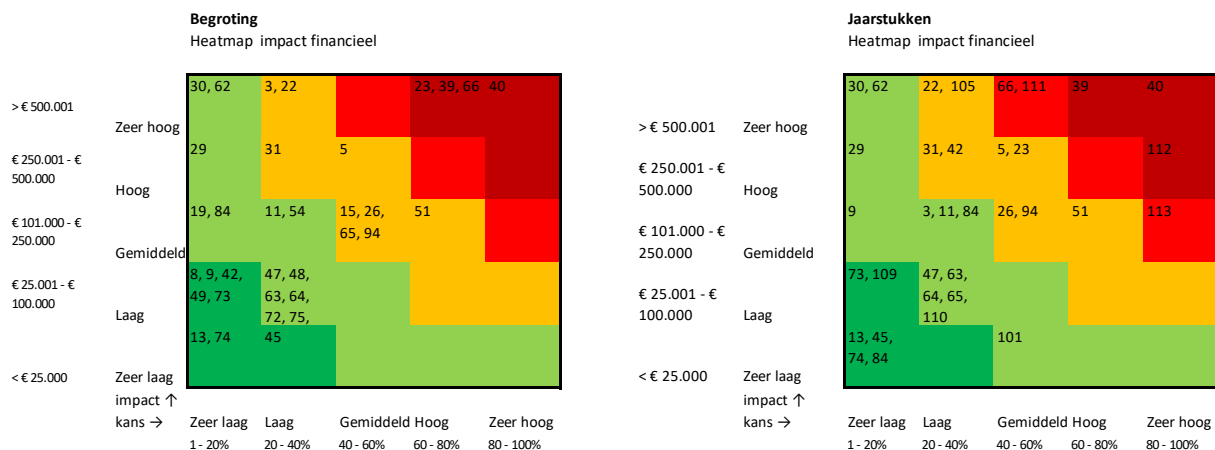
Voor een effectieve verankering van risicomanagement in de organisatie is goede communicatie van belang. Inhoudelijke communicatie over de risico's is onderdeel van de P&C-cyclus. Door deze koppeling worden de risico's periodiek onder de aandacht gebracht.

Risico's

In de begroting 2025 hebben wij voor de potentiële financiële en imago-risico's een heatmap opgesteld. Hierin is duidelijk af te lezen hoe in welke categorie de risico's vallen.

Onderstaand worden de belangrijkste wijzigingen van de financiële risico's weer gegeven.

Belangrijkste wijzigingen:

(23) Ransomware aanval en datalek:

Dit risico is door een cyberrisico-analyse en een zeer uitgebreide benchmark gekwantificeerd en gekwalificeerd. Voor de gemeente Sluis zijn de kostencomponenten bij als gevolg van een datalek vastgesteld op 3,2 miljoen en de kosten als gevolg van een ransomware-aanval op 1,2 miljoen. Het risico is aanzienlijk verhoogd, de kosten lopen nog steeds op tot € 5.400.000. Hiervoor is een cyberverzekering 5 miljoen afgesloten die het grootste financiële risico afdekt. De jaarpremie is opgenomen in de begroting als structurele last.

(66) Project Cadzand-Bad

Onzekerheid met betrekking tot realisatie van ontwikkelingen, met mogelijk gevolg dat investeringen (private ontwikkelingen) en de opwaardering van de badplaats Cadzand-Bad stil komt te liggen. Gezien het positieve besluit met betrekking tot het beeldkwaliteitsplan is dit risico afgenomen; het is verlaagd van 75% naar 50%.

(104) Zaaksysteem

Het niet juist implementeren en gebruiken van het nieuwe zaaksysteem zorgt ervoor dat wij niet voldoen aan de wettelijke vereisten en onze eigen verordening. Daarnaast geldt dat er fouten gemaakt kunnen worden en documenten kwijt kunnen raken als niet door de hele organisatie gewerkt wordt volgens de vastgestelde procedures. Dit nieuwe risico is toegevoegd.

(111) Broker personeel

Vanuit het oogpunt van rechtmatigheid werken wij voor de inhuur van medewerkers vanaf schaal 9 met een broker (makelaarsfunctie). Deze is geselecteerd op basis van een Europese aanbesteding die we samen met de gemeente Terneuzen en Sabewa hebben gedaan. De broker heeft echter betalingsproblemen. Dit heeft effect op de deelnemende organisaties en op de betreffende medewerkers. Deze situatie bevindt zich in een juridisch traject.

De kans dat dit de gemeente extra geld gaat kosten voor de juridische procedure schatten wij in op 50%, het financiële gevolg wordt ingeschat op € 500.000.

(112) Verhuizing analoge archieven

De gemeenteraad heeft op 5 februari 2026 besloten om de situatie rond het gemeentearchief te bevriezen. Volgend daaruit zijn alle lopende activiteiten on hold gezet. Op basis van de raadsbesluiten d.d. 27 maart 2025 en 22 mei 2025 zijn er eenmalige en structurele verplichtingen aangegaan bij externe leveranciers. Het bevriezen brengt het risico van meerkosten, schadeclaims en/of afkoopsommen. Dit risico is opgenomen in de hoogste categorie.

(113) Digitaliseren bouwarchief

De gemeenteraad heeft op 5 februari 2026 besloten om de situatie rond het gemeentearchief te bevriezen. Volgend daaruit zijn alle lopende activiteiten on hold gezet. Op basis van het raadsbesluit d.d. 27 maart 2025 zijn er verplichtingen aangegaan bij externe leveranciers. De vermoedelijke meerkosten bedragen € 100.000.

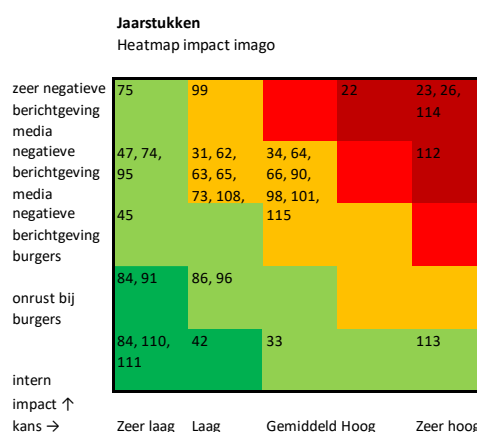
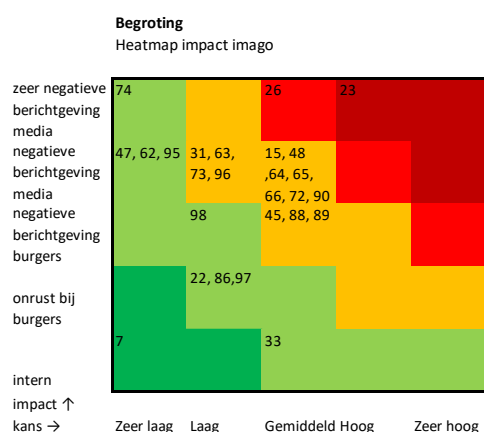
Vitaal Oostburg

Binnen het programma Vitaal Oostburg wordt een onderscheid gemaakt tussen de operationele projecten die heel concreet zijn, en de (ontwikkel)onderdelen die zich nog in de strategische fase bevinden. Voor de eerste categorie is een gedetailleerd risicodossier opgesteld dat op reguliere momenten, of wanneer daar aanleiding toe is, wordt bijgewerkt. Hierin zijn ook de beheersmaatregelen en het restrisico opgenomen. Deze projecten karakteriseren zich als de uitwerking van eerder genomen besluiten (over te maken strategische keuzes).

De onderdelen die zich nog in de strategische fase bevinden zijn veel minder concreet en vrijwel doorlopend aan verandering onderhevig. Veelal is sprake van verschillende scenario's die bestaan uit een scala van mogelijkheden en beperkingen, en van invloed zijn op de te nemen besluiten en te maken keuzes binnen het programma. Hier spelen risico's die in beeld gebracht worden bij de voorbereiding van de bestuurlijke voorstellen. Daar worden ze nadrukkelijk meegenomen in de onderbouwing en afweging van een voorgesteld besluit. Dit gebeurt zowel in de aangeleverde onderbouwing alsook in de daarvoor bedoelde risicoparagraaf.

Naast de financiële risico's zijn er ook imago risico's.

Onderstaand worden de belangrijkste wijzigingen van de imago risico's weer gegeven.

(22) Fouten in dienstverlening

Informatiebeveiligingsincidenten kunnen leiden tot fouten in de dienstverlening. Kwaliteit en integriteit van data worden in het algemeen niet direct gezien als doel van informatiebeveiliging. Toch dient dit risico nadrukkelijk op het netvlies te staan van het bestuur en organisatie. Want als informatie niet integer is, kan dat leiden tot vertraagde of foute

beslissingen, verkeerde handelingen en verspilling van tijd en menskracht. Dit risico is in de hoogste klasse opgenomen.

(23) Ransomware aanval en datalek:

Landelijk onderzoek wijst uit dat de belangrijkste oorzaak van datalekken het menselijk handelen is. Er zijn beheersmaatregelen genomen om dit zo veel mogelijk tegen te gaan, zoals ons strategisch informatiebeleid, het bijhorende uitvoeringsprogramma Diverse trainingen (waaronder Security Awareness). Dit neemt niet weg dat we het risico incalculeren dat er toch iets fout kan gaan. Zo is er naast de menselijke factor het feit dat alle hard- en software kwetsbaarheden en fouten bevatten. Deze kunnen worden misbruikt door kwaadwillenden voor het uitvoeren van een ransomware-aanval. De kans hierop wordt steeds groter. Het risico is daarom dan ook verhoogd naar de hoogste klasse.

(26) Gevaren in ketens uit het zicht:

Een gemeente neemt deel in gemiddeld 30 samenwerkingsverbanden en maakt gebruik van diensten van derden zoals softwareleveranciers. Diverse gemeenten zijn in de afgelopen twee jaar geconfronteerd met incidenten die ontstaan zijn bij derden, waarbij de gevolgen in de eigen dienstverlening merkbaar waren. We sturen hierop door bij uitbesteding vooraf afspraken te maken over informatiebeveiliging en privacy, echter is dit niet voldoende. Door de enorme impact wordt het risico in de hoogste klasse ingeschaald.

(112) Verhuizing analoge archieven

De gemeenteraad heeft op 5 februari 2026 besloten om de situatie rond het gemeentearchief te bevriezen. Volgend daaruit zijn alle lopende activiteiten on hold gezet. Op basis van de raadsbesluiten d.d. 27 maart 2025 en 22 mei 2025 zijn er eenmalige en structurele verplichtingen aangegaan bij externe leveranciers. Het bevriezen brengt het risico van meerkosten, schadeclaims en/of afkoopsommen. Dit risico is opgenomen in de hoogste categorie

(114) IBT Archieven

Het verbeterplan verscherpt toezicht Provincie op archieven gemeente Sluis 2025/2026 is gestoeld op maatregelen om de informatiehuishouding te verbeteren. Het raadsbesluit d.d. 5 februari 2026 om de ontwikkelingen op het gemeentearchief on hold te zetten, kan consequenties hebben voor het oordeel van de provincie.

Weerstandscapaciteit

Bedragen x € 1.000	Incidenteel
Eigen vermogen per 31 december 2025:	
- algemene reserve	20.721
- reserve grondexploitatie	2.065
- reserve Sociaal Domein	500
- reserve explosievenruiming	284
Onvoorzien	0
Onbenutte belastingcapaciteit	4.823
Totaal	28.394

Wij achten deze weerstandscapaciteit van € 28.394.000 (in 2024 € 36.684.000) uitstekend gelet op de aanwezige risico's en het hiermee gekwantificeerde bedrag van € 12.020.000.

Financiële kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen voor. Deze geven inzicht in de financiële positie van gemeenten.

Bedragen x € 1.000		Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
1A	Netto schuldquote	-10%	32%	-27%
1B	Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-10%	32%	-27%
2	Solvabiliteitsratio	53%	43%	56%
3	Grondexploitatie	0%	1%	1%
4	Structurele exploitatieruimte	9%	6%	17%
5	Belastingcapaciteit	98%	91%	89%

Beschouwing kengetallen in relatie tot de financiële positie

De netto schuldquote (kengetal 1A en 1B) weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft daarmee een indicatie van de mate waarin de rente en de aflossingen op de exploitatie drukken. De netto schuldquote heeft een dalend verloop. Het gunstige effect op de netto schuldquote wordt enerzijds bepaald door een sterke stijging in kortlopende uitzettingen (nog op te leggen Sabewa) en anderzijds door een stijging in de totale baten.

De netto schuldquote wordt zowel in- als exclusief doorgeleende gelden gepresenteerd. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de door de gemeente verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldpositie. De gemeente Sluis heeft geen uitzettingen langer dan 1 jaar.

Een netto schuldquote van lager dan 100% wordt als weinig risicovol beschouwd.

De solvabiliteitsratio (kengetal 2) geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Het wordt berekend door het eigen vermogen af te zetten tegen het totale vermogen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio hoe minder risicovol. De solvabiliteitsratio is in 2025 gestegen ten opzichte van het voorgaande jaar. Dit door een relatief hogere stijging van het eigen vermogen ten opzichte van de stijging van het balanstotaal.

Het kengetal grondexploitatie (kengetal 3) geeft een indicatie van het financiële risico dat de gemeente loopt in verband met zijn grondportefeuille. Het kengetal wordt berekend door de boekwaarde van de grondexploitaties af te zetten tegen de totale baten van de gemeente (exclusief onttrekkingen aan reserves). De boekwaarde van de grondexploitaties bedraagt 1% en is daarmee gelijk aan begroot (1%). Een licht positief kengetal betekent dat er een kleine boekwaarde is die moet worden terugverdiend door verkoop van grond. De gemeente Sluis loopt dus beperkt risico op zijn voorraden grond.

De structurele exploitatieruimte (kengetal 4) geeft het verschil tussen de structurele lasten en de structurele baten weer. De Gemeentewet schrijft voor dat de begroting structureel in evenwicht moet zijn. In de jaarrekening wordt achteraf gepresenteerd of dit ook daadwerkelijk het geval was. Hoe hoger het kengetal hoe beter.

De structurele exploitatieruimte is in 2025 verhoogd ten opzichte van 2024. Met 17% is deze als goed te beschouwen.

De belastingcapaciteit (kengetal 5) geeft weer hoe de lokale lastendruk in de gemeente Sluis zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. Het geeft hiermee een indicatie van de ruimte om extra inkomsten uit belastingen te genereren. De belastingcapaciteit is gedaald in 2025 ten opzichte van 2024. Hoe hoger het percentage hoe meer financiële ruimte de gemeente heeft door belastingverhoging.

In het kengetal belastingcapaciteit zijn de forensen- en toeristenbelasting niet betrokken, omdat dit geen lasten zijn voor de eigen burgers. De impact van de tariefbepaling van deze heffingen voor onze financiële positie is evenwel van aanzienlijk belang.

De ontwikkeling van de kengetallen ten opzichte van de realisatie 2025 en de begroting laat overall een goede financiële positie zien. Een belangrijke factor hierbij is de versterking van het eigen vermogen (reserves). Uiteraard moet hierbij de kanttekening worden gemaakt dat het een momentopname betreft. De raad kan op elk moment besluiten om reserves in te zetten. Hetzij om bepaalde doelstellingen te realiseren, hetzij om voorkomende risico's op te vangen.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf is een toelichting opgenomen op het onderhoud van de openbare ruimte van de gemeente Sluis. Het grondgebied van de gemeente Sluis beslaat ruim 30.000 ha. Hiervan is ongeveer 450 ha. als openbare ruimte in eigendom en beheer bij de gemeente. Met de openbare ruimte wordt ingespeeld op de behoeften en wensen vanuit de samenleving. De openbare ruimte wordt gebruikt om te wonen, werken en te recreëren. De kapitaalgoederen zijn als volgt gerubriceerd:

- wegen;
- rioleringen;
- bermsloten en beschoeiingen;
- openbare verlichting;
- groen;
- civiele kunstwerken;
- speelterreinen;
- gebouwen.

Beleids- en beheerplannen

Voor het onderhoud zijn door de raad verschillende beleids- en beheerplannen vastgesteld. In onderstaande tabel zijn de beheerplannen weergegeven met vermelding van de programma's en de duur van het plan.

Kapitaalgoederen	Programma	Beleids-/beheerplan	Duur plan
Wegen	Duurzaamheid	Beheerplan wegen	2023-2032
Rioleringen	Wonen en voorzieningen	VGRP	2025-2029
Bermen en beschoeiingen	Duurzaamheid	VGRP	2025-2029
Openbare verlichting	Duurzaamheid	Beleids- en beheerplan openbare verlichting	2023-2032
Groen	Wonen en voorzieningen	Beheerplan groen	2022-2031
Civiele kunstwerken	Wonen en voorzieningen	Beheerplan groen	2022-2031
Speelterreinen	Wonen en voorzieningen	Beheerplan speelterreinen	2022-2031
Speelterreinen	Wonen en voorzieningen	Beleidsplan speelvoorzieningen	2021- geen einddatum
Gebouwen	Diverse	Beheerplan onderhoud gemeentelijk vastgoed	2024-2034

Wegen

Het Beheerplan wegen 2023-2032 is op 9 februari 2023 vastgesteld. De gemeente Sluis streeft het wegbeheer uit te voeren waarbij onderhoudsniveau C als ondergrens wordt gehanteerd. In de praktijk betekent dit dat achterstallig onderhoud (kwaliteitsniveau D) zoveel mogelijk wordt voorkomen en kwaliteitsniveau C (laag) zoveel mogelijk wordt beperkt. Achterstallig onderhoud heeft namelijk een verhoogd risico op de veiligheid van de weggebruikers en op kapitaalvernietiging.

Elke twee jaar wordt er een inspectie verricht van het gehele wegenareaal, zodat tijdig kan worden bijgestuurd al er andere of meerdere schadebeelden worden geconstateerd dan op voorhand werd verwacht. Op basis van deze inspectie wordt met het beheerprogramma

Obsurv van Sweco een basisplanning gemaakt voor de komende jaren. De basisplanning wordt gebruikt om een jaarlijkse uitvoeringsplanning op te stellen. Bij het opstellen wordt zoveel als mogelijk rekening gehouden met de plannen voor riolering, groen, kabels/leidingen voor een effectieve en efficiënte inzet van de middelen. Bij de uitvoering worden ook klimaat adaptieve maatregelen getroffen (onder meer verwijderen onnodige verhardingen en aanbrengen waterdoorlatende bestrating).

Kengetallen:	
Asfaltverharding	634.451 m ²
Elementenverharding	1.214.994 m ²
Overig (betonverharding, half verharding)	80.960 m ²

Rioleringen

Op 7 november 2024 heeft de gemeenteraad een nieuw gemeentelijk rioleringsplan voor de periode 2025-2029 vastgesteld. Hierin is het beleid voor de gemeentelijke watertaken vastgelegd. (Het betreft de zorgplichten voor inzameling en transport van huishoudelijk afvalwater, de zorgplicht hemelwater en grondwater).

GRP

Het nieuw gemeentelijk rioleringsplan 2025-2029 beschrijft de maatregelen voor onderhoud, beheer, en vervanging van riolering en oppervlaktewater. Als gevolg van klimaatverandering zijn we de voorgaande jaren geconfronteerd met wateroverlast. 2025 was een uitzondering met juist een ontzettend droog jaar. Omdat buien extremer worden moeten we verbeteringsmaatregelen aan riolering of oppervlaktewater uitvoeren. Werkzaamheden voor vervanging en verbetering van riolering worden met de nutsbedrijven afgestemd in het Azon-overleg. De nutsbedrijven hebben 2–3 jaar nodig om hun werkzaamheden voorafgaand aan de rioleringswerken voor te bereiden en tot uitvoer te brengen. Begin 2025 is gebleken dat Stedin en Evides de planningsafspraken gemaakt in Moor niet halen. Dit heeft consequenties gehad voor de planning van voorbereiding en uitvoering van onze projecten en de oplopende voorziening Riolering. In Zeeuws-Vlaams verband is door de gemeenten diverse malen overleg gevoerd met het management van Stedin en Evides om deze problematiek aan de orde te stellen en naar oplossingen te zoeken. Stedin en Evides zijn elk organisatorisch aan het bekijken hoe de enorme werkvoorraad procesmatig beter vorm kan krijgen. Het is zeer waarschijnlijk dat niet in ieder project alle disciplines vervangen of verzaagd worden maar dat er sprake is van het alleen aanpakken van knelpunten, als blijkt dat het netwerk bijvoorbeeld nog meer dan 10 jaar mee kan. Daarnaast wordt bekeken in hoeverre de aannemerscapaciteit in lijn ligt met deze opgaven of bijgesteld moet worden. Komende periode wordt duidelijk of hierin voortgang geboekt wordt en welke bijsturing mogelijk is.

Voorbereiding:

Voordat we riolerings- of oppervlaktewatermaatregelen uitvoeren doen we een studie die we in een functioneel ontwerp vastleggen en toetsen we het plan aan klimaatlabel B.

Zo zijn in 2025 maatregelen bedacht voor de wateroverlastlocaties in Sluis aan de Beestenmarkt-Klokstraat, Kaai-Jaagpad. Klimaatadaptieve maatregelen zijn bedacht voor de Kloosterstraat Sluis en omgeving, Schouwburgstraat Oostburg en Schoondijke-Oost.

De bestekken Burgemeester H.A. Callenfelsstraat-Zuidwal-Groten Dam (Oostburg), Rijksweg Eede, Duiker Brieversstraat (Eede), Boulevard de Wielingen strandopgang naar Blanke Top (Cadzand) zijn voorbereid en komen in 2026 in uitvoering. Ook is een aanvang gemaakt met de voorbereiding vervangen riolering Oude Haven (Oostburg), en de achterpaden Julianastraat, Glacispad (Breskens).

Uitvoering:

In 2025 zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Schoondijk (Buijs Ballotstraat): aanleg wadi en verbeteren waterafvoer;
- Aardenburg (Spindlerpad, Herendreef (deel voetbal-/tennisveld)): vervangen riool en afkoppelen drainage;
- IJzendijke (Walplein): aanleg gescheiden stelsel en afkoppelen op de Veste;
- Retranchement (omgeving Mauritsstraat): aanleg gescheiden stelsel en afkoppelen regenwaterafvoeren;
- Aan de Kieweg in Breskens is de sloot verruimd en in Nieuwvliet-Bad-Oost is een IT-riool aangelegd voor de afvoer van overtollig regen- en grondwater.

- Rioolreiniging en inspecties:

In 2025 voerden we rioolreiniging en inspectiewerkzaamheden uit in Breskens en omgeving. (Ghistelkerke /Deltahoek/ Het Heem /Schoneveld /Boerenhol /Kruisdijk /Sasput /Nummer Een / Slijkplaat).

Samen met de Zeeuws-Vlaams gemeenten hebben we een nieuw raambestek opgesteld voor de periode 2026-2029.

Uit de beoordeling van de inspecties vloeit een kleinschalig onderhoudsprogramma voort voor de verbetering van de doorstroming, zoals het verwijderen boomwortels, doorgestoken inlaten, breuk en lekkage.

De inspectiebeoordeling vormt verder de basis voor het opstellen van een vervangingsplan op lange termijn. Waar mogelijk wordt gezocht naar locaties voor afkoppelen en afvoer van regenwater naar oppervlaktewater en voor rioolrenovatie.

- Gemalen en drukriolering:

Om de twaalf jaar moeten de schakelautomaten van de gemalen vervangen worden. Na die tijd komen er veel gebreken en storingen. In 2025 is opdracht verleend om zes schakelautomaten te vernieuwen en tachtig drukrioolgemalen. De automaten worden door de buitendienst in eigen beheer vervangen.

- IBA's (Individuele Behandeling van Afvalwater):

Voor de IBA's wordt in Zeeuws verband met Waterschap Scheldestromen samengewerkt voor beheer en onderhoud. De IBA's die in 2004-2005 geplaatst zijn, moeten vervangen of gerenoveerd worden. In 2025 zijn 6 IBA's gerenoveerd.

- Data:

De gegevens van de riolering zijn vastgelegd in het rioolbeheersysteem RioGL/Obsurv. Deze worden steeds bijgewerkt als er een revisietekening van een opgeleverd werk binnen komt.

De Zeeuwse gemeenten trekken in samenwerkingsverband (SAZ+) op om de rioleringsdata gezamenlijk te ontsluiten. Deze gegevens zijn openbaar te raadplegen via de website Dataportaal Zeeland.

In 2025 is in samenwerking met de Hogeschool Zeeland het Riobaseproject doorontwikkeld. Het project beoogt risico gestuurd beheer op basis van inspectiedata en op belangrijkheid van wegcategorie. Het levert een prioriteitenlijst inclusief kaart van voorgestelde vervangmaatregelen op. In 2026 wordt het project opgeleverd. Het voordeel van het systeem is dat we snel een overzicht hebben over de hele gemeente met alle ingrijpmaatstaven.

Klimaatadaptatie

Zowel op gemeentelijk als provinciaal niveau wordt er gewerkt aan een strategie om uiterlijk 2050 te komen tot een klimaat-robuste inrichting. Op provinciaal niveau wordt de vastgestelde Klimaatadaptatie Strategie Zeeland (KaSZ) volgens een uitvoeringsagenda uitgewerkt. De regionale strategie klimaatadaptatie werken we samen met Hulst en Terneuzen uit. In 2022 hebben we labels gekoppeld aan de thema's hitte, droogte, wateroverlast: de label-

systematiek. In 2024 zijn deze labels geactualiseerd naar aanleiding van de landelijke maatlat en is de label-systematiek Zeeuws breed uitgerold binnen de KasZ samenwerking. In 2025 pasten we de label-systematiek verder toe in plannen voor herinrichting van de openbare ruimte. We koppelden dit aan geplande werkzaamheden voor rioolvervanging en bijvoorbeeld onderhoud wegen. Door het werken met de labelsystematiek krijgen we per project inzicht in de opgave vanuit de verschillende thema's droogte, hitte en wateroverlast. We krijgen ook inzicht in welke maatregel op welke locatie effect heeft en wat haalbaar is binnen het projectgebied.

In algemene zin moet duidelijk worden welke maatregelen welke investeringen vragen voor de komende planperiode.

Specifiek hebben we de Kloosterstraat e.o. in Sluis en Schoondijke Oost uitgewerkt aan de hand van de labelsystematiek om inzicht te krijgen in maatregelen voor het behalen van label B. De Kloosterstraat e.o. is verder uitgewerkt in een haalbaar maatregelenplan om voor te leggen aan de bewoners via een infoavond.

Zowel het project Kloosterstraat e.o. Sluis als Schoondijke-Oost hebben we aangemeld voor de Regio-Deal en hebben voor beide projectonderdelen een subsidiebedrag ontvangen van totaal € 200.000,-.

SAZ+

In Zeeland hebben we het samenwerkingsverband SAZ+: Samenwerking Afvalwaterketen Zeeland. Het samenwerkingsverband wordt gevormd door de dertien gemeenten, waterschap Scheldestromen en Evides. SAZ+ heeft als doel gezamenlijk na te denken over klimaat, water en rioleringsvraagstukken, en ontwikkelingen die op ons afkomen zoals klimaat en stedelijke wateropgaven, invoering Omgevingsplan, energietransitie en duurzaamheid. Integraal wordt kennis gedeeld en daar waar mogelijk samengewerkt om van elkaar te leren en kosten te besparen. Gemeente Sluis is actief vertegenwoordigd in werkgroepen, onder andere in het project Riobase in samenwerking met Hogeschool Zeeland. Daarnaast bestaan er ambtelijke werkgroepen AOW (Ambtelijk Overleg Water), Kasz (Klimaatadaptatiestrategie Zeeland)

In 2020 is het bestuursakkoord verlengd en een strategienota vastgesteld voor de periode 2020-2030 waarin het beleid is uitgestippeld.

Kengetallen:	
Vrijverval rioolleiding (hoofdrinol)	266,1 km
Aansluitleidingen vrijverval	27,5 km
Riool persleiding gemalen	30,9 km
Drukriool persleiding	107,4 km
Installatie Behandeling Afvalwater (IBA)	64 st.
Gemalen (druk riolering)	498 st.
Gemalen (hoofdrilering)	76 st.
Kolken	11.500 st.
Pompen	658 st.
Randvoorzieningen (bergbezinkbassins)	2 st

Bermsloten en beschoeiingen

In het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) zijn onderhoudsposten opgenomen voor het gemeentelijk watersysteem, bestaande uit sloten, vijvers, oppervlaktewater en poelen.

Jaarlijks worden onderhoudswerkzaamheden aan ons watersysteem uitgevoerd. Dit bestaat onder meer uit maaiwerk, vervangen van oeverbescherming en het reinigen van randvoorzieningen zoals olieafscidders en facetfilters. Op kritische uitstroomlocaties doen we een extra maaiwerkronde in de zomerperiode om uitstroming van water niet te belemmeren.

Kengetallen:	
Oppervlaktewater	11 ha
Oever	43 km

Openbare verlichting

Het beleids- en beheerplan openbare verlichting 2023-2032 is op 9 februari 2023 vastgesteld. De missie in het nieuwe plan is om tot een duurzaam areaal openbare verlichting te komen, met als doel het bieden van een veilige omgeving voor de burger voor de lange termijn, en dit tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. De visie is vooral gericht op 'niet verlichten, tenzij...'. Daarbij sluit de gemeente aan op de wettelijke regelgeving, geldende normen en richtlijnen. Ook is de visie gericht op 'aantrekkelijk en doelmatig'. Door standaardisering worden de onderhoudskosten beperkt. De gemeente gaat door met verdere verlaging van het energieverbruik van de openbare verlichting en onderschrijft de doelstellingen "Slim Energiemanagement" en "Energiezuinig" van het Klimaatakkoord. De doelstelling "50% Energiebesparing in 2030" wordt ruimschoots gehaald.

Het beheer en onderhoud van de openbare verlichting wordt door elf Zeeuwse gemeenten, waterschap Scheldestromen, provincie Zeeland en havenbedrijf North Sea Port gezamenlijk aanbesteed.

In 2025 is het beheer en onderhoud van 225 gemeentelijke lichtmasten in het buitengebied overgedragen aan het waterschap.

Kengetallen:	
Lichtmasten	6.047
Armaturen	6.199
Lampen	6.222
Abri's gemeente Sluis	20 st.
Abri's Clear Channel	9 st.

Groenvoorzieningen

In het Groenbeheerplan 2022-2031 is het onderhoudsniveau van het openbaar groen en de begraafplaatsen vastgelegd. De gemeente Sluis onderhoudt het groen op kwaliteitsniveau B. Dit is het basisniveau waarbij het groen netjes en eenduidig onderhouden wordt, maar er hier en daar geringe mate van onkruidgroei en zwerfvuil geaccepteerd wordt. Het handjeswerk en onkruidbeheer op verhardingen wordt uitgevoerd door inhuur Dethon. Machinale werkzaamheden zoals maaien en knippen van hagen wordt via aanbestedingen uitgevoerd door aannemers. Voor het groenbeheer wordt gebruik gemaakt van het beheerprogramma Obsurv.

We zetten onze communicatiekanalen actief in om de burgers te informeren over ons groenbeheer en de onkruidbestrijding op verhardingen. Dit werkt begrip verhogend en klachten verlagend.

In 2026 zal er een start gemaakt worden om de Europese single-use plastic vergoeding te vertalen naar onze taken binnen de afdeling B&B, door inzet van een serviceteam en het sturen op het voorkomen van zwerfafval.

Kengetallen:	
Bomen	14.898 st.
Straatmeubilair (excl. strandreinigingsbestek)	1.838 st.
Hagen	30.559 m
Blokhagen	28.358 m ²
Bosplantsoen	336.168 m ²
Bos	82.110 m ²
Grassen	1.784.634 m ²
Sierheesters/vaste planten	98.831 m ²
Rozen	1.198 m ²
Half verhardingen	101.788 m ²
Zwartegrond (incl. begraafplaatsen)*	48.070 m ²
Waterpartijen/vijvers	13 st

Civiele kunstwerken/bruggen

De basisgegevens van onze civiele kunstwerken staan vanaf 2025 geregistreerd in het beheerpakket Condor. Daaruit voortvloeiend worden ook de benodigde herstel- en onderhoudsmaatregelen uitgevoerd en worden tevens alle objecten gereinigd.

In 2026 wordt er een start gemaakt met de verdere aanvulling van algemene civiele kunstwerken(59st) zoals keermuren, verhoogde bloembakken etc. Daaruit voortvloeiend wordt een nieuw MJOP opgesteld met de aangepaste kengetallen.

Kengetallen:	
Bruggen	30 st.
Trappen	37 st.
Banken/ligbedden	1 st.
Vlonders/looplijn	22 st.
Strandovergangen	3 st.
Tunnel	1 st.
Algemene kunstwerken (keermuren, verhoogde bloembakken)	59 st.

Speelterreinen

In 2021 is er een nieuw beleidsplan Speelvoorzieningen vastgesteld. Met deze nieuwe uitgangspunten en in het kader van de zorgplicht voor de openbare ruimte is er (in 2022) voor de vervanging van speelwerktuigen en ondergronden van speelterreintjes een onderhoudsbeheerplan opgesteld voor de periode 2022-2031. De jaarlijkse kosten voor groot onderhoud worden in het investeringsplan (geplande vervangingen) opgenomen. Het

qualiteitsniveau van de speeltoestellen is vastgelegd in de landelijke wetgeving, namelijk het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen (WAS). Om te voldoen aan de wettelijke verplichting voor de veiligheid vindt ieder jaar een grote technische inspectie plaats. Daarnaast vindt iedere zes weken een visuele inspectie plaats. Deze 6-wekelijkse inspectie wordt uitgevoerd door onze buitendienstmedewerkers. De resultaten van deze inspecties worden vastgelegd in een logboek. Voortvloeiende werkzaamheden uit deze inspecties worden direct door eigen dienst of leverancier uitgevoerd. In 2026 zal er een start worden gemaakt om de basisgegevens/logboeken aan te passen naar de nieuwe regels volgens de WAAS (vanaf 2027 nieuwe WAS). De NVWA is aangesteld als controlerende instantie op deze nieuwe wetgeving.

Kengetallen:	
Speelterreinen (incl. Groede Podium)	70
Speeltoestellen	433

Gebouwen

Als onderdeel van het Stappenplan Gemeentelijke Gebouwen is de basis voor onze gebouwen op orde gebracht en is een Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplan (DMJOP) 2024-2034 vastgesteld. Dit plan vormt de basis voor onder meer:

- onderhoud;
- vervangingsinvesteringen;
- wettelijke verplichtingen (keuringen, inspecties, legionellapreventie, energiemaatregelen enz.);
- verduurzamingsmaatregelen (aanpassingen op basis van de verplichte Energie Maatregelen Lijst (EML);
- toegankelijkheidsmaatregelen.

In 2026 worden energiescans uitgevoerd op het gemeentelijk vastgoed. Met de resultaten van de scans wordt een routekaart naar verdere verduurzaming in 2030 en 2040 gemaakt. We beheren onze gebouwen met behulp van een klantvriendelijk en overzichtelijk beheerprogramma. Hiermee zijn we in staat om strategisch en dynamisch gebouwbeheer toe te passen. Dit betekent dat we de juiste zaken op het juiste moment uitvoeren en onderzoeken of onderhoud/vervanging loont ten opzichte van nieuwbouw.

Bij het Stappenplan Gemeentelijke Gebouwen zijn ook 25 gebouwen genomineerd om afgestoten te worden. Vanaf medio 2024 zijn we hier gefaseerd mee aan de slag. Voor elk object wordt afzonderlijk een definitief besluit genomen na overleg met stakeholders. Deze lijn wordt ook in 2026 doorgetrokken.

In 2024 en 2025 zijn er rondom een aantal gemeentelijke gebouwen ontwikkelingen ontstaan waardoor "groot" onderhoud en vervangingsinvesteringen on-hold staan. Denk hierbij aan Vitaal, MFC IJzendijke, 2de schil Cadzand (sporthal), Nieuwe sport-nota, ontwikkeling rondom Kazernes. Bij deze gebouwen wordt alleen het noodzakelijk en wettelijk onderhoud uitgevoerd.

Kengetallen:	
Gebouwen (incl. monumental)	125

Paragraaf Verbonden Partijen

Verbonden partijen zijn organisaties waaraan de gemeente zich bestuurlijk en financieel verbonden heeft. Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) geeft als definitie: een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publieke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.

Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht.

Een verbonden partij komt tot stand wanneer er een publiek belang is bij de uitvoering van een taak die de gemeente niet per se zelf hoeft uit te voeren en andere instrumenten zoals bijvoorbeeld inkoop of subsidie niet toereikend zijn. Het heeft in dat geval een meerwaarde om een zelfstandige organisatievorm te kiezen die het beste past bij de uitvoering. De gemeente Sluis blijft wel de eindverantwoordelijkheid houden voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. De gemeente Sluis heeft met veel instanties een relatie, het is niet de bedoeling om over elk van hen in dit kader te rapporteren. Het criterium dat wordt gehanteerd is de combinatie van een aanmerkelijk financieel en bestuurlijk belang. Hierna wordt ingegaan op de belangrijkste verbonden partijen.

Overzicht verbonden partijen

De verbonden partijen zijn onderverdeeld in:

- publiekrechtelijke organisaties;
- vertegenwoordiging in vennootschappen/stichtingen en verenigingen.

Deelname in publiekrechtelijke rechtspersonen (WGR)	Vertegenwoordiging in vennootschappen (BV/NV)/ Stichtingen en Verenigingen
1. Veiligheidsregio Zeeland	8. ZEH N.V.
2. Sabewa Zeeland	9. NV Economische Impuls Zeeland
3. Openbaar Lichaam Afvalstoffenverwijdering Zeeland (OLAZ)	10. Holding Zeeuwse Visveiling B.V.
4. Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zeeland	11. GBE Aqua B.V.
5. SWV Collectief Vervoer Zeeuwsch-Vlaanderen	12. Stedin N.V.
6. Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Zeeland	13. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten
7. Dethon	

Veiligheidsregio Zeeland

Verband	
Naam	Veiligheidsregio Zeeland
Website	www.vrzeeland.nl
Vestigingsplaats	Middelburg
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Inhoud	
Doelstelling en Visie	De VRZ heeft doelstellingen en prioriteiten vastgelegd in haar meerjarenbeleidsplan 2022-2025.
	Dit beleidsplan is tot stand gekomen met medewerking van de medewerkers VRZ, bestuurders, gemeenteraadsleden en onze netwerkpartners.
	In het Beleidsplan heeft het Algemeen Bestuur zes risico's benoemd die een hoge prioriteit hebben:
	Transport gerelateerde risico's, Pandemie, Externe risico's, Natuurrisico's, Nucleaire risico's en Ontwrichtingsrisico's. Verder zijn een viertal speerpunten benoemd, zie "Ontwikkelingen" hieronder.
Bestuurlijke relatie	
Deelnemers	Naast Sluis: de gemeenten Middelburg, Vlissingen, Goes, Terneuzen, Schouwen-Duiveland, Tholen, Noord-Beveland, Borsele, Reimerswaal, Hulst, Kapelle en Tholen.
Vertegenwoordiging	Algemeen bestuur
Portefeuillehouder	Burgemeester mr. M.M.D. Vermue
Financiële positie	
Bijdrage gemeente Sluis 2025	€ 3.045.580
Eigen Vermogen 01-01-2025	€ 1.717.688
Eigen Vermogen 31-12-2025	
Vreemd vermogen 01-01-2025	€ 28.230.389
Vreemd Vermogen 31-12-2025	
Bedrijfsresultaat 2025	
Ontwikkelingen	
Veiligheidsregio Zeeland (VRZ) behartigt de belangen van de deelnemende dertien Zeeuwse gemeenten op de volgende gebieden: • brandweezorg; • rampenbestrijding en crisisbeheersing; • geneeskundige hulpverlening. Het meerjarenbeleidsplan 2022-2025 is verlengd voor de komende twee jaar. Daarbij wordt invulling gegeven aan twee strategische programma's uit dit meerjarenbeleidsplan: • toekomstige brandweezorg; • voorbereide crisisorganisatie. Vanaf medio 2025 is weerbaarheid een belangrijk item in de werkzaamheden van de Veiligheidsregio.	

Sabewa Zeeland

Verband	
Naam	Sabewa Zeeland
Website	www.sabewazeeland.nl
Vestigingsplaats	Terneuzen
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Inhoud	
Doelstelling en Visie	Het beogen dat de werkzaamheden op een zodanige schaal worden georganiseerd dat hierdoor minder sprake is van kwetsbaarheid, dat de kwaliteit gehandhaafd of mogelijk verbeterd wordt en efficiency voordeel wordt behaald.
Bestuurlijke relatie	
Deelnemers	Naast Sluis: de gemeenten Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Reimerswaal, Terneuzen, Tholen en Waterschap Scheldestromen
Vertegenwoordiging	Algemeen Bestuur
Portefeuillehouder	Wethouder C. Simons
Financiële positie	
Bijdrage gemeente Sluis 2025	€ 907.527
Eigen Vermogen 01-01-2025	€ 2.884.127
Eigen Vermogen 31-12-2025	-/- € 29.903
Vreemd Vermogen 01-01-2025	€ 18.068.345
Vreemd Vermogen 31-12-2025	€ 24.956.954
Bedrijfsresultaat 2025	-/- € 168.000
Ontwikkelingen	
Ook in 2025 bleven de bezwaar- en beroepsprocedures een risico voor Sabewa. De grote hoeveelheid ingediende bezwaren over 2023 is door de No Cure No Pay-bureaus benut om ook over eerdere jaren beroepszaken aan te spannen. Dit zorgt ook voor een aanzienlijke belasting van de organisatie omdat voor elke beroepszaak zowel een taxatierapport als een verweerschrift dient te worden opgesteld. De kosten zijn vooraf lastig in te schatten aangezien de planning van de beroepszaken door de rechtbank geschiedt. Het jaar 2025 is het jaar waarin met name de ontwikkeling van de nieuwe belastingapplicatie centraal stond. De applicatie is nog niet afgerond. Nadat de nieuwe belastingapplicatie operationeel is zal dit een aanzienlijke kostenbesparing opleveren. De structurele automatiseringskosten zullen fors teruglopen. Het project draagt niet alleen bij aan het voldoen aan wettelijke verplichtingen maar ook aan een efficiënte en toekomstbestendige bedrijfsvoering door Sabewa. Deze nieuwe belastingapplicatie heeft ook de interesse van andere belastingssamenwerkingen.	

Openbaar Lichaam Afvalstoffenverwijdering Zeeland (OLAZ)

Verband	
Naam	Openbaar lichaam afvalstoffenverwijdering Zeeland (OLAZ)
Website	www.olazzeeland.nl
Vestigingsplaats	Kapelle
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Inhoud	
Doelstelling en Visie	Het doel van OLAZ is de behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers op het gebied van afvalstoffenverwerking.
Bestuurlijke relatie	
Deelnemers	Naast Sluis: de gemeenten Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Terneuzen, Tholen, Veere en Vlissingen.
Vertegenwoordiging	Algemeen Bestuur
Portefeuillehouder	Wethouder B. van Assche
Financiële positie	
Bijdrage gemeente Sluis	
Eigen Vermogen 01-01-2025	€ 1.653.014
Eigen Vermogen 31-12-2025	
Vreemd Vermogen 01-01-2025	€ 20.523.230
Vreemd Vermogen 31-12-2025	
Bedrijfsresultaat 2025	€
Ontwikkelingen	
De stijging van transportkosten is een algemene en steeds terugkerende trend. Ook spelen marktprijsschommelingen mee. Opmerkelijk is de stijging van de hoeveelheid aangeboden afval en grondstoffen op de milieustraten in het eerste half jaar van 2025. Dat leidde tot een stijging van de exploitatiekosten en een OLAZ-begrotingswijziging. Sinds 1 november 2025 is een pas nodig om de milieustraten te betreden. Het effect hiervan kan nog niet bepaald worden voor de jaarrekening 2025. OLAZ maakt minder kosten voor consultancy omdat OLAZ gestopt is met het uitvoeren van een jaarlijkse sorteeraanlyse van fijn brandbaar restafval. De opbrengsten voor textiel en Oud Papier en Karton (OPK) nemen af. Het gewicht van OPK mindert namelijk elk jaar. Het volume gewicht van OPK verschuift ten nadele van de opbrengst: - Papier is zwaar, maar dat zamelen we steeds minder in; - We zamelen meer karton in. Maar karton is licht.	

Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zeeland

Verband	
Naam	Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zeeland
Website	www.rud-zeeland.nl
Vestigingsplaats	Terneuzen
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Inhoud	
Doelstelling en Visie	Samen werken aan een schone en veilige werk- en leefomgeving door middel van klantvriendelijk, professioneel, doelmatig en conform vastgestelde kwaliteitseisen en dienstverleningsnormen.
Bestuurlijke relatie	
Deelnemers	Naast Sluis: de gemeenten Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Terneuzen, Tholen, Veere en Vlissingen, de provincie Zeeland.
Vertegenwoordiging	Algemeen Bestuur
Portefeuillehouder	Wethouder B. van Assche
Financiële positie	
Bijdrage gemeente Sluis	
Eigen Vermogen 01-01-2025	€ 1.653.014
Eigen Vermogen 31-12-2025	
Vreemd Vermogen 01-01-2025	€ 20.523.230
Vreemd Vermogen 31-12-2025	
Bedrijfsresultaat 2025	€ 0
Ontwikkelingen	
RUD Zeeland heeft een dienstverleningsovereenkomst met de Provincie Zeeland gesloten voor de uitvoering van de PIOFAC-taken per 1 januari 2026 voor een periode van 5 jaar. Daarnaast is RUD Zeeland een huurovereenkomst voor een periode van 5 jaar aangegaan voor de huisvesting van RUD Zeeland per 1 januari 2026 in Middelburg. Tevens is besloten om per 1 januari 2026 de naam Omgevingsdienst Zeeland te hanteren in de communicatie naar buiten toe. De 1e begrotingswijziging 2025 is ondanks de negatieve zienswijze van de gemeenteraad, in meerderheid in het AB vastgesteld. Deze begrotingswijziging ging over de gedeeltelijke invoering plan van aanpak robuuste RUD en de gevolgen van de nieuw afgesloten cao 2024/2025. Voor de uitvoering van het plan van aanpak robuuste RUD is een implementatieplan opgesteld. Onder begeleiding van een externe partij vindt implementatie plaats, zodat RUD Zeeland met ingang van 1 april 2026 een robuuste omgevingsdienst is. De 2^e begrotingswijziging 2025 (jaarplannen 2025 inclusief overdracht van bodemtaken van de Provincie naar gemeenten) is in meerderheid in het AB vastgesteld. Uw raad had tegen het voorgenomen besluit een negatieve zienswijze ingediend. In lijn met uw zienswijze hebben wij het jaarplan 2025 niet ondertekend en ook de verhoogde deelnemersbijdrage van december 2025 niet betaald. Eindafrekening van de diensten van	

RUD Zeeland over 2025 gebeurt op basis van PxQ. Dan zal duidelijk worden in hoeverre de gemeente Sluis nog extra moet betalen of geld terugkrijgt. Ten tijde van het opstellen van deze tekst was de eindafrekening nog niet beschikbaar.

In de raadsvergadering van juli 2025 heeft uw gemeenteraad een zienswijze ingediend op het voorgenomen besluit over de Overdracht van de archieftaken (dossiers Vergunningverlening, toezicht en handhaving). Het AB heeft besloten om besluitvorming uit te stellen. De belangrijkste reden voor uitstel is de geplande invoering van de nieuwe Archiefwet per 1 juli 2026. Daarnaast bevatten de zienswijzen bevatten waardevolle aandachtspunten die nader overleg vragen. Nadere uitwerking en besluitvorming vindt in 2026 plaatst, met het oog op inwerkingtreding per 1 januari 2027.

In 2025 zijn onder begeleiding van een externe partij de voorbereidingen gestart om de financieringssysteem te herzien. De herziening gebeurt aan de hand van een landelijk model.

RUD Zeeland is samen met de VRZ en de GGD een inhoudelijke samenwerkingsagenda afgesproken. Het gaat om samenwerking op het gebied van gezondheid, milieu en veiligheid. In 2025 is ingezet op:

- in company training/opleiding over de omgevingswet;
- integraal adviseren;
- de voorbereiding voor gezamenlijke toezichttrajecten.

SWV Collectief Vervoer Zeeuwsch-Vlaanderen

Verband	
Naam	SWV collectief vervoer Zeeuwsch-Vlaanderen
Website	
Vestigingsplaats	Terneuzen
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Inhoud	
Doelstelling en Visie	De gemeenschappelijke regeling Samenwerkingsverband Collectief Vraagafhankelijk Vervoer Zeeuws-Vlaanderen regelt voor de gemeenten Hulst, Sluis en Terneuzen het vervoer van WMO-gerechtigden, het leerlingenvervoer en het jeugdzorgvervoer. De gemeenschappelijke regeling is eigenaar van de Gemeentelijke Vervoerscentrale Zeeland BV (GVC). Deze vervoerscentrale regisseert het doelgroepenvervoer in de regio Zeeland en Goeree-Overflakkee. In opdracht van de Provincie Zeeland organiseert de GVC ook het Haltetaxi-vervoer.
Bestuurlijke relatie	
Deelnemers	Naast Sluis: de gemeenten Hulst en Terneuzen
Vertegenwoordiging	Dagelijks Bestuur
Portefeuillehouder	Wethouder B. van Assche
Financiële positie	
Bijdrage gemeente Sluis	€ 1.702.915
Eigen Vermogen 01-01-2025	€ 0
Eigen Vermogen 31-12-2025	€ 0
Vreemd Vermogen 01-01-2025	€ 626.121
Vreemd Vermogen 31-12-2025	€ 617.333
Bedrijfsresultaat	€ 0
Ontwikkelingen	
Afschaffing van de tolheffing voor personenvervoer door de Westerscheldetunnel per 1 januari 2025 leidt tot lagere vervoerskosten. De contracten voor het leerlingen- en WMO-vervoer kunnen niet opnieuw worden verlengd en daarom wordt er een aanbesteding opgestart. Door de drie deelnemende gemeenten is met de provincie en de overige betrokken overheden een intentieverklaring getekend m.b.t het vormgeven van de Regionale Mobiliteit Strategie (RMS). Dit moet leiden tot een slim en duurzaam mobiliteitssysteem met een fijnmazig vervoersnetwerk.	

Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Zeeland

Verband	
Naam	GGD Zeeland
Website	www.ggdzeeland.nl
Vestigingsplaats	Goes
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Inhoud	
Doelstelling en Visie	Het openbaar lichaam is ingesteld met als doel behartigen van de gezamenlijke belangen van de deelnemers met bovenstaande wet- en regelgeving. Gerefereerd wordt aan de Wet publieke gezondheid, de Wet veiligheidsregio's en de Wet op de lijkbezorging.
Bestuurlijke relatie	
Deelnemers	Naast Sluis: de gemeenten Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Terneuzen, Tholen, Veere en Vlissingen
Vertegenwoordiging	Algemeen Bestuur
Portefeuillehouder	Wethouder P.E.M. van de Vijver-van Deursen
Financiële positie	
Bijdrage gemeente Sluis	€ 1.452.765
Eigen Vermogen 01-01-2025	€ 6.515.882
Eigen Vermogen 31-12-2025	€ 5.675.233
Vreemd Vermogen 01-01-2025	€ 32.018.125
Vreemd Vermogen 31-12-2025	€ 26.263.411
Bedrijfsresultaat 2025	€ 1.338.669
Ontwikkelingen	
In 2025 is met de bestemmingsreserve Basis op Orde verder gewerkt aan het op orde brengen van de basis, met de opmerking dat de kwetsbaarheid van de GGD voor een deel altijd aanwezig blijft vanwege de huidige financieringssysteem. Dit geldt vooral voor specialistische functies met een kleine omvang. Daarnaast loopt ook de uitvoering van de SPUK GALA en SPUK IZA, waar de GGD een adviserende rol in speelt, door. <u>JGZ en Veilig thuis</u> Vanaf 2025 is in het programma 'Toekomst JGZ; samen voor een gezonde jeugd' de dienstverlening van de JGZ toekomstbestendig ingericht. Er wordt gewerkt aan oplossingen om de huidige dienstverlening anders, efficiënter en gericht in te zetten. Binnen Veilig Thuis nemen het aantallen meldingen, adviezen en vervolgdiensten toe, evenals de toenemende complexiteit en multiproblematiek. Hierdoor blijft toekomstige inzet noodzakelijk. Sinds oktober 2024 is een structurele verhoging van de formatie ingezet. <u>GGD/VRZ</u> In 2025 loopt het proces van de samenwerking GGD – VRZ door. Er wordt uitvoering gegeven aan de opdracht om te komen tot een businesscase voor de samenwerking op bedrijfsvoering en gezamenlijke huisvesting. Daarnaast wordt gewerkt aan een advies voor de inrichting van de governance voor deze samenwerking	

Dethon

Verband	
Naam	Dethon
Website	www.dethon.nl
Vestigingsplaats	Terneuzen
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Inhoud	
Doelstelling en Visie	Dethon voert voor de gemeente de taken op grond van de oude Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) en onderdelen van de Participatiewet uit. Via deze gemeenschappelijke regeling worden verschillende re-integratieprojecten gerealiseerd.
Bestuurlijke relatie	
Deelnemers	Naast Sluis: de gemeenten Hulst en Terneuzen.
Vertegenwoordiging	Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur
Portefeuillehouder	Wethouder P.E.M. van de Vijver-van Deursen
Financiële positie	
Bijdrage gemeente Sluis	€ 928.292
Eigen Vermogen 01-01-2025	€ 761.179
Eigen Vermogen 31-12-2025	€ 323.976
Vreemd Vermogen 01-01-2025	€ 12.841.016
Vreemd Vermogen 31-12-2025	€ 12.806.365
Ontwikkelingen	
In 2025 is het proces om te komen tot een nieuwe gemeenschappelijke regeling afgerond. De nieuwe GR is vanaf 1 januari 2026 van kracht. Vanaf dat moment zijn er geen raadsleden meer lid van het Algemeen Bestuur. In plaats daarvan wordt minimaal 2 keer per jaar een klankbordgroep-bijeenkomst voor raadsleden georganiseerd. Daarnaast heeft Dethon samen met de drie gemeenten een nieuwe DVO-inclusie ontwikkeld die de basis moet vormen voor een nieuwe beleidsrijke begrotingsopzet. Hiermee is een eerste stap gezet in de zienswijze met actiepunten.	

ZEH N.V.

Verband	
Naam	ZEH NV
Website	www.zeh.nl
Vestigingsplaats	Middelburg
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Inhoud	
Doelstelling en Visie	ZEH N.V. richt zich op productie, handel en levering van energieproducten en -diensten op de zakelijke markt.
Bestuurlijke relatie	
Deelnemers	Provincies Zeeland, Noord-Brabant en Zuid-Holland. Gemeenten: Sluis, Terneuzen, Hulst, Vlissingen, Middelburg, Veere, Borsele, Goes, Kapelle, Reimerswaal, Noord-Beveland, Tholen, Schouwen-Duiveland, Woensdrecht, Bergen op Zoom en Goeree-Overflakkee.
Vertegenwoordiging	Algemene vergadering aandeelhouders
Portefeuillehouder	Wethouder C. Simons
Financiële positie	
Dividend Gemeente Sluis 2025	€ 4.391.000
Eigen Vermogen 01-01-2025	€
Eigen Vermogen 31-12-2025	€
Vreemd Vermogen 01-01-2025	€
Vreemd Vermogen 31-12-2025	€
Bedrijfsresultaat	€
Ontwikkelingen	
In 2025 is het proces in gang gezet voor de overdracht van de kerncentrale aan het Rijk. Dit proces loopt door in 2026. Daarnaast heeft de gemeente in 2025 dividenduitkering ontvangen van € 4,4 miljoen en gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot het ophogen van de structurele dividenduitkering tot 75% van de minimale uitkering van € 100 miljoen (gemeente Sluis: € 2,4 miljoen) vanaf 2026.	

NV Economische Impuls Zeeland

Verband	
Naam	NV Economische Impuls Zeeland
Website	www.impulszeeland.nl
Vestigingsplaats	Middelburg
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Inhoud	
Doelstelling en Visie	NV Economische Impuls Zeeland (Impuls) werkt samen met ondernemers aan een innovatief en economisch gezond Zeeland. Dit doen ze onder andere door ondernemers hulp te bieden bij het vestigen van bedrijven en door verschillende projecten te ondersteunen.
Bestuurlijke relatie	
Deelnemers	Gemeente Borsele, gemeente Goes, gemeente Hulst, gemeente Kapelle, gemeente Middelburg, gemeente Noord-Beveland, gemeente Reimerswaal, gemeente Schouwen-Duiveland, gemeente Sluis, gemeente Terneuzen, gemeente Tholen, gemeente Veere, gemeente Vlissingen, Provincie Zeeland en Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.
Vertegenwoordiging	Aandeelhouder
Portefeuillehouder	Wethouder C. Simons
Financiële positie	
Bijdrage Gemeente Sluis 2025	€
Eigen Vermogen 01-01-2025	€ 10.908.749
Eigen Vermogen 31-12-2025	€
Vreemd Vermogen 01-01-2025	€ 2.106.652
Vreemd Vermogen 31-12-2025	€
Ontwikkelingen	
In 2025 heeft Impuls verder gewerkt rond de thema's innoveren, investeren en internationaliseren. Er is onder andere ingezet op (continuering van) de volgende projecten: • Smart Energy Hubs (SEH), een project waarin Impuls onderzoekt hoe bedrijven gebruik kunnen maken van elkaars energie. • 3ST, een Europees samenwerkingsverband voor versnelling op verduurzaming. • Binnen het Interreg programma Smart Farming & Food Processing zijn in 2024 zeven innovatieve trajecten van start gegaan. Gericht op het bevorderen van slimme landbouw en voedselverwerking met als doel de agrarische sector te moderniseren en te verduurzamen. • Ontwikkeling van het Transitiefonds Zeeland waarbinnen mkb-ondernemers ondersteund worden in het investeren in duurzame energie, energiebesparing en circulaire processen. • Kennisdeling en -uitwisseling rond digitalisering / AI voor verschillende sectoren. • Versterken van de vrijetijdseconomie in Zeeland, o.a. als partner binnen de Toeristische Uitvoeringsalliantie, betrokkenheid bij het proces van herziening van Bestemming Zeeland 2035.	

- Borging en doorontwikkeling van de strategie en uitvoering van de toeristisch recreatieve marketing binnen Merkorganisatie Zeeland.
- Organisatie van/deelname aan verbindingsevents als de toeristische ontmoetingsdag en contacta.

Holding Zeeuwse Visveiling B.V.

Verband	
Naam	Holding Zeeuwse Visveiling B.V.
Website	www.zeeuwsevisveilingen.nl
Vestigingsplaats	Vlissingen
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Inhoud	
Doelstelling en Visie	Per 1 januari 2005 is de Zeeuwse Visveiling B.V. opgericht. Deze Holding bezit de aandelen van de Zeeuwse Visveiling Breskens NV en de aandelen van de Zeeuwse Visveiling Vlissingen BV, die hierdoor per dezelfde datum zij gefuseerd. Doel van de fusie was het neerzetten van een sterke visveilingorganisatie in Zeeland om de marktpositie te versterken, de kosten te reduceren, de service aan de vissers en vishandel te continueren en beter op toekomstige ontwikkelingen in te spelen. De gemeenten Sluis en Vlissingen en bezitten aandelen in de Holding Zeeuwse Visveiling BV. De verhouding is hierbij 35:65. In september 2023 werd bekend dat de aandeelhouders de aandelen willen verkopen.
Bestuurlijke relatie	
Deelnemers	Naast de gemeente Sluis, de gemeente Vlissingen.
Vertegenwoordiging	Aandeelhouder
Portefeuillehouder	Wethouder C. Simons
Financiële positie	
Bijdrage Gemeente Sluis	Mogelijk verlies van de veiling te Breskens komt voor rekening van de gemeente Sluis als reserve van de Visveiling niet toereikend is. De gemeente Sluis is niet verantwoordelijk voor het verlies van de Visveiling Vlissingen BV.
Eigen Vermogen 01-01-2025	€
Eigen Vermogen 31-12-2025	€
Vreemd Vermogen 01-01-2025	€
Vreemd Vermogen 31-12-2025	€
Bedrijfsresultaat (2025)	€
Ontwikkelingen	
Het aandelenpakket van de gemeente is verkocht voor een waarde hoger dan de boekwaarde. Levering en betaling heeft in 2025 plaatsgevonden.	

GBE Aqua B.V.

Verband	
Naam	Gemeenschappelijk Bezit Evides Aqua B.V. (afgekort GBE Aqua B.V.)
Website	
Vestigingsplaats	Middelburg
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Inhoud	
Doelstelling en Visie	De vennootschap heeft ten doel het houden en beheren van aandelen in Evides (50%). De andere 50% van de aandelen van Evides zijn in handen van GBE (Gemeenschappelijk bezit Evides).
Bestuurlijke relatie	
Deelnemers	Provincie Zeeland, De Zeeuwse gemeenten, gemeente Goeree-Overflakkee, gemeente Woensdrecht en gemeente Bergen op Zoom.
Vertegenwoordiging	Algemene vergadering van Aandeelhouders
Portefeuillehouder	wethouder C. Simons
Financiële positie	
Dividend Gemeente Sluis 2025	€ 195.000
Eigen Vermogen 01-01-2025	€ 313.081.059
Eigen Vermogen 31-12-2025	€
Vreemd Vermogen 01-01-2025	€ 1.610.098
Vreemd Vermogen 31-12-2025	€
Bedrijfsresultaat (2025)	€
Ontwikkelingen	
De aandeelhoudersstrategie GBE Aqua is in 2025 vastgesteld. Er is € 195.000 dividend ontvangen.	

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Verband	
Naam	N.V. Bank Nederlandse gemeenten
Website	www.bng.nl
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Bestuurlijke relatie	
Deelnemers	Nederlandse gemeenten
Vertegenwoordiging	Aandeelhouder
Portefeuillehouder	Wethouder C. Simons
Financiële positie	
Dividenduitkering gem. Sluis (2025)	€ 18.617
Eigen Vermogen 01-01-2025	€ 4.777.000.000
Eigen Vermogen 31-12-2025	
Vreemd Vermogen 01-01-2025	€ 123.614.000.000
Vreemd Vermogen 31-12-2025	
Bedrijfsresultaat (2025)	
Ontwikkelingen	
De BNG Bank is van en voor de publieke sector. Bij BNG Bank draait het niet om zoveel mogelijk winst, maar om maximale maatschappelijke impact. Dat is de drijfveer. Op basis van deze purpose heeft BNG Bank in 2020 de strategie aangescherpt met het programma <i>Ons Kompas Naar Impact</i>. Strategische prioriteiten hierin zijn: 1. Focus op de publieke sector; 2. Vergroten klantpartnerschap.	

Stedin N.V.

Verband	
Naam	Stedin NV
Website	www.stedingroep.nl
Vestigingsplaats	Rotterdam
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Inhoud	
Doelstelling en Visie	Stedin Groep concentreert zich op alle activiteiten die samenhangen met het aanleggen, beheren en onderhouden van energienetten. Daarnaast faciliteert Stedin Groep de energiemarkt. Stedin Groep bestaat uit verschillende bedrijfsonderdelen: netbeheerder Stedin opereert in de gereguleerde markt, infrapartners NetVerder en DNWG voeren niet-gereguleerde activiteiten uit. Samen zorgen we ervoor dat al onze klanten kunnen beschikken over (duurzame) energie om te leven, werken en ondernemen.
Bestuurlijke relatie	
Deelnemers	Staat der Nederlanden, Provincies Zeeland en Utrecht, 61 gemeenten: waaronder de Zeeuwse gemeenten Sluis, Terneuzen, Hulst, Middelburg, Veere, Borsele, Goes, Kapelle, Reimerswaal, Noord-Beveland, Tholen, Schouwen-Duiveland en verder o.a. Rotterdam en Den Haag
Vertegenwoordiging	Algemene vergadering aandeelhouders
Portefeuillehouder	Wethouder C. Simons
Financiële positie	
Dividend Gemeente Sluis	
Eigen Vermogen 01-01-2025	€ 3.370.000.000
Eigen Vermogen 31-12-2025	
Vreemd Vermogen 01-01-2025	€ 5.704.000.000
Vreemd Vermogen 31-12-2025	
Bedrijfsresultaat (2025)	
Ontwikkelingen	
Geen specifieke ontwikkelingen.	

Paragraaf Financiering

De paragraaf Financiering behandelt de treasuryfunctie van de gemeente. Hierin wordt het risicobeheer van de financieringsportefeuille toegelicht en inzicht geboden in de ontwikkelingen binnen deze portefeuille. De treasuryfunctie is gericht op het verkrijgen van financieringsmiddelen onder gunstige condities en tegen zo laag mogelijke kosten, met het minimaliseren van risico's als belangrijk uitgangspunt.

De gemeente beschikt, in verhouding tot het investeringsniveau, in beperkte mate over eigen financieringsmiddelen. Treasury-activiteiten zijn daarom primair gericht op het effectief en doelmatig aantrekken en inzetten van vreemd vermogen. Door het continu monitoren van een liquiditeitsplanning en het volgen van de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt, wordt gestreefd naar het afsluiten van geldleningen op het meest gunstige moment en tegen de meest voordelige voorwaarden.

Het beleid voor de treasuryfunctie is vastgelegd in het Treasurystatuut. De belangrijkste punten zijn:

- Om de interne liquiditeitsrisico's te bepalen wordt een liquiditeitsplanning opgesteld voor zowel de korte (één jaar) als de langere termijn (meerjarig);
- Het aantrekken van leningen geschiedt door een offerte aan te vragen bij tenminste twee financiële instellingen;
- Dat bij het aangaan van een langlopende geldlening gekeken zal worden welke investeringen er uitgevoerd moeten worden waarbij dan voornamelijk gekeken wordt naar de afschrijvingstermijn van deze investeringen. De looptijd van de langlopende geldlening wordt hierop bepaald.

Risico's op beheer en verstrekte gelden

De kasgeldlimiet is het maximumbedrag aan leningen en kredieten met een looptijd van minder dan één jaar dat de gemeente op mag nemen. De minister heeft dat op 8,5% van het begrotingstotaal vastgesteld. Voor gemeente Sluis was dit in 2025 € 9,4 miljoen.

De kasgeldlimiet mag niet meer dan drie achtereenvolgende kwartalen worden overschreden. In 2025 is dit niet aan de orde geweest. Evenmin was aantrekking van langlopend geld nodig om aan onze financieringsbehoefte te voldoen.

De gemeente loopt renterisico op het moment dat nieuwe leningen moeten worden aangetrokken of als een renteherziening van toepassing is. Om het renterisico te beheersen, is in de Wet FIDO de renterisiconorm geformuleerd. De renterisiconorm is door de minister vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. De gemeente Sluis is in 2025 onder de norm gebleven, de gemeente heeft geen geldleningen afgesloten met een renteherziening. Ook heeft de gemeente Sluis in 2025 geen langlopende financiering nodig gehad.

Vervroegde aflossing langlopende geldleningen

In 2025 is een vervroegde aflossing van langlopende geldleningen niet aan de orde geweest.

Kredietrisico op verstrekte gelden

Leningen en garanties worden slechts verstrekt uit hoofde van “de publieke taak” en aan door de gemeenteraad goedgekeurde derde partijen.

Aan uitgezette langlopende geldleningen stond op 31 december 2025 een bedrag uit van € 2.544.225. Het bedrag aan uitgezette gelden per 31 december 2025 heeft betrekking op verstrekte leningen aan personeelsleden (fietsproject), BBZ-leningen en leningen in het kader van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting.

Het totale bezit aan aandelen N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), Stedin, GBE Aqua en ZEH bedraagt € 283.407 (waardering tegen verkrijgingsprijs).

Gemeente Sluis loopt nauwelijks kredietrisico's op de vaste uitzettingen. De uitgezette gelden hebben in alle gevallen een voorzichtig karakter en zijn niet gericht op het genereren van inkomen door het lopen van overmatige risico's.

Mutaties in leningenportefeuille

Bedragen x € 1.000	2025
Saldo per 1 januari 2025	34.483
Vermeerderingen (geen nieuwe langlopende leningen)	0
Verminderings (aflossingen)	2.252
Saldo per 31 december 2025	32.231

De gemeente Sluis hanteert over het algemeen het principe van totaalfinanciering. Dat wil zeggen dat een lening niet direct gekoppeld wordt aan één bepaalde investering. Het gaat om de totaliteit van de financieringsbehoefte. De financieringsbehoefte wordt op regelmatige basis gemonitord om tijdig aan onze toekomstige financieringsbehoefte(s) te kunnen voldoen.

Liquiditeitenplanning

Liquiditeitenplanning

Op basis van een zo nauwkeurig mogelijke voorspelling van de in- en uitgaande geldstromen kan de organisatie tijdig actie ondernemen om tekorten aan te vullen en overschotten uit te zetten.

Rekeningstructuur

Een goede bankrekeningstructuur bevordert effectief saldobehoor. Een dergelijke structuur bestaat uit een beperkt aantal rekeningen en een beperkt aantal bankrelaties.

De gemeente houdt rekeningen aan bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en de ING. Met deze instellingen vindt ten minste eenmaal per jaar periodieke afstemming plaats.

Renteschema

In onderstaand renteschema treft u het resultaat op het taakveld Treasury aan. In de jaarrekening zijn de rentekosten van zowel kort als lang geld verdeeld over de grondexploitatie en de overige taakvelden.

	Bedragen x € 1.000	Begroting 2025	Rekening 2025
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.127	1.140
b.	De externe rentebaten	1.205	1.225
	Totaal door te rekenen externe rente	-78	-85
c.	Rente die aan grondexploitatie moet worden doorberekend	0	0
	Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	0
	Saldo door te rekenen externe rente	0	0
d1.	Rente over eigen vermogen	0	0
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0	0
	De aan taakvelden toe te rekenen rente	0	0
e.	De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	0	0
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury	-78	-85

Paragraaf Bedrijfsvoering

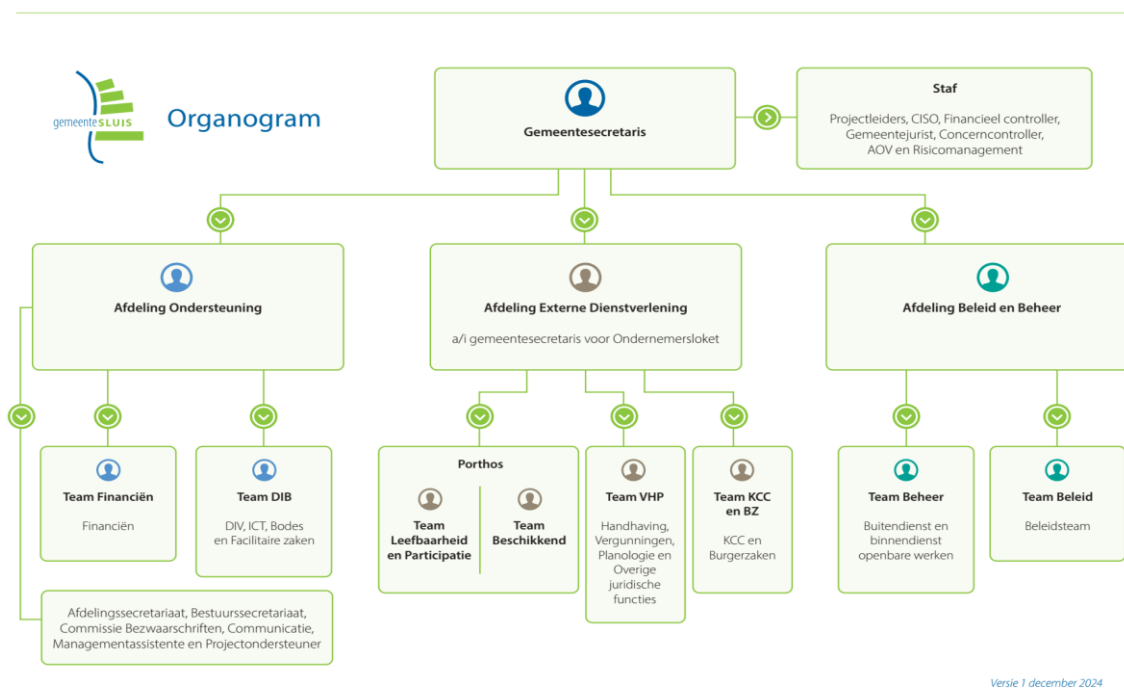
In deze paragraaf kijken we terug op de ontwikkelingen in 2025 op het vlak van de bedrijfsvoering.

Organogram en formatie

In de Kadernota 2025 heeft u budget vrijgemaakt voor versterking in de uitvoering sociaal domein, en voor de bedrijfsvoering en dienstverlening. Met deze uitbreiding was de formatie op 1 januari 2025: 199,89 fte. Tijdens het jaar is de uitvoeringskracht op een aantal punten verstevigd. Dit voor het huismeesterschap in het Belfort (zie 1e Bestuursrapportage 2025) en voor de sturing en beheersing van de portefeuille van de projecten (systematiek van portfoliomanagement). Eind van het jaar was de formatie 203,89 fte (220 personen). We hebben in 2025 tevens de basis gelegd voor verdere versterking van het project- en portfoliomanagement in 2026.

Naast de vaste formatie is er tijdelijke formatie ingezet. Dit voor de diverse projecten en voor grotere, tijdelijke taken die niet in de vaste formatie inpasbaar waren. Een voorbeeld hiervan is de opvang van vluchtelingen. De bekostiging van deze menskracht vond plaats uit de rijksmiddelen die hiervoor beschikbaar zijn.

Het organogram per 1 januari 2025 zag er als volgt uit, en is gedurende het jaar niet gewijzigd:

Budgetten

De bedrijfsvoering is binnen de budgetten uitgevoerd. In de 2e Bestuursrapportage rapporteerden we een incidenteel voordeel van € 1.450.000. Dit kwam voor € 500.000 door een te hoge raming van de indexering op basis van de CAO. De andere € 950.000 was vacatureruimte. Door de krapte in de arbeidsmarkt duurde het langer om vacatures te vervullen.

De invulling lukt in veel gevallen wel, maar vraagt meer tijd. Om de dienstverlening te borgen, hebben we tijdelijk ingehuurd. Bij de slotwijziging is € 875.000 overgeheveld voor de inhuur op de Organisatie majeure projecten. Daarnaast werd € 1,3 miljoen overgeheveld voor de uitvoering van de Bestuurlijk majeure projecten.

In de 1e Bestuursrapportage is gerapporteerd dat de wettelijk verplichte voorziening Spaarverlof in 3 jaar tijd is opgebouwd tot € 1.079.000 (per 31 december 2024). Deze voorziening vertegenwoordigt de waarde van het opgebouwde spaarverlof van alle in dienst zijnde medewerkers, met als doel eerder te kunnen stoppen bij het naderen van de pensioenleeftijd. We hielden vooralsnog rekening met een jaarlijkse toevoeging van € 250.000, en gaven aan hierop terug te komen bij de jaarrekening. De werkelijke toevoeging aan deze voorziening in boekjaar 2025 bedraagt € 465.000.

Dienstverlenend, wendbaar en toekomstbestendig

Onze organisatie heeft in 2025 gewerkt vanuit de missie, visie en strategie die eind 2018 zijn vastgesteld. Dit na een zorgvuldig proces waarin een brede vertegenwoordiging uit de organisatie, het college, de gemeenteraad en externe belanghebbenden betrokken waren.

- Missie
Onze organisatie is er voor burgers, bedrijven, bezoekers en het bestuur van de gemeente Sluis. We zijn betrokken, proactief en werken samen met partners. Professionaliteit en integraliteit staan centraal.
- Visie
We denken mee met onze klanten, activeren hen, kennen hun wensen en stemmen onze dienstverlening en rol daarop af. Onze basis is op orde en wij werken integraal. We zijn een toekomstbestendige en wendbare organisatie die voortdurend investeert in kennis, vaardigheden, technologie en samenwerking met partners.
- Kernwaarden
Waarden die wij uitdragen aan onze klanten zijn: Proactief, Integraal, Betrokken en Professioneel.

Bij de missie, visie en strategie hoort het organisatieontwikkelingsprogramma Sluis Opgeschut. Dit verbindt de pijlers Strategie (doelen, bedrijfsprocessen en beheersing) en Cultuur (houding, gedrag en samenwerking). Voor Strategie lag de focus in 2025 op processen, portfoliomanagement, rechtmatigheid, control en strategisch informatiebeleid. Bij Cultuur stonden persoonlijk leiderschap, eigenaarschap en competentie-ontwikkeling centraal. In 2025 is de herijking van Sluis Opgeschut ingezet. De afgelopen jaren is er in gemeenteland veel veranderd. We vinden het belangrijk dat de visie hierop blijft aansluiten. De geactualiseerde organisatievisie is in maart 2026 opgeleverd.

Boeien van mensen

Voor het boeien van mensen (de werving) hebben we een mix van instrumenten ingezet. Deze bestond uit werving- en selectiebureaus, social media, aansluiting bij Rootzz en bij MBO- en HBO-opleidingen. In 2025 hebben we veel vacatures kunnen vervullen. Wel was het zo dat de vacatures, als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt, langer dan gemiddeld open stonden.

Vacatures waar moeilijk(er) mensen te vinden waren, zijn Toezicht, Ruimtelijke Ordening, Mobiliteit en Handhaving. We zagen daarnaast krapte bij ZZP'ers en externe bureaus, waardoor inhuur lastiger werd. We liepen er verder tegen aan dat, met name in de openbare ruimte, het werk niet altijd in de markt kon worden weggezet (door beperkte beschikbaarheid bij aannemers).

We hebben stageplaatsen en werkleerplaatsen (beroepsbegeleidende leerweg) aangeboden. Dit met opleidingen in de eigen provincie, maar ook daarbuiten en over de grens. In 2025 liep de 4^e editie van ons tweejarig traineeprogramma (4 plaatsen) af, en is de 5e opgestart. Tot nu toe is 85% uit alle edities ingestroomd in een reguliere vacature in onze organisatie.

Binden van mensen

Het bieden van een aantrekkelijke werkomgeving (het binden) stond ook in 2025 centraal. Nieuwe collega's zijn verwelkomd met een introductiedag. Onderdeel hiervan is het thema integriteit, en het afleggen van de ambtseed/-belofte. Er wordt een coach toegewezen. We hebben geïnvesteerd in loopbaanontwikkeling. Dit via opleidingen en het stimuleren van interne doorgroeimogelijkheden. Daarbij maakten we ook gebruik van de Zeeland Academy.

We hebben voorzieningen gefaciliteerd op het gebied van catering, gezondheid en vitaliteit (zoals beweegmomenten) en mobiliteit (zoals fietsplan). We stellen per afdeling budget beschikbaar voor bindingsactiviteiten. Er zijn jaarlijks 4 vaste momenten met de totale organisatie (nieuwjaarsontbijt, zomerlunch, jubilarissenavond en kerstactiviteit). Er is een actieve personeelsvereniging.

Onderwerpen als loopbaanontwikkeling, persoonlijke groei, arbeidsomstandigheden, integriteit, competenties en vitaliteit zijn een vast onderdeel van de jaarlijkse Resultaat & Ontwikkelgesprekken.

Instroom, doorstroom, uitstroom

In 2025 hebben we 36 nieuwe collega's verwelkomd. Er zijn 11 collega's intern doorgestroomd in een andere functie. We namen afscheid van 7 collega's die met pensioen gingen, van 3 collega's vanwege overige (persoonlijke) omstandigheden en van 9 collega's wegens een andere baan. Het percentage instroom is 16,3%. Het landelijk referentiecijfer voor gemeenten van onze omvang, is 18,3%. Onze doorstroom is 5%. Het referentiecijfer is 3,9%. De uitstroom is 8,6%. Het referentiecijfer is 9,4%. De referentiecijfers komen voort uit de Personeelsmonitor van het A&O fonds gemeenten.

Ziekteverzuim

Samen met onze Arbo-dienstverlener monitoren wij (potentieel) verzuim. Ons verzuim in 2025 was 4,78% en bestond voor 3,11% uit langdurig verzuim. De meldingsfrequentie is 1,13. Het nulverzuim is 38%. De landelijke referentiecijfers voor gemeenten van onze omvang zijn: verzuim 6,7%, meldings-frequentie 0,96 en nulverzuim 45% (bron: Personeelsmonitor van het A&O fonds gemeenten).

Inhuur derden

In de begroting 2025 was een post inhuur derden opgenomen van € 604.000. Deze post is ingezet voor onontkoombare en onvoorziene situaties (zoals ziekte). Wij hebben daarnaast

ingehuurd voor projecten (uit het projectbudget), ter overbrugging van vacatures (uit vacatureruimte) en voor opdrachten in het kader van de bedrijfsvoering (uit reserve Bedrijfsvoering).

De totale inhuur heeft in 2025 geschommeld tussen de 17 en 20%. Het landelijk referentiecijfer voor gemeenten van onze omvang is 18,8% (bron: Personeelsmonitor van het A&O fonds gemeenten). Voor de inhuur vanaf loonschaal 9 maken wij, in het kader van de rechtmatigheid, gebruik van een broker (makelaarsfunctie). Deze is geselecteerd na een Europese aanbesteding die we samen met de gemeente Terneuzen en Sabewa hebben gedaan. De broker heeft gedurende het jaar echter betalingsproblemen gekregen (zie risicoparagraaf). Per 1 januari 2026 is een andere partij gestart.

Interne veiligheid

Onze organisatie heeft een BHV-team, een ARBO-coördinator en een coördinator interne veiligheid (tevens agressiecoördinator). We hechten aan het kunnen uitvoeren van een veilige, publieke taak. Meer dan voorheen is er sprake van (agressie)incidenten of andere situaties die impact hebben. In geval van nood kon een beroep worden gedaan op het Interventieteam (inzet tijdens agressie-incidenten). De actualisering van het agressieprotocol is opgepakt, waarbij aansluiting is gezocht bij het traject van de Zeeuwse norm weerbare overheid. Vaststelling is voorzien in 2026.

Voor opvang en zorg na ingrijpende gebeurtenissen is er het Collegiaal Opvangteam, dat uit eigen (hiertoe opgeleide) mensen bestaat. Onze organisatie heeft een externe vertrouwenspersoon voor klachten over ongewenst gedrag of integriteitsschendingen. Daarnaast kan bedrijfsmaatschappelijk werk ingeschakeld worden voor kortdurende hulpverlening.

Huisvesting

Op 4 juli 2024 heeft u een besluit genomen over de locatiekeus van het gemeentehuis. Volgend daaruit zijn de voorbereidingen opgepakt voor de tijdelijke huisvesting in het ziekenhuis, en voor de nieuwe huisvesting. In alle situaties (huidig, tijdelijk en nieuw) stonden toegankelijkheid, Arbo-eisen en veiligheid centraal.

Eind 2025 besloten Zorgsaam en wij om door te gaan met Vitaal Oostburg, maar via een andere route. Het proces is ingezet om de Samenwerkingsovereenkomst (SOK) en Grondruilovereenkomst (GROK) te ontbinden, en elk op eigen terrein te ontwikkelen. Daardoor is de tijdelijke huisvesting niet meer aan de orde. Deze inspanningen zijn beëindigd. Bij het opstellen van deze jaarrekening is de situatie voor de definitieve huisvesting dat de voorbereiding voor de nieuwbouw op de Time Out locatie is stil gelegd, met uitzondering van archeologisch vooronderzoek. Besluitvorming wordt voorbereid voor de nieuwe bestuursperiode. Wij bezien welke investeringen dit vraagt in het huidige gemeentehuis.

Op 18 december 2025 heeft u de middelen beschikbaar gesteld voor de realisatie van een nieuwe gemeentewerkplaats in Oostburg. De voorbereiding daarvan loopt.

Planning en Control

Bij raadsbesluit van 19 september 2024 heeft u Verstegen aanwezen als nieuwe accountant voor de boekjaren 2025-2027. Wij hebben in 2025 het overgangsproces en de overdracht van

de vorige naar de huidige accountant begeleid.

Het doorontwikkelen van het risicomanagement (inclusief bewustwording bij bestuur en organisatie) en het meer financieel in control komen waren in 2025 belangrijke punten. De auditcommissie is hierin betrokken. Daar zijn onder andere de aanbevelingen uit de boardletter besproken. Wij stelden daarnaast een nieuwe budgethoudersregeling vast.

In 2025 hebben we deelgenomen aan Vensters voor Bedrijfsvoering (VvB). Dit instrument geeft overheden zicht op hun bedrijfsvoering, dienstverlening én verbetermogelijkheden. De eigen informatie kan vergeleken worden (benchmark) met die van andere gemeentelijke organisaties. De input uit het onderzoek betrekken we in 2026 bij de verschillende projecten in onze organisatie, zoals het strategisch informatiebeleid, het dienstverleningsconcept en het strategisch personeelsbeleid.

Informatiebeveiliging en privacy

Als gemeente beschikken we over vertrouwelijke en privacygevoelige data. Die willen we uiteraard beschermen. Informatiebeveiliging is dan ook belangrijk. De wettelijke eisen aan privacy, beveiliging en openbaarheid worden steeds hoger. Daarom hebben we ook in 2025 onze ICT-voorzieningen en bijbehorende informatiebeveiliging blijvend ontwikkeld. Er was daarnaast continue aandacht voor bewustwording (awareness).

In 2025 is uitvoering gegeven aan het Programmaplan Informatiebeveiliging. Dit is opgesteld om te voldoen aan de eisen van de Europese EU richtlijn NIS2. Op 7 november 2024 heeft u de middelen vrijgegeven om deze uitvoering te kunnen doen. Ook hebben we de verplichte audits uitgevoerd. Via de Planning & Controlcyclus bent u daarover geïnformeerd. Wij hebben ook gerapporteerd aan de verschillende ministeries, in het kader van de verticale verantwoording.

Rechtmatigheid

Inleiding

In de jaarrekening is de Rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. In de financiële verordening Sluis 2025, in artikel 9 lid 2, heeft de gemeenteraad met het college van burgemeester en wethouders afgesproken dat afwijkingen -fouten en onduidelijkheden- vanaf € 50.000 (rapportagegrens) in de paragraaf bedrijfsvoering worden toegelicht. Wij gaan hierna in op de bevindingen bij het begrotingscriterium, het voorwaarden criterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) criterium. Tevens is in deze paragraaf een verbeterplan toegevoegd waarin het college aangeeft op welke wijze zij de afwijkingen wenst te verminderen.

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door de raad geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten alsmede de mutaties op de reserves en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen.

Onderstaand lichten wij de afwijkingen toe vanaf € 50.000.

Begrotingsonrechtmatigheid	Fouten
Overschrijding lasten programma's	nihil
Programma 1: Duurzaamheid	nihil
Programma 2: Economie en Arbeidsmarkt	nihil
Programma 3: Wonen en Voorzieningen	nihil
Programma 4: Sociaal Domein	nihil
Programma 5: Bestuur en Veiligheid	347.000
6: Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	nihil
Overschrijding investeringsbudgetten	657.100

De overschrijding bij programma 5 vindt zijn oorzaak in een extra storting in de voorziening wethouders om deze op 1 januari 2028 op het gewenste niveau te hebben bij de overdracht aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP)

Wat betreft de overschrijding op de investeringsbudgetten is het zo dat bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting een overschrijding van € 610K is geconstateerd. De eerste conclusie was dat er bij de boeking van de restantkredieten er iets verkeerd is gegaan. Uit de nadere analyse is gebleken dat hier sprake is van een administratieve fout die ertoe geleid heeft dat een eerder genomen raadsbesluit (2024, waarbij een krediet werd gevoteerd van € 1,2 mio) bij de jaarovergang naar 2025 abusievelijk niet is meegenomen. Als dit wel was gebeurd, was er geen sprake van een fout.

Wat gaat het college doen om toekomstige fouten en onduidelijkheden te voorkomen?

Naar de toekomst toe zullen de "controls" worden aangescherpt dergelijke omissies te voorkomen.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

In de kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV is aangegeven dat voorwaarden die direct van invloed zijn op de verslaggeving c.q. het getrouwe beeld van de jaarrekening niet worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Aspecten die wel worden opgenomen hebben betrekking op de Aanbestedingswet, het voorkomen van meerjarige contracten, uitbesteding (al dan niet aan verbonden partijen), de -legitieme- afwezigheid van afrekeningen waar het gaat om subsidies, onroerend zaak-transacties (mogelijkheid van ongeoorloofde staatssteun) de wet Fido en de wet Markt en Overheid. Uit onze controles zijn de volgende afwijkingen naar voren gekomen.

Afwijkingen

Crediteur	idVerde Realisatie BV
Omvang afwijking	182.000
Onderwerp	Het uitvoeren van snoeiwerk op verschillende locaties binnen de gemeente.
Toelichting	Er is sprake van veelal dezelfde werkzaamheden (homogene dienstverlening) waarbij afzonderlijke opdrachten zijn verstrekt.

Crediteur	DCS
Omvang afwijking	72.300
Onderwerp	Verschiedende opdrachten die één-op-één aan deze crediteur worden gegund.
Toelichting	Er is veelal sprake van homogene dienstverlening (veelal dezelfde CPV-code)

Crediteur	Loonbedrijf Maes BVBA
Omvang afwijking	303.000
Onderwerp	Naast de “werken” verscheidende opdrachten in de buitenruimte
Toelichting	Er is veelal sprake van homogene dienstverlening (veelal dezelfde CPV-code)

Crediteur	Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland
Omvang afwijking	155.000
Onderwerp	Aanbesteding maatwerk bij drie aanbieders van jeugdzorg
Toelichting	Buiten de aanbesteding om zijn bij aanbieders maatwerkcontracten afgesloten. Onrechtmatig zijn de contracten die in totaliteit de norm van Europese aanbestedingsplicht (€ 750.000) overschrijden. Dit laatste beoordeeld op het niveau van alle deelnemers in de Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland te samen. Het aandeel van de gemeente Sluis bedraagt € 155.000.

Wat gaat het college doen om toekomstige fouten en onduidelijkheden te voorkomen?

Om toekomstige afwijkingen te voorkomen zal een aantal aanbestedingen opgestart worden, die resulteren in het afsluiten van meerjarige raamovereenkomsten.

De inkoop van Jeugdzorg is de door de deelnemers gemandateerd aan de Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland. De inkooporganisatie neemt het initiatief hoe in de toekomst dergelijke onrechtmatigheden te voorkomen. De monitoring van de omvang van de

maatwerkcontracten per zorgaanbieder is voor verbetering vatbaar. In de documenten van de Planning & Control cyclus informeren wij de raad over de genomen maatregelen.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

De rechtmatigheidseis betreft ook de toetsing op juistheid en volledigheid van de gegevens, die door de belanghebbenden zijn verstrekt om het voldoen aan voorwaarden aan te tonen. Dit ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving (M&O-criterium). In de Kadernota Rechtmatigheid 2025 worden de volgende definities gebruikt:

Misbruik

Het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Misbruik van overheidsgelden wordt geregeld aangeduid met het plegen van fraude om zich onrechtmatig overheidsgelden toe te eigenen. Misbruik van overheidsregelingen moet echter wel duidelijk worden onderscheiden van fraude waarbij veelal één of meerdere medewerkers van de organisatie betrokken zijn. Bij misbruik is altijd sprake van het onrechtmatig gebruiken van een regeling/faciliteit die de overheid biedt. Bij het bestrijden van misbruik passen beheersmaatregelen zoals misbruikpreventie, handhaving, misbruik en fraudeopsporing en sancties.

Oneigenlijk gebruik

Het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan. De beheersmaatregelen die daarbij passen zijn: handhaving, voorlichting, analyse toepassen en actualisering wet- en regelgeving.

Bevindingen

Beleidsmatig is in de verschillende verordeningen op het terrein van het Sociaal Domein vastgelegd wanneer sprake is van fraude, misbruik etc. en welke consequenties hieraan verbonden kunnen worden. Hierbij kan gedacht worden aan het terugvorderen van uitkeringen en/of voorzieningen al dan niet in combinatie met het opleggen van een boete. Daarnaast vindt in de praktijk uitwisseling van gegevens met het Inlichtingenbureau plaats en worden signalen van het Inlichtingenbureau 1-op-1 beoordeeld. Ook worden anonieme tips onderzocht dan wel vinden Bijzondere Onderzoeken plaats door de Sociale Recherche Terneuzen.

Daarnaast werkt het college sinds 2023 met een frauderisico-analyse inclusief beheersmaatregelen. Deze analyse wordt ieder halfjaar geactualiseerd en jaarlijks door het college vastgesteld. Bij de uitgevoerde interne controles wordt ook nadrukkelijk de koppeling gelegd met de vastgestelde frauderisico's alsmede de mate waarin deze kunnen optreden.

Uit onze interne controles is niet gebleken dat het college niet adequaat reageert op signalen.

Overhead

Een verplicht onderdeel van de begroting als gevolg van de nieuwe begrotingsvoorschriften is het overzicht Overhead. Hierbij wordt de volgende definitie van overhead gehanteerd (conform Vensters voor Bedrijfsvoering: "Overhead is het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Tot de overhead horen alle functies die dit doel dienen. De overheadfuncties staan derhalve niet rechtstreeks ten dienste van de (externe) klant."

Het overzicht Overhead voor 2025 ziet er als volgt uit:

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo
Bedrijfsvoering	64	-	-64
Representatie	53	-	-53
Archiefbewaarplaatsen	30	8	-22
Leiding en Staf	3.113	-	-3.113
ICT	2.030	-	-2.030
DIV/archief	459	-	-459
Facilitaire Zaken	536	-	-536
Financiën	855	-	-855
Huisvesting Oostburg	1.076	39	-1.037
P en O	2.507	60	-2.447
Secretaresses	460	-	-460
Team budgetten	201	-	-201
Communicatie/promotie	787	-	-787
Juridische advisering	275	30	-245
Bezwaarschriften	264	-	-264
Portfoliomanagement	58	-	-58
Informatievoorziening/beveiliging	851	-	-851
Klachtencommissie	7	-	-7
Totaal	13.626	137	-13.489

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

In deze paragraaf Grondbeleid geven we een toelichting op het gevoerde grondbeleid in 2025.

Volgens artikel 16 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (hierna: BBV) bevat de paragraaf grondbeleid ten minste de volgende onderwerpen:

1. Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
2. Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
3. Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
4. Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
5. De beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

De wijze waarop vorm wordt gegeven aan deze onderwerpen in de paragraaf Grondbeleid is vormvrij. De gemeente Sluis beschikt over een afzonderlijke nota Grondbeleid, waardoor de paragraaf Grondbeleid meer een samenvattend karakter heeft, maar wel zelfstandig leesbaar moet blijven.

Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van doelstellingen van de programma's

Het programmaplan bestaat uit de volgende vijf programma's:

1. Duurzaamheid
2. Economie en Arbeidsmarkt
3. Wonen en Voorzieningen
4. Sociaal Domein
5. Bestuur en Veiligheid

De wijze waarop grondbeleid wordt gevoerd is van toepassing op de programma's Economie en Arbeidsmarkt en Wonen en Voorzieningen.

Economie en Arbeidsmarkt

De gemeente Sluis past actief grondbeleid toe voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen. Voor deze ontwikkeling gelden landelijke en provinciale beleidskaders. Doelstelling van het beleid is het aanbieden van voldoende kwalitatief hoogwaardige bedrijventerreinen. Er mag geen sprake zijn van een structureel groter aanbod dan de vraag is. Waar mogelijk en verantwoord kan kleinschalige uitbreiding van de bedrijventerreinen plaatsvinden. De gemeente Sluis heeft alleen kleinschalige bedrijventerreinen. De provinciale Omgevingsverordening staat voor een kleinschalig terrein een eenmalige uitbreiding toe tot een maximum van 20% van het bestaande oppervlak, mits er sprake is van een landschappelijke of stedenbouwkundige afronding en mits regionaal afgestemd.

De regionale afstemming vindt plaats in het Regionaal Bedrijventerreinenprogramma Zeeuws-Vlaanderen. Het "Regionaal bedrijventerreinenprogramma Zeeuws-Vlaanderen 2023-2032" is door GS op 21 november 2023 vastgesteld. Voor de gemeente Sluis is er opgenomen dat de komende periode wordt verkend in welke vorm en op welke locatie een grootschalig bedrijventerrein in de gemeente Sluis kan worden gerealiseerd.

De provinciale Omgevingsverordening is geactualiseerd en op 12 december 2025 vastgesteld door de Provinciale Staten. De nieuwe verordening treedt per 1 januari 2026 in werking. In de nieuwe verordening is de mogelijkheid opgenomen om van een bestaand kleinschalig en goed

ontsloten bedrijventerrein van tenminste 1 hectare uit te breiden naar een kleinschalig-plus bedrijventerrein, als de motivering bij het omgevingsplan aannemelijk maakt dat de ontwikkeling van het bedrijventerrein een belangrijke functie heeft voor de economische vitaliteit en leefbaarheid van de omliggende kern(en), en de uitbreiding uitsluitend bedoeld is voor groei van lokale economische bedrijvigheid.

In de gemeente Sluis is één bedrijventerrein voorzien om te worden uitgebreid, namelijk bedrijventerrein De Vlaschaard in Eede. Eind 2024 is overeenstemming bereikt over de aankoop van de benodigde grond voor de uitbreiding van dit bedrijventerrein. Eind 2025 is de planologische procedure opgestart voor de wijziging van de bestemming van het betreffende terrein.

Wonen en voorzieningen

In de Nota Grondbeleid 2021 wordt een duidelijke link gelegd tussen de beoogde beleidsdoelen en het te voeren grondbeleid om deze beleidsdoelen te bereiken. Voor de woningbouwopgave is hoofdzakelijk passief grondbeleid aan de orde.

In het coalitieakkoord 2022-2026 "Strategie met ambitie" is vastgelegd dat we proactief een meerjaren-uitvoeringsprogramma woningbouw gaan opstellen waarin we het gewenste aanbod (aantallen en types) en locaties (op kernniveau) in beeld brengen c.q. voor de komende vier tot tien jaar vastleggen. Ontwikkelaars kunnen hun potentiële plannen hierop baseren en bij de gemeente kenbaar maken. Op 27 februari 2024 is een addendum bij dit coalitieakkoord opgesteld. In het addendum is het voornoemde nader verduidelijkt. Bedoeld wordt dat alleen gebouwd moet worden in de segmenten waar in de gemeente de meeste vraag of behoefte aan is. In het addendum is eveneens opgenomen dat - in afwijking van het vastgestelde Beleidsplan Wonen - onder voorwaarden ook uitbreiding/woningbouw buiten de huidige bebouwde kom mogelijk moet zijn om (nieuwe) woningen betaalbaar te houden.

Voor het beleidsveld Wonen zijn de beleidsdoelen nader vastgelegd in het op 22 juni 2023 vastgestelde Beleidsplan Wonen 2023–2032 gemeente Sluis. Dit beleidsplan biedt een handelingskader in lijn met het coalitieakkoord. In het Beleidsplan Wonen is een ambitie vastgelegd tot de realisatie van 775 tot 915 woningen in de periode tot en met 2031.

Eén van de uitvoeringsacties van het beleidsplan betreft daarnaast de aanpak van de bestaande woningvoorraad met een transitieambitie van circa 1.750 woningen die aan de voorraad worden onttrokken. Voor de ondersteuning van het transitieprogramma is een nieuw vereveningsfonds, Voorziening Transitie Woningvoorraad, opgericht en is de bestaande Voorziening Gebiedsontwikkeling komen te vervallen. De Nota Grondbeleid 2021 is hierop aangepast (1e herziening) en eveneens op 22 juni 2023 vastgesteld.

Begin 2025 is het Beleidsplan Wonen geëvalueerd. De strategische toekomstvisie Zeeland 2050 evenals de gemeentelijke Economische Agenda schetsen een ander gewenst toekomstbeeld. Beide documenten gaan uit van een maximale groei van het aantal permanente bewoners. Deze documenten sluiten niet aan op de ambitie als verwoord in het Beleidsplan Wonen. Op 18 september 2025 is besloten om het Beleidsplan Wonen gedeeltelijk in te trekken. Nieuwe bouwplannen worden niet langer beperkt in het aantal te realiseren woningen. Toetsing vindt plaats in lijn met de op handen zijnde Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting. Dit betekent dat 2/3 van de nieuwbouwwoningen betaalbaar moeten zijn (middenhuur en betaalbare koopwoningen) en minimaal 30% moet bestaan uit sociale huurwoningen. In 2025 is hiermee samenhangend ook de Nota Grondbeleid twee keer herzien met betrekking tot de te hanteren vereveningsbijdragen bij de planologische toevoeging van nieuwe woningen.

De wijze waarop het grondbeleid wordt uitgevoerd

In de Nota Grondbeleid worden de instrumenten weergegeven die de gemeente kan inzetten om de vastgestelde ruimtelijke beleidsdoelen te bereiken. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen actief grondbeleid, passief (faciliterend) grondbeleid of een tussenvorm waarbij sprake is van een samenwerking met private partijen. Van actief grondbeleid kan alleen sprake zijn als de te ontwikkelen gronden in eigendom zijn van de gemeente of daartoe in eigendom worden verworven.

De Nota Grondbeleid 2021 is gericht op het voeren van situationeel grondbeleid. Situationeel grondbeleid houdt in dat de gemeente per ontwikkeling (op projectniveau) beoordeelt of zij een actieve of faciliterende rol gaat vervullen. Het uitgangspunt van situationeel grondbeleid is bij de herzieningen van de Nota Grondbeleid ongewijzigd gebleven.

In het addendum op het coalitieakkoord is aanvullend opgenomen dat het voeren van actief grondbeleid niet wordt uitgesloten als het gaat om het betaalbaar houden van nieuwe woningen.

De gemeente Sluis hanteert grotendeels passief grondbeleid; slechts in een aantal gevallen is sprake van actief grondbeleid.

Actief grondbeleid

De gemeente heeft in 2025 in totaal drie actieve gemeentelijke grondexploitaties, namelijk voor gemeentelijke bedrijventerreinen Stampershoek 5e fase, Deltahoek Uitbreiding en Technopark 2e fase. De grondexploitatie Technopark 2e fase is eind 2025 afgewikkeld.

Grondexploitaties door derden (passief grondbeleid)

Momenteel worden alle woningbouwplannen gerealiseerd door derden. De gemeente draagt zorg voor het planologisch mogelijk maken van de gewenste ontwikkeling. Dit betreft faciliterend (passief) grondbeleid. De gemeente verhaalt haar kosten op de ontwikkelende partij. Dit wordt vastgelegd in een anterieure overeenkomst.

Materiële vaste activa

Het programma Vitaal West Zeeuws-Vlaanderen omvat diverse (deel)projecten die betrekking hebben op integrale gebiedsontwikkeling in o.a. Oostburg en IJzendijke met als doel het behoud en de versterking van voorzieningen op het gebied van wonen, zorg, sport en onderwijs.

In het kader van strategische grondverwerving heeft de gemeente een aantal percelen aangekocht en ook voorkeursrecht gevestigd op een aantal percelen. Dit in het kader van de gebiedsontwikkeling Oostburg. Deze gronden zullen deels worden ingezet voor eigen investeringen (sport- en onderwijscampus) of zullen op termijn worden ingezet voor de realisatie van woningen.

Daarnaast heeft de gemeente verschillende gronden in eigendom die in het verleden om strategische redenen zijn aangekocht. Deze gronden maken met ingang van 1 januari 2016 deel uit van de materiële vaste activa. In Oostburg gaat het om aangekochte gronden voor het ooit beoogde (niet doorgegangene) project Waterburg.

Tot slot heeft de gemeente gronden in eigendom die zijn vrijgekomen na het vervallen van een functie. Deze gronden moeten een nieuwe invulling krijgen. Het gaat hierbij meestal om een locatie in eigendom van de gemeente die haar functie heeft verloren, bijvoorbeeld een voormalige gemeentewerkplaats of schoolgebouwen.

Handelsgoederen

Ook de gronden van de voormalige Euregiotuinen en het daaraan aansluitende perceel zijn in het verleden om strategische redenen aangekocht. Voor deze locatie wordt door derden een concreet plan ontwikkeld, "Regiopark Oostburg". Het betreft hier volledig passief grondbeleid.

Op 2 november 2023 is het bestemmingsplan Regiopark Oostburg vastgesteld. Dit bestemmingsplan is nog niet onherroepelijk. Na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan worden de gronden in eigendom overgedragen. Deze gronden zijn opgenomen onder de voorraden als handelsgoederen.

Een actuele prognose van de te verwachten resultaten

De prognose in de paragraaf Grondbeleid heeft als doel informatie te geven over welke invloed het grondbeleid heeft op de financiële positie van de gemeente. Het gaat in het geval van de gemeente Sluis om de prognose van de uitkomsten van de *actieve* grondexploitaties. Er is geen sprake van uitvoering van gebiedsontwikkeling via samenwerkingsverbanden.

De reguliere herziening van de exploitatieopzetten heeft in december 2025 plaats gevonden (raadsbesluit 5 februari 2026). De financiële gevolgen hiervan zijn verwerkt in deze jaarstukken 2025. Onderstaand een weergave per grondexploitatie.

Gehanteerde parameters

Bij de herziening is een rentepercentage gehanteerd van 0,5% voor de jaren 2026 en 2027 en 1% voor de resterende looptijd van de exploitatie.

Als inflatiepercentage is rekening gehouden met een kostenstijging van 4% in 2026, 3% in 2027 en 2% vanaf 2028 (geen opbrengstenstijging want de verkoopprijs van de gronden wordt niet jaarlijks geïndexeerd).

Gehanteerde grondprijzen

In 2019 is besloten om voor de grondprijzen in Stampershoek 5e fase en Deltahoek Uitbreiding onder voorwaarden een verlaging mogelijk te maken tot een ondergrens van € 70/m². Als opbrengst voor de nog te verkopen gronden is in de exploitaties dan ook gerekend met een opbrengst op basis van deze ondergrens van € 70/m².

Stand van zaken per 31 december 2025

Deltahoek

Op het bedrijventerrein Deltahoek Uitbreiding is per 31-12-2025 nog 8.550 m² aan bedrijventerrein in eigendom van de gemeente waarvan 3.545 m² is beoogd te worden geleverd in 2026 (koopovereenkomsten hiervoor zijn gesloten in 2025). De looptijd van dit plan is tot en met 2030; uitgifte van de resterende gronden vóór eind 2030 is zeer reëel.

Stampershoek 5e fase

Op Stampershoek is op 31-12-2025 nog 18.620 m² in eigendom van de gemeente. Dat geeft echter een vertekend beeld omdat dit ook nog het totaal benodigde terrein van 10.126 m² voor de gemeentewerkplaats omvat, te leveren in 2026. Daarnaast is in 2025 één perceel van 2.645 m² aan een derde verkocht dat in 2026 zal worden geleverd.

De resterende beschikbare 5.849 m² is voorzien te worden verkocht in 2026. Voor dit terrein is een wachtlijst met een totale vraag voor ca 20.000 m². De verwachting is dat de resterende gronden in 2026 kunnen worden verkocht zodat deze exploitatie - als voorzien – eind 2026 kan worden afgesloten.

Bedrijventerreinen met exploitatieopzet

Naam van het plan	Verkocht/ geleverd in 2025 in m ²	In eigendom gemeente per 31-12-2025 in m ²	Looptijd plan (t/m jaartal)	Netto boekwaarde per 31-12- 2025 (afgerond) in €
Technopark 2e fase	0	0	2025	0
Stampershoeck 5e fase, Oostburg	0	18.620	2026	985.098
Deltahoek (uitbreiding), Breskens	8.000	8.550	2030	374.070
Totalen:	8.000	27.170		1.359.168

*De financiële gevolgen van de herziene exploitatieopzetten**Technopark 2e fase*

De grondexploitatie Technopark 2^e fase is op datum 31-12-2025 afgewikkeld met een positief saldo van € 11.625. De financiële consequentie van deze afwikkeling is verwerkt in de jaarrekening 2025.

Deltahoek Uitbreiding

Voor Deltahoek moet nog een beperkt aantal werkzaamheden plaatsvinden; de kosten hiervoor zijn geraamd op basis van het huidige prijspeil.

De herziene exploitatieopzet laat een positief exploitatiesaldo per 31-12-2030 zien van € 349.530.

Deltahoek Uitbreiding is een winstgevende exploitatie. Vanaf 2021 is op deze exploitatie jaarlijks tussentijdse winst genomen. De te nemen tussentijdse winst in 2025 bedraagt € 169.370 en is verwerkt in de jaarstukken 2025.

Stampershoeck 5e fase

Voor de raming van de kosten voor de werkzaamheden in Stampershoeck is voor het bepalen van prijspeil 1-1-2026 een indexering toegepast op het prijspeil 1-1-2025. Deze indexering bedraagt 4,5%, gebaseerd op de CBS index voor grond-, weg en waterbouw, civieltechnische werken en bouw. Voor het jaar 2026 is een kostenstijging geraamd van 4%.

Daarnaast zijn er extra kosten opgenomen voor de transformatie van ca 320 m² openbare ruimte naar bedrijventerrein ten behoeve van de nieuwe gemeentewerkplaats. Deze kosten zijn geraamd op ca € 12.500. Uitvoering is voorzien in 2026.

De herziene exploitatieopzet laat op einddatum een verlies zien van € 811.519. Vorig jaar liet de exploitatie een verlies zien op einddatum van € 903.763. Dit betekent een afname van verlies met € 92.244. De reeds gevormde voorziening ad € 903.763 is met € 92.244 worden verlaagd. Dit is verwerkt in de jaarstukken 2025.

Exploitatie	Voorziening januari 2025	Voorziening ultimo 2025	Mutatie voorziening	Tussentijdse winstneming
Technopark 2 ^e Fase	138.683	0	11.625	
Stampershoeck 5 ^e fase	903.763	811.519	92.244	
Deltahoek Uitbreiding	0	0	0	169.370
Totaal	1.042.446	811.519	103.869	169.370

Onderbouwing en uitgangspunten bij (tussentijdse) winstneming

De herziene exploitatieopzetten d.d. december 2025 laten één winstgevende exploitatie zien, namelijk Deltahoek Uitbreiding met een positief resultaat op einde looptijd van € 349.530. Voor de winstneming geldt de 'percentage of completion methode' (POC). Hiermee bedoelen we dat voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie, de winst op basis van de eindwaarde kan worden genomen. De herziening van de exploitatieopzet van Deltahoek heeft tot gevolg dat er tussentijds winst moet worden genomen.

Beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's

Aan het uitvoeren van grondbeleid zijn risico's verbonden. Deze risico's worden beheerst door middel van risicomanagement. Onderdeel hiervan is naast het voorkomen en beperken van risico's ook het vormen van reserves (weerstandscapaciteit) om de nadelen van het eventueel voordoen van risico's te kunnen opvangen. De gemeente Sluis beschikt over een reserve grondexploitatie die in het verleden is gevormd op basis van winsten die zijn gerealiseerd ten behoeve van het opvangen van risico's in de toekomst. In de bepaling van het weerstandsvermogen wordt rekening gehouden met risico's in de grondexploitatie. Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit wordt met de reserve grondexploitatie rekening gehouden. Deze reserve kent geen maximale hoogte. De reserve grondexploitatie heeft per 31 december 2025 een omvang van € 2.065.365.

Inzake de beheersing van de risico's handelt de gemeente conform de aanbevelingen en de uitspraken van het BBV.

Openbaarheidsparagraaf

De openbaarheidsparagraaf vloeit voort uit artikel 3.5 van de Wet open overheid (Woo). Deze wet heeft tot doel de transparantie van bestuursorganen te vergroten en het belang van openbaarheid van publieke informatie beter te dienen. De Woo stelt eisen aan het actief en passief openbaar maken van informatie en aan de kwaliteit van de informatiehuishouding, waaronder vindbaarheid, uitwisselbaarheid, ontsluiting en archivering.

In deze paragraaf wordt ingegaan op de stand van zaken in 2025 ten aanzien van actieve openbaarmaking, passieve openbaarmaking en de verbetering van de informatiehuishouding.

Actieve openbaarmaking

De Woo onderscheidt elf informatiecategorieën die actief openbaar gemaakt moeten worden. Per informatiecategorie wordt bij Koninklijk Besluit bepaald vanaf welk moment deze verplicht openbaar moet worden gemaakt. Sinds 1 november 2024 geldt deze verplichting voor de eerste vijf informatiecategorieën. De overige categorieën worden op een later moment stapsgewijs aangewezen.

De gemeente is aangesloten op de Woo-index. In deze index moeten documenten die onder de aangewezen informatiecategorieën vallen vindbaar en doorzoekbaar zijn. Hiervoor worden de internetlocaties (url's) waar documenten openbaar worden gemaakt, ontsloten via de Woo-index.

In 2025 is gewerkt aan:

- het inventariseren van documenten die per afdeling en team onder de actieve openbaarmakingsplicht vallen;
- het inrichten en borgen van werkprocessen om te zorgen dat openbaarmaking structureel en actueel plaatsvindt;
- het verkennen van een geschikt publicatiemedium voor de toenemende hoeveelheid openbaar te maken documenten.

Passieve openbaarmaking

Onder passieve openbaarmaking wordt het verstrekken van informatie verstaan naar aanleiding van Woo-verzoeken. In 2025 is een start gemaakt met het verbeteren van de afhandeling van deze verzoeken door het inrichten van ondersteunende functionaliteiten binnen het zaakstelsel.

In 2025 zijn er 41 Woo-verzoeken ontvangen op diverse thema's (toename 32%). 27 verzoeken zijn binnen de gestelde termijn afgedaan, vier zijn door de verzoeker ingetrokken en twee verzoeken lopen nog vanwege de omvang en de complexiteit maar zullen binnenkort kunnen worden afgesloten.

Verbetering van de informatiehuishouding

De Woo verplicht bestuursorganen om uiterlijk acht jaar na inwerkingtreding van de wet (mei 2022) te beschikken over een digitale informatiehuishouding die op orde is. Deze verplichting sluit aan bij de Archiefwet, waarin is vastgelegd dat informatie in een goede, geordende en toegankelijke staat moet worden bewaard.

De verbetering van de informatiehuishouding is een meerjarig traject. In 2025 is besloten om hierop duurzaam te gaan samenwerken met het Zeeuws Archief. Deze samenwerking omvat onder andere informatiebeleid, beheer en toezicht, toegankelijkheid en digitalisering en de aansluiting op het Zeeuws e-Depot. Zie voor meer informatie de Paragraaf Projecten.

Paragraaf Grote Projecten

In deze paragraaf leest u welke grote (majeure) projecten we op dit moment in ons projectenportfolio hebben. Ons portfolio is een dynamisch geheel en bestaat uit bestuurlijk majeure projecten (met impact op het beleid of bestuurlijke keuzes) en organisatie majeure projecten (met impact op de bedrijfsvoering). De reguliere projecten die kleinschaliger zijn en binnen een afdeling worden uitgevoerd, maken nog geen deel uit van het portfolio.

Portfoliomanagement helpt ons om overzicht en sturing te houden op alle lopende projecten. We kiezen voor een projectmatige aanpak en periodieke voortgangsrapportages.

In het overzicht hieronder hebben we aangegeven of een project onder een overkoepelend programma valt. Zo maken we inzichtelijk welke projecten met elkaar samenhangen. Als er geen programma genoemd staat, betreft het een op zichzelf staand project.

Programma's

Vitaal Oostburg

In 2025 zijn de voorbereidingen aangevangen voor de sloop en bouwrijp maken van de grond van het oude gemeentehuis en voor de tijdelijke huisvesting. Daarnaast heeft een herbevestiging plaatsgevonden van de uitgangspunten onder Vitaal Oostburg en zijn deze in september door de raad vastgesteld voor Onderwijs en Sport. Eind 2025 zijn de gemeente en ZorgSaam tot de conclusie gekomen dat de formele grondruilovereenkomst eerder beperkend en remmend was dan bevorderend. Door deze te ontbinden kunnen we los van elkaar op eigen gronden en op eigen tempo ontwikkelen. Daarom hebben beide partijen in goed overleg samen besloten de samenwerking zonder grondruil voort te zetten en de ontwikkeling met behoud van dezelfde doelen en uitgangspunten te realiseren op eigen grond. De formele ontbinding van bijbehorende overeenkomst vindt begin 2026 plaats.

Havengebied Breskens

Begin 2015 is een intentieovereenkomst ondertekend voor de ontwikkeling van het havengebied tussen gemeente Sluis, provincie Zeeland en projectontwikkelaars Haven Breskens Vastgoed BV, beheermaatschappij Verstraeten BV, Aannemersbedrijf van der Poel BV en de Jachthaven Breskens BV. Dit moment is gemarkeerd als de officiële start van het project. Dit project bevindt zich nog in de uitvoeringsfase. In 2025 is de bouw begonnen van toen nog het Viscentrum in Breskens. Het gebouw kreeg vervolgens via een participatietraject De Zaete als nieuwe naam. Onder andere het Visserijmuseum en de KNRM zullen zich in 2026 in De Zaete vestigen.

In 2025 is eveneens appartementencomplex Mistral opgeleverd. Dit is de eerste van vijf appartementencomplexen op de Middenhavendam in Breskens.

Voor het programma havengebied Breskens wordt structureel een bedrag gereserveerd als preventieve maatregel ten behoeve van diverse beheermaatregelen.

Duurzaamheid

In 2025 hebben we het meerjarig uitvoeringsprogramma voor Duurzaamheid opgesteld. Het omvat ruim 50 programmaonderdelen waarvan het merendeel in uitvoering is. Diverse grote en kleine producten zijn opgeleverd op de drie pijlers (klimaat, energie en circulair). De opgeleverde producten variëren van beleidstukken tot kleinschalige publieksacties. Als onderdeel van de subsidieverordening is het subsidieprogramma duurzame woon- en leefomgeving vastgesteld. Voor verdere integratie van het duurzaamheidsbeleid wordt het uitvoeringsprogramma per 2026 afgebouwd en wordt duurzaamheid integraal onderdeel van de werkzaamheden binnen de teams Beleid en Beheer.

Informatiebeveiliging

Op 7 november 2024 is ingestemd met de middelen voor de uitvoering van het Programmaplan Informatiebeveiliging. Dit plan is opgesteld om te voldoen aan de eisen van de Europese EU richtlijn NIS2. In 2025 is de uitvoering van dit programma voortgezet op basis van de vijf projecten die zijn ingericht: IB-organisatie en beleid, Continuïteit bedrijfsvoering, Monitoring & Response, Technische en fysieke beveiliging, Veilig personeel en Leveranciers- & Contractmanagement. Het doel is om in december 2026 aantoonbaar te voldoen aan de ISO 27001/BIO op opzet, bestaan en werking. De basis staat: prioriteiten en planning zijn vastgesteld en de eerste maatregelen zijn geïmplementeerd. Eind 2025 is de gemeente voor 40% BIO 2.0-compliant. We liggen op koers voor volledige compliance in 2026.

Strategisch Informatie Beleid (SIB)

In 2025 hebben we belangrijke mijlpalen bereikt binnen het Strategisch Informatiebeleid (SIB).

Op 3 oktober 2025 ging het nieuwe intranet live. Op 16 december was de lancering van de nieuwe gemeentelijke website die zeer goed is ontvangen. Beide mijlpalen dragen bij aan een verbeterde interne en externe communicatie en zijn grote stappen vooruit waarbij we gebruik maken van de laatste ontwikkelingen.

Verder hebben we in 2025 gewerkt aan de implementatie van zaakgericht werken. Na een pilot zijn de eerste 27 processen op 2 december live gegaan. Deze verlopen nu volledig digitaal en gestructureerd in het Zaaksysteem. De volgende groep van processen is in voorbereiding evenals de verdere digitalisering van documentstromen. Ook hebben we de communicatiecampagne Digitaal voor Elkaar verder uitgerold waarmee we alle medewerkers meenemen in de digitale toekomst.

Archief

Op 27 maart 2025 besloot de gemeenteraad om financiële middelen vrij te maken voor aansluiting op het Zeeuws e-Depot en voor de digitalisering van het bouwarchief. Op 22 mei 2025 volgden de financiële middelen voor het aangaan van een DVO-beheer en toezicht met het Zeeuws Archief. In dat kader werd het Zeeuws Archief aangewezen als Archiefbewaarplaats en als Archivaris, en werd de Archiefverordening aangepast. De raad besloot om € 250.000 vrij te maken voor versnelde digitalisering en/of dupliceren van historische archiefstukken. Eind 2025 is het Vrije van Sluis gedigitaliseerd. We informeerden de gemeenteraad over het feit dat de Provincie Zeeland ons in het kader van de Archiefwet, onder verscherpt toezicht heeft geplaatst. We stelden conform de richtlijnen van de provincie een tweejarig verbeterplan op en informeren periodiek over de voortgang aan zowel de provincie als de raad. Het belangrijkste punt voor 2025/2026 is de beschikbaarheid van meer en beter gekwalificeerd personeel. Een issue waar we mede dankzij de samenwerking met het Zeeuws Archief in 2026 in voldoende mate invulling aan hopen te geven.

Op 18 december 2025 besprak de gemeenteraad in het kader van Vitaal Oostburg een motie met als strekking dat de grondslag onder de verhuizing van het papieren archief naar het Zeeuws Archief in Middelburg verdwenen zou zijn. Mocht op grond hiervan de samenwerking met het Zeeuws Archief beëindigd worden dan moet een alternatief scenario worden uitgewerkt.

Projecten

Opvang Oekraïne en vluchtelingen

In 2025 is er verder gebouwd aan de realisatie van gepaste huisvesting voor bijzondere doelgroepen in onze gemeente. In het voorjaar zijn de tijdelijke woningen voor de huisvesting van Oekraïense ontheemden aan de Baljuw Veltersweg in Oostburg opgeleverd. Hiermee heeft onze gemeente een vierde locatie toegevoegd waar huisvesting wordt geboden aan ontheemden die gevlucht zijn uit Oekraïne. Deze locatie, waarop negen wooneenheden zijn gerealiseerd, wordt financieel gedekt vanuit de landelijke Rijksregeling voor de opvang en huisvesting van Oekraïense ontheemden.

We maakten in 2025 afspraken met de Provincie Zeeland over onze wettelijke taakstelling om de achterstanden op het gebied van huisvesting van statushouders in te lopen. Hiervoor is een plan van aanpak opgesteld en voorgelegd aan de provincie. Voor het eerst in jaren was er een inhaalslag te zien met betrekking tot de huisvesting van statushouders. Met financiële middelen van het Rijk zijn er in Oostburg twee kleine doorstroomlocaties gerealiseerd. Een doorstroomlocatie is een woning of gebouw waar statushouders tijdelijk wonen, werken aan hun integratie zodat ze vervolgens kunnen doorstromen naar een reguliere (huur)woning. Bij de huisvesting van statushouders werken we nauw samen met het Rijk, provincie en woningbouwcorporatie Woongood Zeeuws-Vlaanderen.

In 2025 is er verder overleg gevoerd met de Provincie Zeeland en het COA over de invulling van de Spreidingswet door de gemeente Sluis.

Nieuwe gemeentelijke website

In 2025 ontwikkelden we een nieuwe gemeentelijke website. Aanleiding hiervoor was het aflopen van het contract met de vorige leverancier. Met de nieuwe website wilden we de tevredenheid van inwoners en bedrijven vergroten, de onlinedienstverlening verbeteren vanuit een omni-channel benadering en de informatie op de website beter vindbaar maken. Daarnaast was het doel om de bereikbaarheid van de gemeente te vergroten en de kosten voor het onderhoud van de website te verlagen. De oplevering van de website is volgens plan gerealiseerd. Op 16 december 2025 is de nieuwe website gelanceerd. Ook in 2026 blijven we de website verder door ontwikkelen en verbeteren.

Zaakgericht werken

In 2025 is verder gebouwd aan de implementatie van zaakgericht werken. Na de invoering van fase 1 in januari, waarbij MOR en Klantcontact bij het KCC zijn aangesloten, is in een vervolgfase op 2 december een set van 27 processen live gegaan. Deze processen verlopen nu digitaal en gestructureerd via het zaakstelsel. Medewerkers zijn opgeleid en getraind, werkspraken zijn aangepast en de organisatieverandering is daadwerkelijk in gang gezet. De focus in 2025 lag op processen en zaaktypen die voorheen niet via een vak applicatie verliepen. Daarbij hebben we gekozen voor generieke processen en stappen in plaats van specifieke oplossingen. Daarnaast is aansluiting gezocht bij flankerende projecten, zoals project WMBEV.

We zetten het zaakgericht werken in als pilotomgeving om procesgericht werken in de praktijk te testen en te versterken. Vanuit die visie is zaakgericht werken gepositioneerd onder digitaal procesgericht werken, als onderdeel van het SIB (Strategisch Informatiebeleid).

Begraafplaatsen

Op 29 april 2021 heeft de gemeenteraad het uitvoeringsplan begraafplaatsen 2021-2036 vastgesteld. Het uitvoeringsplan ziet toe op het gefaseerd uitvoeren van een optimalisatieslag qua onderhoud en uitstraling op alle zestien begraafplaatsen. Het Uitvoeringsplan is ingedeeld per begraafplaats zodat een goed beeld ontstaat van de

optimalisatieslag per begraafplaats en waarbij het onderhoud is gekoppeld aan de actualisatie van de begraafplaatsenadministratie.

In 2025 hebben we in samenwerking met een adviesbureau Beleid Begraafplaatsen opgezet. Daarnaast hebben we onderzocht welke monumentale graven er op de gemeentelijke begraafplaatsen zijn. De kaarten van onze gemeentelijke begraafplaatsen zijn bijgewerkt en omgezet voor digitale raadpleging. We hebben aanschrijvingen verzorgd aan inwoners en hebben gegevens gedigitaliseerd en verwerkt.

Verhuizing papieren archief naar Zeeuws Archief

De verhuizing van het papieren archief naar het Zeeuws Archief is een samenwerking. Het omvat de verhuizing en onder beheer brengen van het blijvend te bewaren papieren archief bij het Zeeuws Archief. Dit met als streven dat het Zeeuws Archief uiterlijk per 1 juli 2026 zowel het beheer als de dienstverlening op deze archieven uitvoert.

In 2025 brachten we de actuele situatie rond deze archieven in beeld. De verkregen inzichten vormden de basis voor te nemen vervolgstappen. We maakten een communicatieplan met in het bijzonder aandacht voor de eigenaren en schenkers van particuliere archieven.

Het Zeeuws Archief kon ons per 1 maart 2026 ontvangen. Samen maakten we de archieven verhuis klaar. Het Zeeuws Archief begon aan de optimalisatie van de digitale toegang en wij verleenden opdracht tot uitvoering van een onderzoek naar de materiële staat ten behoeve van een meerjarig onderhoudsplan.

Op 18 december 2025 besprak de gemeenteraad in het kader van Vitaal Oostburg een motie met als strekking dat de grondslag onder de verhuizing van het papieren archief naar het Zeeuws Archief in Middelburg verdwenen zou zijn. Als gevolg hiervan loopt dit project vertraging op.

Digitalisering bouwarchief

In 2025 brachten we de actuele situatie rondom het bouwarchief in beeld. De verkregen inzichten vormden de basis voor te nemen vervolgstappen.

- We hebben een marktverkenning uitgevoerd ter voorbereiding op een aanbesteding.
- We hebben de bouwdoSSIers gescheiden van het overige archief.
- We zijn een nauwe samenwerking met het Zeeuws Archief met optimalisatie van de digitale toegang.

Op 18 december 2025 besprak uw raad in het kader van Vitaal Oostburg een motie met als strekking dat de grondslag onder de verhuizing van het papieren archief naar het Zeeuws Archief in Middelburg verdwenen zou zijn. Afgesproken is om de ontwikkelingen rondom het archief stil te leggen. Als gevolg hiervan vertraagt zal ook dit project vertragen.

Project- en portfoliomanagement

Als gemeente hebben we een grote portefeuille aan projecten. De grip en sturing hierop versterken we met de systematiek van portfoliomanagement. In 2025 hebben we project- en portfoliomanagement verder vormgegeven. We werken integraal samen en pakken (grote) opgaven op projectmatige wijze op. Er zijn diverse trainingen rond projectmatig werken gegeven. Ook is er een portfoliomanager aangesteld. De informatiestructuur is verder geoptimaliseerd door het maken van een Projectenpagina waar alle informatie gebundeld wordt aangeboden. Daarnaast zijn de formats voor de voortgangsrapportages en de projectkaart gefinetuned. We hebben daarnaast de voorbereiding gedaan voor een verdere versterking van project- en portfoliomanagement in 2026 (zie ook paragraaf Bedrijfsvoering).

Integrale Toegang

In maart 2025 is ingestemd met de notitie Brede maatschappelijke dienstverlening. Dit vormde het uitgangspunt voor het project Integrale Toegang. Dit bestaat uit twee sporen: de integrale toegang voor de individuele en voor de collectieve dienstverlening (voor

verenigingen, stads- en dorpsraden). Het doel hiervan is dat iedereen die daarom vraagt effectieve en passende hulp krijgt.

We zijn gestart met de vorming van een integraal toegangsloket voor de individuele dienstverlening. Voor de medewerkers van beide sporen hebben we een trainingstraject samengesteld. Ook hebben we een start gemaakt met de vormgeving projectstructuur.

Bedrijfscontinuïteitsmanagement (BCM)

Het is van belang dat bij onvoorziene omstandigheden onze kritische processen blijven doorlopen. Denk aan omstandigheden als brand, een cyberaanval of een epidemie. Ervoor zorgen dat we dan toch in de lucht kunnen blijven, heet bedrijfscontinuïteit. Dit is van belang in het kader van onze informatiebeveiliging (Business Impact Analyse), en in het kader van het landelijke traject Maatschappelijke weerbaarheid. Gemeenten vervullen een sleutelrol bij het versterken van de veerkracht tegen langdurige verstoringen, crises en hybride dreigingen. In 2025 is een organisatiebreed continuïteitsplan in concept opgesteld. Dit wordt in 2026 verder uitgewerkt.

Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (WMEBV)

In 2025 hebben we verder gewerkt aan de implementatie van de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (WMEBV). Deze wet verplicht bestuursorganen om inwoners en bedrijven een betrouwbaar, toegankelijk en veilig digitaal kanaal te bieden voor het ontvangen en verzenden van formele berichten.

We hebben voorbereidingen getroffen voor het inrichten van digitale ontvangst- en verzendkanalen, het harmoniseren van processen voor formele correspondentie en het verbeteren van de onderliggende informatiehuishouding. Daarnaast zijn stappen gezet in het aansluiten op standaarden voor veilig berichtenverkeer en in het opstellen van werkafspraken rondom identificatie, authenticatie en archivering. Een belangrijke mijlpaal binnen deze werkzaamheden was de vaststelling van het Aanwijzingsbesluit elektronische kanalen publieke dienstverlening gemeente Sluis 2026. Met deze activiteiten, inclusief de voorbereiding en vaststelling van het aanwijzingsbesluit, hebben we een belangrijke basis gelegd voor volledige naleving van de WMEBV in de komende jaren.

Cadzand-Bad Natuurlijk Stijlvol

In 2025 zijn wij aan de slag gegaan met het opstellen van duidelijke visies en kaders voor de verdere ontwikkeling van de badplaats voor de komende tien tot vijftien jaar (tot 2035-2040) en het scheppen van de randvoorwaarden voor de verdere ontwikkeling van de identiteit van Cadzand-Bad. Daarnaast wilden we beleidskaders en ontwikkelmogelijkheden ontwikkelen en laten vaststellen voor de gebieden in de kern Cadzand-Bad waarvoor op dit moment (nog) geen (nieuw) beleid is vastgesteld. Hierbij hoort ook het evalueren en indien wenselijk herijken van de huidige beleidskaders, zoals De Schilvisie Cadzand-Bad.

Vanwege onder andere actuele ontwikkelingen rondom de Wet Regie, het doorschuiven van het Mobiliteitsplan naar de volgende raadsperiode en het beleid Arbeidsmigranten dat momenteel wordt opgesteld, is dit proces in tijd doorgeschoven totdat er meer duidelijkheid is over deze ontwikkelingen.

Masterplan Nieuwvliet

Op 28 mei 2020 stelde de gemeenteraad het Masterplan Nieuwvliet-Bad vast bestaande uit 18 projecten. Het voornaamste doel is om Nieuwvliet-Bad toekomstbestendig te maken waardoor het (be)leefbaarder, veiliger en toegankelijker wordt voor zowel inwoners als toeristen. In het najaar van 2022 is de uitvoering van de eerste 5 projecten gestart, en deze projecten zijn in 2025 afgerond. Het project komt hiermee tot een eind.

Sluis Opgeschut

In 2025 is als onderdeel van de organisatievisie Sluis Opgeschut de Visie op persoonlijk leiderschap vastgesteld. Daarnaast zijn we gestart met de herijking van Sluis Opgeschut (zie ook paragraaf Bedrijfsvoering). Er is de afgelopen jaren in gemeenteland veel veranderd. We vinden het van belang dat onze visie hierop goed blijft aangehaakt. In de actualisering nemen we de relatie mee met andere projecten, zoals het Strategisch Informatie Beleid en het Dienstverleningsconcept.

Werkprocessen

In 2025 is een pilot Processen gestart, om het eenduidig handelen en de overdracht en vindbaarheid van kennis en informatie te vergroten. We hebben een concept Handboek processen opgesteld dat als leidraad dient voor de pilot. Er zijn vier processen geselecteerd om uit te werken. Op basis van de evaluatie stellen we een aanpak op voor het beschrijven en wijzigen van werkprocessen. Maar ook hoe procesmanagement te borgen in de organisatie. In 2025 hebben we ook een marktverkenning gedaan in welk systeem we processen kunnen vastleggen. Ook zijn teams zelf aan de slag gegaan met het beschrijven van processen en het opstellen van werkinstructies.

MFC IJzendijke

In 2025 is een besluit genomen over de definitieve locatie voor het nieuw te bouwen MFC in IJzendijke. We hebben het perceel verder geoptimaliseerd door de aankoop van twee extra woningen. In samenwerking met een extern bureau is een haalbaarheidsstudie uitgevoerd. Belanghebbenden zijn gedurende het jaar geïnformeerd. De afronding van de haalbaarheidsstudie, aanpassing van het omgevingsplan en het aanbreken van de fase van de aanbesteding volgen.

Subsidies

In de besluitvormende raad van september 2025 heeft de raad het subsidiekader vastgesteld. Daarmee is de eerste fase van het project Subsidies afgerond. Inmiddels zijn wij gestart met de implementatie. In deze tweede fase gaan we aan de slag met subsidieboeken per programma, waarbij wij de door de gemeenteraad vastgestelde beleidskaders vertalen in beleid en subsidieregelingen. In deze fase kijken we ook welke verenigingen en organisaties vrijgesteld kunnen worden van leges en wie gratis gebruik kan maken van onze accommodaties. We starten ook met de ontwikkeling van een tool voor monitoring. Het laatste deel van het project is het maken van nieuwe werkprocessen in afstemming met het project brede maatschappelijke dienstverlening en de realisatie en oplevering van een dashboard.

Balans

Balans per 31 december 2025

(voor bestemming van het gerealiseerde resultaat)

Activa

(in duizenden euro's)

	2025	2024
Vaste activa		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	239.663	197.404
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	261.290	274.431
Totaal immateriële vaste activa	500.953	471.835
Investerings met een economisch nut	40.923.131	41.339.793
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	49.238.817	48.628.708
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	14.386.734	13.716.584
Totaal materiële vaste activa	104.548.682	103.685.085
Kapitaalverstrekkingen aan:		
– deelnemingen	12.877.609	12.374.642
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	3.281.198	1.614.741
Totaal financiële vaste activa	16.158.807	13.989.384
Totaal vaste activa	121.208.443	118.146.303
Viottende activa		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	1.359.167	524.905
Gereed product en handelsgoederen	477.357	471.349
Totaal voorraden	1.836.524	996.254
Vorderingen op openbare lichamen	22.273.269	19.977.617
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan	54.386.608	35.237.000
Overige vorderingen	5.053.711	5.232.979
Overige uitzettingen	-	-
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	81.713.588	60.447.596
Kassaldi	2.965	756
Banksaldi	431.289	649.080
Totaal liquide middelen	434.254	649.837
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	3.002.775	2.044.684
Totaal overlopende activa	3.002.775	2.044.684
Totaal viottende activa	86.987.141	64.138.371
TOTAAL ACTIVA	208.195.584	182.284.674
Bedrag waarvan het recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 bestaat	-	-

Passiva		
(in duizenden euro's)		
	2025	2024
Vaste passiva		
Reserves:		
- algemene reserve	20.721.216	25.241.953
- bestemmingsreserves	81.393.353	63.348.632
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	13.707.722	8.896.845
Totaal eigen vermogen	115.822.291	97.487.429
Voorzieningen	24.553.813	20.760.961
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	32.231.667	34.483.333
Totaal vaste schulden	32.231.667	34.483.333
Totaal vaste passiva	172.607.771	152.731.724
Vlottende passiva		
Overige kasgeldleningen	-	-
Overige schulden	6.504.579	9.162.709
Totaal netto-vlottende schulden	6.504.579	9.162.709
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
- het Rijk	28.608.640	19.545.395
- overige Nederlandse overheidslichamen	230.906	354.450
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	243.688	490.396
Totaal overlopende passiva	29.083.234	20.390.241
Totaal vlottende passiva	35.587.813	29.552.950
TOTAAL PASSIVA	208.195.584	182.284.674
Totaalbedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt	23.799	25.054

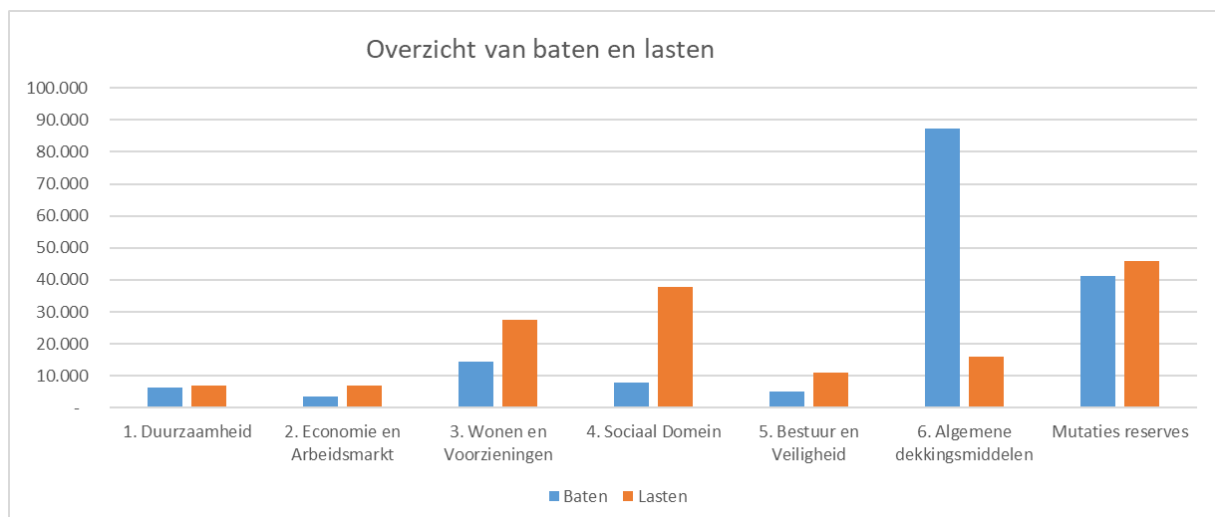

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Onderstaande tabel laat het totaaloverzicht zien ingedeeld in de programma's uit de programmabegroting. De bedragen worden nader toegelicht in de financiële analyses in de jaarrekening.

(in duizenden euro's)

Omschrijving	Begroting 2025 voor wijziging			Begroting 2025 na wijziging			Realisatie 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma:									
Programma 1 Duurzaamheid	5.783	6.476	692	6.024	7.301	1.277	6.307	6.890	583
Programma 2 Economie en Arbeidsmarkt	1.573	7.213	5.641	3.705	8.933	5.228	3.428	7.008	3.581
Programma 3 Wonen en Voorzieningen	12.440	30.871	18.431	13.987	30.693	16.705	14.423	27.393	12.970
Programma 4 Sociaal Domein	6.784	37.308	30.524	6.855	38.121	31.266	8.034	37.791	29.757
Programma 5 Bestuur en Veiligheid	918	8.405	7.486	4.796	10.782	5.986	5.153	11.129	5.976
Totaal programma's	27.498	90.273	62.775	35.369	95.831	60.462	37.345	90.212	52.867
Algemene dekkingsmiddelen:									
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	22.243	862	-21.381	23.036	931	-22.104	22.847	857	-21.990
Algemene uitkeringen	54.256	-	-54.256	57.901	-	-57.901	57.220	-	-57.220
Dividend	1.837	-	-1.837	4.602	-	-4.602	4.648	-	-4.648
Saldo van de financieringsfunctie	250	360	110	2.243	1.658	-585	2.479	1.646	-833
Overige algemene dekkingsmiddelen	-	1.598	1.598	-	55	55	-	-	-
Totaal algemene dekkingsmiddelen	78.587	2.821	-75.766	87.782	2.645	-85.137	87.194	2.503	-84.691
Kosten van de overhead	22	14.442	14.420	67	13.477	13.409	137	13.626	13.488
Onvoorzien	-	50	50	-	-	-	-	-	-
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	106.107	107.586	1.479	123.218	111.952	-11.266	124.676	106.341	-18.335
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	4.392	676	-3.716	43.539	43.684	145	41.214	45.841	4.627
Gerealiseerde resultaat	110.499	108.262	-2.237	166.756	155.636	-11.120	165.890	152.183	-13.708

Toelichting op de balans

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet. Hierin zijn door de gemeenteraad op d.d. 5 februari 2026 de uitgangspunten voor het financiële beleid, en de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vastgesteld.

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de gemeente.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Waardering van passiva en activa en de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in deze grondslagen anders is vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen en risico's die hun oorsprong voor het einde van het begrotingsjaar kennen, worden opgenomen zoals zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidsgelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten verantwoord in het jaar dat uitbetaling plaatsvindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt dan ook geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

De algemene uitkering is opgenomen conform de best mogelijke schatting gebaseerd op basis van de laatst beschikbare informatie. Ten aanzien van de component aangaande de accresmededeling wordt deze opgenomen conform de in verslagjaar t laatst gepubliceerde accresmededeling. Doorgaans is deze accresmededeling opgenomen in de septembercircular. De gevolgen van het bijgestelde accres zoals opgenomen in de meicircular van het verslagjaar t+1 worden verantwoord in de jaarrekening van het op het verslagjaarvolgend boekjaar.

Dividenden zijn verantwoord in het jaar waarin het besluit tot toekenning van het dividend door de Algemene vergadering van de vennootschap is genomen.

De waarderingsgrondslagen per balansonderdeel worden in het vervolg van deze jaarrekening toegelicht.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid 2025. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;

- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 30 oktober 2025 door de raad is vastgesteld;
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
 - Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV als mede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 2% (zijnde € 2.107.721,-) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - Een rapporteringstolerantie van € 50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Algemeen

Hieronder geven we bij de diverse onderdelen van de vaste activa een toelichting. Alle bedragen in de tabellen van deze paragraaf zijn gedeeld door € 1.000, tenzij anders aangegeven.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardevermindering van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat in het boekjaar in aanmerking genomen.

De kosten van het sluiten van geldleningen (inclusief de betaalde boeterente) en het saldo van agio en disagio worden geactiveerd en over maximaal de looptijd van de lening volledig afgeschreven, te starten vanaf het moment van het in gebruik nemen van het gerelateerde materieel of financieel vast actief.

Indien geen nieuwe lening wordt aangetrokken, zijn de kosten van vervroegde aflossing (boeterente) niet geactiveerd, maar als last verantwoord.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:

- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen.
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast.
- Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereert.
- De uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, zijn betrouwbaar vast te stellen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar.

De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitaties voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de voorbereidingskosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst van bijlage IV bij het Omgevingsbesluit; en
- de voorbereidingskosten mogen maximaal 5 jaar geactiveerd blijven staan onder de immateriële vaste activa; na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve grondexploitatie en kunnen dan worden overgeboekt naar de desbetreffende BIE, dan wel worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat of moet een voorziening worden getroffen; en
- plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, moeten bestuurlijke instemming hebben, blijkend uit een raadsbesluit.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde;
- De investering draagt bij aan de publieke taak;
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen;
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investerings hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut > € 10.000,- worden conform de financiële verordening geactiveerd. Uitzonderd gronden en terreinen, deze worden altijd geactiveerd ongeacht het bedrag.

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven.

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten (waaronder overheadkosten en rente.) Deze rente is een vergoeding voor de inzet van vreemd vermogen. De rentepercentages voor deze vergoeding worden bij de behandeling van de begroting vastgesteld.) verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Ten aanzien van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geldt tot aan investeringsdatum 31 december 2016 dat eventuele bijdragen uit de reserves in mindering zijn gebracht op investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Ten aanzien van investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, geldt dat vanuit de spaarcomponent van heffingen gevormde voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen met economisch nut in mindering zijn gebracht op de in het boekjaar gepleegde investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing is geheven. Over het resterende bedrag wordt afgeschreven.

De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen komen overeen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste van de geschatte economische levensduur óf technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de Financiële verordening Sluis 2025, zoals vastgesteld door de gemeenteraad in haar vergadering d.d. 5 februari 2026. De afschrijvingen worden berekend volgens de lineaire afschrijvingsmethode en starten vanaf het jaar waarin ze in gebruik zijn genomen. Afschrijvingen geschieden daarnaast onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Op gronden wordt niet afgeschreven, tenzij de grond deel uitmaakt van een investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Eventuele boekwinsten bij inruil of afstoting van een kapitaalgoed zijn als incidentele bate in de jaarrekening verwerkt.

Buiten gebruik gestelde vaste activa

Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

Afschrijvingen

De volgende afschrijvingstermijnen, zoals ook vastgelegd in de Financiële verordening Sluis, vastgesteld door de gemeenteraad d.d. 5 februari 2026, zijn van toepassing:

Afschrijvingsbeleid immateriële vaste activa

De volgende immateriële vaste activa worden lineair afgeschreven in:

- a. maximaal 10 jaar: bijdragen aan activa in eigendom van derden;
- b. 5 jaar: kosten voor onderzoek en ontwikkeling;
- c. 5 jaar: computerapplicaties.

Afschrijvingsbeleid materiële vaste activa met economisch nut

Activa met economisch nut en een verkrijgingprijs van minder dan € 10.000,- worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.

Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

De volgende materiële vaste activa met economisch nut worden lineair afgeschreven in:

- a) maximaal 80 jaar: rioleringen;
- b) 40 jaar: nieuwbouw woonruimten en schoolgebouwen;
- c) 25 jaar: nieuwbouw kantoren en bedrijfsgebouwen;
- d) 25 jaar: nieuwbouw tijdelijke woonruimten en tijdelijke bedrijfsgebouwen;
- e) 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop woonruimten, en schoolgebouwen;
- f) 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop kantoren en bedrijfsgebouwen;
- g) 15 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen;

- h) 15 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen;
- i) 10 jaar: telefooninstallaties;
- j) 5 jaar: automatiseringsapparatuur;
- k) 10 jaar: kantoormeubilair en schoolmeubilair;
- l) 8 jaar: zware transportmiddelen;
- m) 10 jaar: aanhangwagens, personenauto's en lichte motorvoertuigen;
- n) 4 jaar: ipads;
- o) 3 jaar: iphones en laptops

Afschrijvingsbeleid materiële vaste activa met maatschappelijk nut

De volgende materiële vaste activa met maatschappelijk nut worden lineair afgeschreven:

- a. maximaal 25 jaar: parken, sportvelden en groenvoorzieningen;
- b. maximaal 25 jaar: wegen, pleinen en rotondes;
- c. maximaal 25 jaar: tunnels, viaducten en bruggen;
- d. 40 jaar: openbare verlichting;
- e. 10 jaar: straatmeubilair;
- f. maximaal 40 jaar: havens, kades, sluizen en waterkeringen;
- g. maximaal 40 jaar: waterwegen, waterbergingen en walbeschoeiing;
- h. 15 jaar: pompen en gemalen;
- i. 10 jaar: speelterreinen en -toestellen.

De lasten samenhangend met de uitvoering van klein en groot onderhoud, bodemsaneringen en het baggeren van watergangen zijn niet levensduur verlengend en zijn daarom niet geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatie of de gevormde voorziening gebracht.

Erfpacht

In erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de uitgifteprijs van eerste uitgifte geldt als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Warme gronden

Gronden verworven met het oog op gebiedsontwikkeling, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld, worden in de regel geduid als 'warme gronden'. Conform de notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019) worden deze verantwoord onder materiële vaste activa (artikel 52 lid 1 onderdeel a BBV) tegen de verwervingskosten. Het toerekenen (activeren) van andere kosten is daarbij niet toegestaan.

In de bepaling of er bij deze 'warme gronden' sprake is van een duurzame waardevermindering, zoals bedoeld in artikel 65 BBV lid 1, kan onder de volgende cumulatieve voorwaarden uitgegaan worden van de waarde in toekomstige bestemming in plaats van de geldende bestemming:

- de gronden moeten deel uitmaken van een door de gemeenteraad vastgestelde visie of masterplan voor (een) concrete en binnen afzienbare tijd te starten grondexploitatie(s), waarin de gebiedsontwikkeling van totaalplan naar deelgrondexploitaties is vastgelegd én;
- de (toekomstige) bestemming(en)/functies (ontwikkeling) betreffende het plangebied dien(en)t goed onderbouwd te worden én;
- de gebiedsontwikkeling mag niet zodanig conflicteren met de uitkomst van de inventarisatie van bedreigingen die de ontwikkeling in de weg kunnen staan, bijvoorbeeld op het gebied van milieu of bereikbaarheid én;
- de visie / het masterplan mag niet strijdig zijn met beleid van de provincie en/of Rijk én;

- periodiek (minimaal eens in de twee jaar) worden de gronden getaxeerd tegen de waarde volgens de toekomstige woningbouwbestemming, met inachtneming van de inherente onzekerheden van de ontwikkelmogelijkheden.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) verminderd met de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Voorraden

Grond- en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs worden de grond- en hulpstoffen tegen deze lagere marktwaarde gewaardeerd.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van de complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord/wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rentetoerekening vindt plaats op basis van de bruto-boekwaarden van de grondexploitaties van de BIE per 1 januari. Ook over grondexploitaties waarbij de verantwoorde opbrengsten hoger zijn dan de kosten, waardoor de boekwaarde van een BIE negatief is, wordt rente (in dit geval een baat) toegerekend. Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. De resterende looptijd van de grondexploitatie is tien (10) jaar of minder
2. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
3. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

De verliezen op grondexploitaties worden voorzien zodra deze bekend zijn. De voorziening wordt gewaardeerd op nominale waarde.

Gereed product en handelsgoederen

De voorraad eigen verklaringen is gewaardeerd tegen de laatst bekende verrekenprijzen van de leverancier. De overige voorraden worden gewaardeerd tegen historische kostprijs. Indien de marktwaarde lager is, dan wordt tegen marktwaarde gewaardeerd.

Vooruitbetalingen

De vooruitbetalingen hebben betrekking op diverse posten en zijn tegen de laatst bekende inkooprijzen gewaardeerd. Voor eventuele risico's op oninbaarheid is een voorziening getroffen.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening getroffen en op de vorderingen in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarden.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald. Onder de nog te ontvangen bedragen zijn de gemaakte voorbereidingskosten voor faciliterende exploitatieplannen of nog te sluiten anterieure overeenkomsten als 'nog te verrekenen kosten' opgenomen indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

De kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst Wro/Bro; en

de kosten mogen maximaal vijf jaar als overige nog te ontvangen bedragen blijven staan; na maximaal vijf jaar moet het kostenverhaal zijn gerealiseerd dan wel dienen de kosten te worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; en

Er is een besluit door de raad of het college genomen tot het maken van voorbereidingskosten voor faciliterend grondbeleid in een aangewezen gebied voor het ontwikkelen van het exploitatieplan of tot het sluiten van een anterieure overeenkomst.

Eigen vermogen

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn.

De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene reserves en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis van een raadsbesluit dat is genomen voor het einde van het betreffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De voorziening wethouderspensioenen wordt berekend op basis van de contante waarde.

Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar redelijkerwijs te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven;
- Middelen verkregen van derden die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom), verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31-12-2025 €	Boekwaarde 31-12-2024 €
Kosten onderzoek en ontwikkeling	239.663	197.404
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	261.290	274.431
Totaal	500.953	471.835

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2025:

	Boekwaarde 1-1-2025	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijving	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2025
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	197.404	42.259	-	-	-	-	239.663
Bijdragen van activa in eigendom van derden	274.431	-	-	13.141	-	-	261.290
Totaal	471.835	42.259	-	13.141	-	-	500.953

Materiële vaste activa

De onderstaande overzichten geven het verloop weer van de materiële vaste activa gedurende het jaar 2025:

Investerings met economisch nut:

	Boekwaarde 1 januari 2025	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijving	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31 december 2025
	€	€	€	€	€	€	€
Investerings met economisch nut							
Bedrijfsgebouwen	30.332.501	724.881	-	1.633.048	-	-	29.424.335
Gronden en terreinen	2.018.063	714.545	-	2.437	-	-	2.730.171
Grond- weg- en waterbouwkundige werken economisch nut	2.870.997	88.682	-	162.564	26.493	-	2.770.623
Machines, apparatuur en installaties	2.485.030	255.325	-	463.043	-	-	2.277.311
Vervoermiddelen	787.598	391.338	-	212.260	-	-	966.676
Woonruimtes	2.078.856	510.415	-	501.525	9.224	-	2.078.522
Overige materiële vaste activa	1.238.097	372.087	-	127.333	330.000	-	1.152.851
Gebouwen in verkoop	471.349-	6.008-	-	-	-	-	477.357-
Totaal investeringen met economisch nut	41.339.793	3.051.265	-	3.102.211	365.717	-	40.923.131

Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:

	Boekwaarde 1 januari 2025	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijving	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31 december 2025
Investerings met economisch nut, dekking door heffing	€	€	€	€	€	€	€
Bedrijfsgebouwen	235.253	12.832	-	5.679	-	-	242.406
Gronden en terreinen	-	-	-	-	-	-	-
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	46.404.963	1.551.116	-	947.096	-	-	47.008.983
Machines, apparatuur en installaties	915.912	50.116	-	122.421	-	-	843.607
Vervoermiddelen	172.919	-	-	42.130	-	-	130.789
Woonruimtes	-	-	-	-	-	-	-
Overige materiële vaste activa	899.662	240.415	-	127.044	-	-	1.013.033
Totaal investeringen met economisch nut, dekking door heffing	48.628.708	1.854.480	-	1.244.370	-	-	49.238.817

Investerings met maatschappelijk nut:

	Boekwaarde 1 januari 2025	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijving	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31 december 2025
Investerings met maatschappelijk nut	€	€	€	€	€	€	€
Bedrijfsgebouwen	-	-	-	-	-	-	-
Gronden en terreinen	-	-	-	-	-	-	-
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	13.716.584	1.738.296	-	1.058.146	10.000	-	14.386.734
Machines, apparatuur en installaties	-	-	-	-	-	-	-
Vervoermiddelen	-	-	-	-	-	-	-
Woonruimtes	-	-	-	-	-	-	-
Overige materiële vaste activa	-	-	-	-	-	-	-
Totaal investeringen met maatschappelijk nut	13.716.584	1.738.296	-	1.058.146	10.000	-	14.386.734

Financiële vaste activa

De post financiële vaste activa wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
	€	€
Kapitaalverstrekingen aan:		
- deelnemingen	12.877.609	12.374.642
Totaal kapitaalverstrekingen	12.877.609	12.374.642
	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
	€	€
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	3.281.198	1.614.741
Totaal overige uitzettingen	3.281.198	1.614.741
Totaal financiële vaste activa	16.158.807	13.989.384

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2025:

	Boekwaarde 1 januari 2025	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijving / aflossingen	Waardever- minderingen	Boekwaarde 31 december 2025
	€	€	€	€	€	€
Kapitaalverstrekkingen aan:						
- deelnemingen	12.374.642	2.322.195	784.434	-	1.034.794	12.877.609
Totaal kapitaalverstrekkingen	12.374.642	2.322.195	784.434	-	1.034.794	12.877.609

	Boekwaarde 1 januari 2025	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijving / aflossingen	Waardever- minderingen	Boekwaarde 31 december 2025
	€	€	€	€	€	€
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	1.614.741	1.857.764	-	191.307	-	3.281.198
Totaal overige uitzettingen	1.614.741	1.857.764	-	191.307	-	3.281.198

Totaal financiële vaste activa	13.989.384	4.179.959	784.434	191.307	1.034.794	16.158.807
---------------------------------------	-------------------	------------------	----------------	----------------	------------------	-------------------

Vlottende activa Vorraden

De post voorraden wordt onderscheiden in:

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Dit betreft:	
Netto-boekwaarde gronden bestemd voor bedrijventerrein	1.359.167
	1.359.167

Bedrijventerreinen

	Boekwaarde 1 januari 2025	Vermeerderingen	Verminderings	Voorziening	Winstname	Boekwaarde 31 december 2025
Technopark fase 2, Schoondijke	-491.130	479.505	-	11.625-	-	-
Deltahoek (uitbreiding)	786.647	3.053	585.000	-	169.370	374.070
Stampershoeck fase 5, Oostburg	229.388	663.465	-	92.244-	-	985.097
	524.905	1.146.023	585.000	103.869-	169.370	1.359.167

	Uit te geven grond in m² 2025	Bruto boekwaarde 31 december 2025	Voorziening	Netto boekwaarde 31 december 2025	Uit te geven grond in m² 2024	Netto boekwaarde 31 december 2024
Technopark fase 2, Schoondijke	-	-	-	-	-	491.130-
Deltahoek (uitbreiding)	8.550	374.070	-	374.070	16.550	786.647
Stampershoeck fase 5, Oostburg	18.620	1.796.616	811.519	985.097	8.494	229.388
	27.170	2.170.686	811.519	1.359.167	25.044	524.905

Gereed product en handelsgoederen

	Boekwaarde 1 januari 2025	Vermeerderingen	Bijdrage van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31 december 2025
Gereed product en handelsgoederen	471.349	6.008	-	-	477.357
	471.349	6.008	-	-	477.357

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De post uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden onderscheiden in:

	Stand 31 december 2025	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
	€	€	€	€
Vorderingen openbare lichamen	23.130.826	857.557	22.273.269	19.977.617
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	54.386.608	-	54.386.608	35.237.000
Overige vorderingen	5.944.609	890.897	5.053.711	5.232.979
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	83.462.042	1.748.454	81.713.588	60.447.595

Schatkistbankieren

Drempelbedrag

In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Er zijn echter een aantal uitzonderingen. Eén daarvan is het drempelbedrag. Dat is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Voor gemeente Sluis geldt voor 2025 een drempelbedrag van € 2.210.000.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden. In 2025 vonden geen overschrijdingen plaats van het drempelbedrag. In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren tijdens de vier kwartalen 2025 is geweest:

	Verslagjaar 2025			
	€			
Drempelbedrag	2.210.000			
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
	€	€	€	€
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	261.000	178.000	209.000	612.000
Ruimte onder het drempelbedrag	1.949.000	2.032.000	2.001.000	1.598.000
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Berekening drempelbedrag

	Verslagjaar 2025			
	€			
Begrotingstotaal lasten verslagjaar	110.499.000			
Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan 500 miljoen	110.499.000			
Het deel van het begrotingstotaal dat de 500 miljoen te boven gaat				
Drempelbedrag	2.210.000			

Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen

	Verslagjaar 2025			
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
	€	€	€	€
Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	23.513.000	16.171.000	19.266.000	56.333.000
Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	261	178	209	612

Liquide middelen

De post liquide middelen wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
	€	€
Kassaldo	2.965	756
Banksaldi	431.289	649.080
Kruisposten	-	-
Totaal liquide middelen	434.254	649.837

Overlopende activa

De post overlopende activa wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
	€	€
Overige nog te ontvangen bedragen	235.019	244.514
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	2.767.756	1.800.170
Totaal overlopende activa	3.002.775	2.044.684

Vaste passiva

Eigen vermogen

De post eigen vermogen wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
	€	€
Reserves, gespecificeerd naar:		
- algemene reserve	20.721.216	25.241.953
- bestemmingsreserves	81.393.353	63.348.632
Het gerealiseerde resultaat volgens uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	13.707.722	8.896.845
Totaal eigen vermogen	<u>115.822.291</u>	<u>97.487.429</u>

Reserves

Het BBV omschrijft reserves als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene reserves en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de reserves gedurende het jaar 2025:

Naam reserve	Saldo 1 januari 2025	Resultaat bestemming 2024	Toevoegingen 2025	Rente- toerekening 2025	Onttrekkingen 2025	Verminderings i.v.m. afschrijvingen op activa	Saldo 31 december 2025
	€	€	€	€	€	€	€
<u>Algemene reserve</u>							
Algemene reserve	25.241.953	8.995.960	7.664.412	-	21.181.108	-	20.721.216
Totaal algemene reserve	25.241.953	8.995.960	7.664.412	-	21.181.108	-	20.721.216
<u>Bestemmingsreserve</u>							
Grondexploitatie	2.164.480	99.115-	-	-	-	-	2.065.365
Infrastructuur	486.965	-	-	-	486.965	-	-
Explosievenruiming	283.582	-	-	-	-	-	283.582
Demografische ontwikkelingen/Krimpproblematiek	392.190	-	-	-	392.190	-	-
Restauratie monumenten	27.603	-	-	-	27.603	-	-
Rekenkamercommissie	15.448	-	-	-	-	-	15.448
Onderhoud gebouwen	11.994.513	-	3.775.405	-	2.255.721	-	13.514.197
Onderhoud gebouwen Visveiling	133.875	-	-	-	133.875	-	-
Kapitaallasten	7.922.345	-	1.842.439	-	766.365	-	8.998.419
Bodemsanering	419.660	-	48.560	-	-	-	468.220
Bestemmingsplannen	221.329	-	158.385	-	-	-	379.714
Duurzaamheid	4.264.436	-	56.996	-	-	-	4.321.432
Bedrijfsvoering	772.012	-	-	-	25.000	-	747.012
Recreatievisie 2.0	121.791	-	-	-	42.000	-	79.791
Sociaal Domein	2.958.185	-	-	-	2.458.000	-	500.185
Egalisatiereserve wegen	1.064.815	-	818.389	-	622.873	-	1.260.331
Egalisatiereserve groen	211.282	-	-	-	96.881	-	114.401
Egalisatiereserve algemene uitkering gemeentefonds	5.096.428	-	837.000	-	2.933.000	-	3.000.428
Egalisatiereserve Havengebied Breskens	1.061.606	-	38.063	-	263.125	-	836.545
Egalisatiereserve archeologisch onderzoek	326.115	-	71.079	-	-	-	397.194
Reserve Deelneming GBE Aqua	10.647.116	-	-	-	-	-	10.647.116
Reserve Dividend GBE Aqua	1.031.504	-	-	-	1.031.504	-	-

Naam reserve	Saldo 1 januari 2025	Resultaat bestemming 2024	Toevoegingen 2025	Rente- toerekening 2025	Onttrekkingen 2025	Verminderings i.v.m. afschrijvingen op activa	Saldo 31 december 2025
Reserve Volkshuisvestingsfonds (cofinanciering)	5.961.000	-	-	-	9.886	-	5.951.114
Reserve Overhevelen budgetten	5.770.352	-	9.092.256	-	5.770.352	-	9.092.256
Reserve Incidentele uitgaven	-	-	19.072.117	-	2.717.514	-	16.354.603
Reserve tijdelijke huisvesting	-	-	2.366.000	-	-	-	2.366.000
Totaal bestemmingsreserves	63.348.633	99.115-	35.810.689	-	20.032.855	-	81.393.353
Totaal	88.590.585	8.896.845	43.475.101	-	41.213.963	-	102.114.569

Algemene reserve

Reserve voor onvoorziene uitgaven, het afdekken van risico's o.a. uit grondexploitatie (voor zover de reserve grondexploitatie ontoereikend is), schommelingen algemene uitkering Gemeentefonds, borgstellingen, verstrekte geldleningen, openeinde regelingen.

<i>Mutaties</i>	Toevoegingen	Onttrekkingen
Nota reserves en voorzieningen 2025 (raad 18-9)		18.815
- overhevelen naar reserve incidentele uitgaven		
- afkomen egalisatiereserve algemene uitkering	2.643	
- opheffen reserve infrastructuur	487	
- opheffen reserve demografische ontwikkelingen	392	
- opheffen reserve dividend GBE Aqua	1.032	
- afkomen reserve sociaal domein	2.458	
- opheffen reserve restauratie monumenten	28	
- dividend GBE Aqua 2025	195	
Raad 3 juli 2025		
- tekorten naar reserve Tijdelijke huisvesting		2.366
Slotwijziging 2025		
- verkoop vm archeologisch museum Aardenburg	214	
Slotwijziging 2024		
- aankoop Waterpoortstraat 2 IJzendijke, aangepast aan correcte administratieve verwerking	216	
Totaal	7.664	21.181

Reserve incidentele uitgaven

Voor bestedingsdoelen, specifiek benoemd door de raad.

<i>Mutaties</i>	Toevoegingen	Onttrekkingen
Nota reserves en voorzieningen 2025 (raad 18-9)		
- overhevelen uit algemene reserve	18.815	
- digitaliseren archief, transitiekosten		18
- digitaliseren archief 't Vrije van Sluis		100
Vaststellen begroting 2025 (was algemene reserve)		
- inhuur grote projecten (incl. bijstelling in beraps)	257	1.042
Raad 3 juli 2025 (rekeningresultaat en restantkredieten)		
- projectorganisatie Vitaal West Zeeuws-Vlaanderen		88
- afkoopregeling oud papier		220
- bestemming rekeningresultaat 2024 (diverse budgetten)		587
Aanpassing besluiten aankoop percelen met opstallen naar egalisatiereserve kapitaallasten		
- Nieuwstraat 38 Oostburg		168
- Waterpoortstraat 2 IJzendijke		
* dekking opstallen		279
* restant terug naar algemene reserve		216
Totaal	19.072	2.718

Reserve grondexploitatie

Buffer voor het opvangen van risico's in het kader van de actieve grondexploitatie (d.w.z. complexen die de gemeente zelf exploiteert).

Geen mutaties

Reserve infrastructuur

In de nota reserves en voorzieningen 2025 is opgenomen dat deze reserve wordt opgeheven en toegevoegd aan de algemene reserve.

<i>Mutaties</i>	Toevoegingen	Onttrekkingen
Nota reserves en voorzieningen 2025 (raad 18-9) - opheffen reserve naar algemene reserve		487
Totaal		487

Explosievenruiming

Dekking van de kosten die voortvloeien uit het opsporen en het ruimen van niet gesprongen conventionele explosieven

Geen mutaties

Reserve Demografische ontwikkelingen/Krimpproblematiek

In de nota reserves en voorzieningen 2025 is opgenomen dat deze reserve wordt opgeheven en toegevoegd aan de algemene reserve.

<i>Mutaties</i>	Toevoegingen	Onttrekkingen
Nota reserves en voorzieningen 2025 (raad 18-9) - opheffen reserve naar algemene reserve		392
Totaal		392

Restauratie monumenten

In de nota reserves en voorzieningen 2025 is opgenomen dat deze reserve wordt opgeheven en toegevoegd aan de algemene reserve.

<i>Mutaties</i>	Toevoegingen	Onttrekkingen
Nota reserves en voorzieningen 2025 (raad 18-9) - opheffen reserve naar algemene reserve		28
Totaal		28

Rekenkamercommissie

Uitvoeren onderzoeken door de rekenkamercommissie.

Geen mutaties

Onderhoud gebouwen

Egaliseren van het beheerplan gebouwen (MJOP) en een deel dekking meerkosten MJOP. Daarnaast is het een spaarpot voor toekomstige Verduurzamingsopdrachten binnen de gemeentelijke gebouwen.

<i>Mutaties</i>	Toevoegingen	Onttrekkingen
Raad 27 maart 2025 - Sloop PWA-gebouw Oostburg		38
Vaststelling begroting 2025		

- Egaliseren MJOP		1.504
- Dekking meerkosten MJOP		714
Nota reserves en voorzieningen 2025 (raad 18-9) / Slotwijziging 2025		
- Verkoop gemeentelijke eigendommen	211	
Nota reserves en voorzieningen 2025 (raad 18-9)		
- Niet bestede budgetten MJOP	3.564	
Totaal	3.775	2.256

Onderhoud gebouwen Visveiling

Deze reserve kan worden ingezet als dekkingsmiddel voor de kapitaallasten en overige exploitatielasten van de nieuw te realiseren visserijexperience, komt daarna te vervallen.

<i>Mutaties</i>	Toevoegingen	Onttrekkingen
Raad 27 maart 2025		
- dekking voor investering Visserijmuseum, naar egaliseriereserve kapitaallasten		134
Totaal		134

Egaliseriereserve Bodemsanering

Egaliseren kosten bodemonderzoeken c.q. -saneringen.

<i>Mutaties</i>	Toevoegingen	Onttrekkingen
Nota reserves en voorzieningen 2025 (raad 18-9)		
- egalisatie	49	
Totaal	49	

Egaliseriereserve Bestemmingsplannen

Egaliseren kosten (inhaalslag) bestemmingsplannen.

<i>Mutaties</i>	Toevoegingen	Onttrekkingen
Nota reserves en voorzieningen 2025 (raad 18-9)		
- egalisatie	158	
Totaal	158	

Egaliseriereserve Duurzaamheid

Egaliseren kosten duurzaamheid, de € 4 miljoen uit coalitieakkoord wordt ingezet conform het vastgestelde subsidiebeleid

<i>Mutaties</i>	Toevoegingen	Onttrekkingen
Nota reserves en voorzieningen 2025 (raad 18-9)		
- egalisatie	57	
Totaal	57	

Reserve Bedrijfsvoering

Uitgaven ter verbetering van de bedrijfsvoering, zoals (invoeren) zaakgericht werken, informatiebeveiliging, uitvoeren visie op de dienstverlening.

<i>Mutaties</i>	Toevoegingen	Onttrekkingen
-----------------	--------------	---------------

Raad 3 juli 2025 - dekking inhuur		25
Totaal		25

Reserve Recreatievisie 2.0

Uitgaven voortvloeiend uit het strandbeleid.

<i>Mutaties</i>	Toevoegingen	Onttrekkingen
Vaststelling begroting 2025 - strandbeleid		42
Totaal		42

Reserve Sociaal Domein

Basis op orde brengen van de processen binnen het Sociaal Domein, restant naar algemene reserve.

<i>Mutaties</i>	Toevoegingen	Onttrekkingen
Nota reserves en voorzieningen 2025 (raad 18-9) - afromen reserve naar algemene reserve		2.458
Totaal		2.458

Egalisatiereserve Wegen

Egaliseren effecten beheerplan wegen, dekking investeringen in projecten.

<i>Mutaties</i>	Toevoegingen	Onttrekkingen
Vaststelling begroting 2025 - Dekking investeringsuitgaven 2e Bavodijk (naar egalisatiereserve kapitaallasten)		360
Raad 3 juli 2025 (1 ^e berap 2025) - Dekking tekort DVO Groen		263
Vaststelling begroting 2025 - beheerplan wegen	481	
Nota reserves en voorzieningen 2025 (18-9) - egaliseren beheerplan wegen	182	
Slotwijziging 2025 - Degeneratievergoedingen glasvezel	155	
Totaal	818	623

Egalisatiereserve Groen

Egaliseren effecten beheerplan groen.

<i>Mutaties</i>	Toevoegingen	Onttrekkingen
Nota reserves en voorzieningen 2025 (18-9) - egaliseren beheerplan groen		97
Totaal		97

Egalisatiereserve Algemene Uitkering Gemeentefonds

Egaliseren effecten van circulaire gedurende het begrotingsjaar

<i>Mutaties</i>	Toevoegingen	Onttrekkingen
Raad 19 december 2024 - Septembercirculaire 2024	79	
Raad 27 maart 2025 - Decembercirculaire 2024		290
Raad 3 juli 2025 - Meicirculaire 2025	758	
Nota reserves en voorzieningen 2025 (18-9) - afnemen reserve, naar algemene reserve		2.643
Totaal	837	2.933

Egalisatiereserve Havengebied Breskens

Egaliseren tekorten voor beheer en onderhoud Havengebied Breskens.

<i>Mutaties</i>	Toevoegingen	Onttrekkingen
Vaststelling begroting 2025 - egalisatie	38	
Raad 27 maart 2025 - dekking investering Visserijmuseum		191
Raad 6 november 2025 (2 ^e berap) - dekking afwaardering boekwaarde viskotter		72
Totaal	38	263

Egalisatiereserve Archeologisch Onderzoek

Egaliseren budget archeologisch onderzoek.

<i>Mutaties</i>	Toevoegingen	Onttrekkingen
Nota reserves en voorzieningen 2025 (18-9) - egaliseren	71	
Totaal	71	

Reserve deelneming GBE Aqua

Als tegenpost van de boekwaarde (financiële activa) voor de deelneming in GBE Aqua.

Geen mutaties

Reserve Dividend GBE Aqua

Reserve ter bewerkstelling van verbetering van het weerstandsvermogen.

<i>Mutaties</i>	Toevoegingen	Onttrekkingen
Nota reserves en voorzieningen 2025 (raad 18-9) - opheffen reserve naar algemene reserve		1.032
Totaal		1.032

Egalisatiereserve kapitaallasten investeringen

Dekking van (een deel van) de kapitaallasten van investeringen met zowel een economisch als maatschappelijk nut waarvoor beslag op reservemiddelen is gelegd. Jaarlijks wordt aan deze egalisatiereserve een bedrag onttrokken gelijk aan de afschrijving.

<i>Mutaties</i>	Toevoegingen	Onttrekkingen
Raad 3 juli 2025 (restantkredieten) - 2e fase Bavodijk (uit reserve wegen)	360	
Raad 27 maart 2025 - investering Visserijmuseum	425	
Slotwijziging 2025 - Vervanging bedrijfsvoertuigen (verkoop oud materiaal)	141	
Raad 6 november 2025 (2 ^e berap) - Woonunits Baljuwveltersweg (opvang Oekraïners)	46	
Aanpassing besluiten aankoop percelen met opstallen - Hema-gebouw Oostburg	424	
- Nieuwstraat 38 Oostburg	168	
- Waterpoortstraat 2 IJzendijke	279	
Vaststelling begroting 2025 - Dekking kapitaallasten		766
Totaal	1.842	766

Reserve Volkshuisvestingsfonds

Cofinanciering voor de SPUK Volkshuisvestingsfonds.

<i>Mutaties</i>	Toevoegingen	Onttrekkingen
Raad 3 juli 2025 (1 ^e berap) - cofinanciering Spuk Volkshuisvestingsfonds		10
Totaal		10

Reserve overhevelen budgetten

Overhevelen budgetten tussen 2 opeenvolgende jaren, altijd budgettair neutraal.

<i>Mutaties</i>	Toevoegingen	Onttrekkingen
Slotwijziging 2024 - Overheveling vanuit 2024 ten gunste van budgetten in 2025		5.770
Slotwijziging 2025 - Overheveling naar 2026	9.092	
Totaal	9.092	5.770

Reserve Tijdelijke huisvesting

Dekking tekorten Tijdelijke huisvesting.

<i>Mutaties</i>	Toevoegingen	Onttrekkingen
Raad 3 juli 2025 - Tekort tijdelijke huisvesting uit algemene reserve	2.366	
Totaal	2.366	

Voorzieningen

De post voorzieningen wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 december 2025 €	Boekwaarde 31 december 2024 €
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	7.615.822	5.853.441
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	16.937.991	14.907.520
Totaal voorzieningen	24.553.813	20.760.961

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de voorzieningen gedurende het jaar 2025:

Naam voorziening	Saldo 1 januari 2025	Vrijgevalen bedragen	Toevoegingen	Aanwendingen	Saldo 31 december 2025
	€	€	€	€	€
Wethouderspensioenen	4.462.683	-	1.575.012	266.695	5.771.001
Wachtgelden wethouders	63.508	2.572	-	60.935	-
Spaarverlof	1.078.693	-	464.546	-	1.543.240
RVU	248.557	-	213.536	160.512	301.581
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	5.853.441	2.572	2.253.095	488.142	7.615.822
Transtie woningvoorraad	534.575	-	37.500	-	572.075
Afvalstoffenheffing	2.843.064	59.050	1.099.395	-	3.883.409
Rioolheffing	8.385.193	-	1.570.283	-	9.955.476
Stimuleren recreatieve sector	1.395.532	298.659	56.303	16.361	1.136.816
Rood voor groen	918.120	-	-	-	918.120
Waterberging	37.530	-	3.500	-	41.030
Begraafplaatsen	90.480	-	19.955	-	110.435
Voorziening Vitaal West Zeeuws-Vlaanderen	703.026	424.208	-	-	278.818
Voorziening beheerplan Waterdunen	-	-	184.900	143.087	41.813
Totaal voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	14.907.520	781.917	2.971.836	159.448	16.937.991
Totaal voorzieningen	20.760.961	784.489	5.224.931	647.590	24.553.813

Voorziening wethouderpensioenen

Wettelijk verplichte voorziening, pensioenen voor voormalig wethouders.

De commissie BBV heeft in december 2025 een stellige uitspraak gedaan waarbij de pensioenen qua waardering gelijk worden gesteld aan de prognose van het benodigd vermogen op 31 december 2025 op basis van inkoop Wtp bij ABP. Dit bedrag dient jaarlijks te worden herzien tot het moment van overdracht aan het ABP welke momenteel voorzien is op 1 januari 2028.

Het ABP gebruikt echter niet-publieke rekengrondslagen in de berekening van de waardering van de verplichtingen. Bedoelde rekengrondslagen zijn een kernonderdeel van de berekening. Daarom is in de jaarrekening 2025 een benadering van deze methode de enige realistisch uitkomst.

De pensioenvoorziening is gebaseerd op actuariële aannames, waaronder rekenrente, sterftetafels, partnerfrequentie en leeftijdsterugstellingen, met onderscheid tussen individuele en collectieve waardeoverdrachten. Hierdoor is sprake van schattingsonzekerheid tot op het moment van overdracht.

Voorziening wachtgeld wethouders

Wettelijk verplichte voorziening, wachtgeld voor voormalig wethouders.

Voorziening spaarverlof

Wettelijk verplichte voorziening, betreft waarde opgebouwde spaarverlof ambtelijk personeel.

Voorziening RVU

Wettelijk verplichte voorziening, betreft RVU-regelingen personeel.

Voorziening afvalstoffenheffing

Deze voorziening houdt verband met de afvalstoffenheffing en dient voor het opvangen van schommelingen in de tarieven van de afvalstoffenheffing.

Voorziening rioolheffing

Deze voorziening houdt verband met de rioolheffing en dient voor het opvangen van schommelingen in de tarieven van de rioolheffing.

Voorziening stimuleren recreatieve sector

Deze voorziening houdt verband met het stimuleren van ontwikkelingen in de recreatieve sector en dient voor de afdekking van deze ontwikkelingen. Stortingen en bestedingen zijn gebaseerd op het visiedocument Kracht Verbonden.

Voorziening rood voor groen

Deze voorziening houdt verband met het rood voor groen en dient voor de afdekking van de inrichting recreatienatuur met recreatieve elementen. Stortingen en bestedingen zijn gebaseerd op het visiedocument Kracht Verbonden.

Voorziening Vitaal West Zeeuws-Vlaanderen

Deze voorziening houdt verband met het masterplan Vitaal West Zeeuws-Vlaanderen en dient voor de afdekking van de besteding provinciale middelen in het kader van de uitvoering van masterplan Vitaal West Zeeuws-Vlaanderen.

Voorziening Transitie woningvoorraad

De Voorziening Transitie Woningvoorraad/Woningbouwontwikkeling wordt ingezet voor de aanpak van de bestaande kwetsbare woningvoorraad. In totaal zijn er circa 5.300 woningen kwetsbaar in de gemeente Sluis.

Vereveningsbijdragen op basis van anterieure overeenkomsten.

Voorziening waterberging

Deze voorziening houdt verband met waterberging en dient voor het voorkomen van ondoelmatige waterberging in bebouwd gebied.

Voorziening Begraafplaatsen

Deze voorziening houdt verband met de gemeentelijke begraafplaatsen en dient voor het ruimen van graven en urnen in de toekomst.

Voorziening beheerplan Waterdunen

Voorziening t.b.v. het beheer en onderhoud van het plan Waterdunen (recreatieve voorzieningen), bijdrage van de gemeente Sluis.

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van langer dan één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden is als volgt:

	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
	€	€
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	32.231.667	34.483.333
Totaal vaste schulden	32.231.667	34.483.333

De rentelasten over 2025 bedragen € 603.295 (2024: € 1.140.684).

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de vaste schulden over het jaar 2025:

	Saldo 1 januari 2025	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31 december 2025	Rentelast voor het begrotingsjaar
	€	€	€	€	€
Onderhandse leningen van:					
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	34.483.333	-	2.251.667	32.231.667	603.295
Totaal vaste schulden	34.483.333	-	2.251.667	32.231.667	603.295

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De post netto-vlottende schulden wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
	€	€
Overige schulden	6.504.579	9.162.709
Totaal	6.504.579	9.162.709

Overlopende passiva

De post overlopende passiva wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
	€	€
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
- het Rijk	28.608.640	19.545.395
- overige Nederlandse overheidslichamen	230.906	354.450
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	243.688	490.396
Totaal	29.083.234	20.390.241

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Saldo 1 januari 2025	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Terug betalingen	Saldo 31 december 2025
	€	€	€	€	€
Het Rijk					
- Monumentensubsidie	437.665	81.047	-	-	518.712
- Verplichting tot terugbetaling TOZO	-	82.641	-	82.641	-
- SPUK Volkshuisvesting (J109)	13.907.777	-	23.086	-	13.884.691
- Onderwijs Achterstanden Beleid (D8)	245.421	517.061	588.046	-	174.436
- Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertraging (D14)	21.797	-	3.995	17.802	-
- Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen (D23)	232.000	-	-	-	232.000
- Impulsaanpak winkelgebieden (F20)	295.654	147.827	-	-	443.481
- Wet Inburgering (G10)	156.344	463.070	358.298	156.344	104.772
- Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering (H30)	-	451.203	451.203	-	-
- Regiodeal 6e tranche (J15)	-	7.163.906	-	-	7.163.906
- Energie-armoede (J55, was C55)	534.959	-	82.930	-	452.029
- Regeling verduurzaming van eigenaars, woonverenigingen en woningcoöperaties (J94, was C94)	3.123.267	1.464.500	339.304	-	4.248.463
- Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (K28, was F28)	719.415	1.445.844	788.368	-	1.376.891
- Bekostigingsregeling huisvesting vergunninghouders in doorstroomlocaties (M6)	-	9.260	-	-	9.260

	Saldo 1 januari 2025	Ontvangen bedragen	Vrijgevalen bedragen	Terug betalingen	Saldo 31 december 2025
	€	€	€	€	€
Overige Nederlandse overheidslichamen					
- Volwasseneducatie (D10, via gem. Goes)	160.706	509.458	496.315	-	173.849
- SPUK Integraal Zorg Akkoord (IZA) (H35B, via gem. Goes)	-	102.116	75.269	26.847	-
- Zeeuwen zelf aan zet (Via gem. Goes en gem. Terneuzen)	-	-	-	-	-
- Provinciale subsidie strategisch grondbezit Technopark en Deltahoek	57.057	-	-	-	57.057
- Regioarrangement cultuur 2023-2024	10.000	-	10.000	-	-
- Lokaal preventiebudget beschermd wonen 2024 (CZW)	126.687	126.687	253.374	-	-
Totaal van de van EU en NL overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	20.028.748	12.564.621	3.470.188	283.634	28.839.546

In het verloopoverzicht van de overlopende passiva zit in de stand per 31 december 2024 een verschuiving tussen het Rijk en de overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen. De beginstand in het verloopoverzicht van de uitkeringen is wel juist en is daarom niet aangepast.

Niet in de balans opgenomen rechten/verplichtingen

Aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekte borgstellingen en garanties

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

De borgstellingen worden als volgt gespecificeerd:

	Aard	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Restant 1 januari 2025	Boekwaarde 31-12-2025	Betalingen gedurende 2025
		€	%	€	€	€
Woongoed Zeeuws-Vlaanderen	Woningbouw	39.434.765	100%	24.630.149	23.374.750	1.255.399
Woonzorg Nederland	Zorgcomplex	424.000	100%	424.000	424.000	-
		39.858.765		25.054.149	23.798.750	1.255.399

Op 28 december 2021 heeft gemeente Sluis een borgtochtakte afgegeven aan de Rabobank Zeeuws-Vlaanderen voor een financiering van € 265.000 aan de Coöperatie Beheer en Onderhoud Sportveld accommodaties in de gemeente Sluis (BOSS). Per 31 december 2025 is er nog een openstaande borg van € 198.175.

De risico's met betrekking tot de verleende gemeentegaranties voor eigen woningbezit zijn ondergebracht bij de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen.

Gemeente Sluis heeft bij zowel de BNG als de ING een kredietlimiet van € 1.000.000. Dit kredietlimiet betreft het maximale toegestane debetsaldo op een rekening-courant bij een financiële instelling.

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden

Overeenkomsten

De gemeente Sluis is voor € 15.997.158 aan langlopende verplichtingen op jaarbasis aangegaan. De langlopende verplichtingen hebben betrekking op het onderhoud en beheer van de openbare ruimte en bijbehorende voorzieningen in de gemeente Sluis, zoals het onderhouden van bestrating, openbare verlichting en groen. Maar ook voor facilitaire zaken zoals telefonie, printer, hardware en schoonmaak. Het resterende bedrag ultimo 2025 aan openstaande langlopende verplichtingen bedraagt € 6.311.283.

In 2002 is een geldleningsovereenkomst aangegaan met de Rabobank voor een bedrag van € 449.243 voor het Ledeltheater te Oostburg. In de voorwaarden is gesteld dat er geen rente en aflossing wordt betaald. Als aanvullende voorwaarde geldt dat het Ledeltheater dient te worden benut voor het realiseren van culturele activiteiten in de ruimste zin van het woord. Indien het theater aan deze activiteiten wordt onttrokken, dient de lening te worden terugbetaald.

De gronden van de voormalige Euregiotuinen in Oostburg en het daaraan aansluitende perceel (totaaloppervlakte ca 13 ha) zijn in het verleden aangekocht. Dit is de enige locatie waar nu door derden een concreet plan voor wordt ontwikkeld. Het betreft hier volledig passief grondbeleid. Deze gronden zijn in de markt gezet in de vorm van een aanbod. Geïnteresseerden konden een beschrijving indienen van hun voorgenomen plan met een daaraan gekoppeld bod. De selectie en daarmee eveneens de verkoopprijs heeft plaats gevonden op basis van het ingediende aanbod (plan + bod). In 2018 is met de partij die het winnende bod à € 725.000 heeft uitgebracht een intentieovereenkomst gesloten. In 2020 is de planologische procedure opgestart voor de realisatie van dag- en verblijfsrecreatie. Het bestemmingsplan is vastgesteld maar daartegen is beroep ingesteld. Deze gronden zijn opgenomen onder de voorraden als handelsgoederen.

Daarnaast is sprake van een investerings- en onderhoudsopgave met betrekking tot de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarbij nog overleg plaatsvindt over financiële bijdragen.

Arbeidskostengerelateerde verplichtingen

Het aantal niet opgenomen verlofuren bedraagt per ultimo 2025 14.473 uur, wat een waarde vertegenwoordigt van € 654.963. Vanaf 1 januari 2023 is het bovenwettelijk verlof omgezet naar spaarverlof. Voor het spaarverlof is daarom per 2023 een voorziening getroffen. De uren en de daarmee vertegenwoordigde waarde van het bovenwettelijk verlof/spaarverlof zijn niet opgenomen in de niet uit de balans blijvende arbeidskostengerelateerde verplichtingen.

Eigen bijdrage op grond van de Wmo

Een aanvrager van een voorziening op grond van de Wlz en de Wmo (zoals hulp in de huishouding, begeleiding, hulp- en vervoersmiddelen of beschermd wonen) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Hierna wordt een toelichting gegeven op diverse aspecten van het overzicht baten en lasten. Achtereenvolgens gaan we in op:

- een analyse van afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de realisatie per programma;
- een overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien;
- een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd;
- een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves;
- analyse ten aanzien van de begrotingsrechtmatigheid;
- de informatie in het kader van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Alle bedragen in de tabellen van deze paragraaf zijn gedeeld door € 1.000.

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening wordt vastgesteld met inachtneming van hetgeen omtrent de financiële positie op de balansdatum is gebleken tussen het moment van opmaken van de jaarstukken en het tijdstip van vaststelling daarvan, voor zover deze aanvullende informatie onontbeerlijk is voor het bedoelde inzicht.

Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Hierna is per onderdeel, zoals opgenomen in het overzicht van baten en lasten, een analyse opgenomen van de belangrijkste afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken.

De totstandkoming van het rekeningresultaat is als volgt:

Begroot saldo (na de laatste begrotingswijziging 2025)	11.120
Werkelijk saldo (= rekeningsaldo)	13.708
Verschil	2.587

Rekeningresultaat 2025 bestaat uit twee onderdelen:

- grondexploitatie	273
- overheidsactiviteiten	13.434

Samengevat is het resultaat (saldo's) op de volgende manier verdeeld over de programma's (+ = positief saldo, -/- = negatief saldo):

PG	Omschrijving	begroot	werkelijk	verschil
1	Duurzaamheid	-1.277	-583	693
2	Economie en Arbeidsmarkt	-5.228	-3.581	1.647
3	Wonen en Voorzieningen	-16.705	-12.970	3.735
4	Sociaal domein	-31.266	-29.757	1.509
5	Bestuur en veiligheid	-5.986	-5.976	10
6	Algemene dekkingsmiddelen	85.137	84.691	-446
	Vennootschapsbelasting	-	-1	-1
	Overhead	-13.409	-13.488	-79
	Saldo van baten en lasten	11.266	18.335	7.069
	Mutaties reserve	-145	-4.627	-4.482
	Gerealiseerd resultaat	11.120	13.708	2.587

Verschillenanalyse per programma:

In de onderstaande verschillenanalyse komt met enige regelmaat de term "onbenut budget" terug. Hiermee wordt niet bedoeld dat er niets gedaan is, maar soms is het niet mogelijk gebleken om tot uitvoering te komen. Door besluitvorming laat in het jaar, prioritering, werk is niet in de markt te zetten, etc.

Indien de afwijking op programmaniveau wordt verrekend met een reserve, heeft dit geen invloed op het rekeningsaldo. Dit wordt kenbaar gemaakt doordat het bedrag met **lichtblauw** is gemarkeerd. In de toelichting wordt hier steeds nader op ingegaan.

Programma 1 Duurzaamheid			
	Begroting na wijziging 2025	Jaarstukken 2025	Jaarstukken t.o.v. begroting na wijziging
	€	€	€
Baten programma 1	6.024	6.307	-283
Lasten programma 1	7.301	6.890	411
Totaal saldo van baten en lasten	1.277	583	693
Toevoegingen aan reserves	427	533	-106
Onttrekkingen aan reserves	753	554	199
Het geraamde, gerealiseerde respectievelijk geanalyseerde resultaat	951	562	389

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 693.000 voordelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

Bedrag (x € 1.000)	Voordeel/ nadeel	Toelichting
75	Voordeel	Bedrijfsafval Er is minder (bedrijfs)afval afgevoerd dan oorspronkelijk gepland. Hierdoor vallen de verwerkingskosten bedrijfsafval lager uit.
179	Voordeel	Afvalstoffen (heffing) Er is een voordeel behaald op de opbrengst van de afvalstoffenheffing, grotendeels door het herwaarderen van de voorziening dubieuze debiteuren.

306	Voordeel	RUD De afrekening over 2024 (€ 206K) is in 2025 verantwoord. Daarnaast is er nog niet ingestemd met het jaarplan 2025 (€ 100K) daar onze raad niet heeft ingestemd met de 2e begrotingswijziging 2025 van de RUD.
49	Voordeel	Bodemsanering De bestedingen van de budgetten zijn in belangrijke mate afhankelijk van eventuele noodzakelijke bodemsaneringen en/of onderzoek hiernaar. In 2025 hebben er geen bodemsanering ten laste van de gemeente plaatsgevonden. De lagere uitgaven worden verrekend met de Egalisatiereserve bodemsanering.
57	Voordeel	Duurzaamheid De niet bestede budgetten worden verrekend met de Egalisatiereserve duurzaamheid.
27	Voordeel	Overig
693	Voordeel	TOTAAL

Programma 2 Economie en Arbeidsmarkt

	Begroting na wijziging 2025	Jaarstukken 2025	Jaarstukken t.o.v. begroting na wijziging
	€	€	€
Baten programma 2	3.705	3.428	278
Lasten programma 2	8.933	7.008	1.925
Totaal saldo van baten en lasten	5.228	3.581	1.647
Toevoegingen aan reserves	1.723	1.794	-71
Onttrekkingen aan reserves	2.168	2.062	106
Het geraamde, gerealiseerde respectievelijk geanalyseerde resultaat	4.783	3.312	1.470

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 1.647.000 voordelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

Bedrag (x € 1.000)	Voordeel/ nadeel	Toelichting
985	Voordeel	Gebouwen Budgetten MJOP zijn deels onbenut gebleven. Conform het raadsbesluit bij het vaststellen van het MJOP wordt saldo verrekend met de reserve gebouwen. Ook bij andere programma's is dit aan de orde. Nadere toelichting hierop is opgenomen in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen, onderdeel Gebouwen.
71	Voordeel	Archeologie Er zijn in 2025 minder archeologische onderzoeken uitgevoerd dan vooraf was voorzien. Hierdoor is een deel van het budget niet benut. Het resterende budget wordt toegevoegd aan de egalisatiereserve Archeologie.
273	Voordeel	GREX Het resultaat van de GREX (zie ook raadsbesluit 5 februari 2026) bedraagt € 273K. Dit zal bij de resultaatbestemming worden toegevoegd aan de reserve Grondexploitatie. Uitgebreide toelichting hierover is eveneens opgenomen in de paragraaf Grondbeleid.
106	Voordeel	Investerings met dekking uit egalisatiereserve kapitaallasten

		Voorziene investeringen tbv het strandbeleid en het Visserijmuseum zijn nog niet (volledig) voltooid, waardoor de afschrijving nog niet is begonnen. De dekking uit de egaliseringsreserve kapitaallasten is evenredig ook niet geboekt.
93	Voordeel	Musea (afschrijving gebouwen) Met name uitgestelde investeringen (en dus geen afschrijvingen) vanuit het beheerplan gebouwen hebben geleid tot minder lasten. De afschrijvingslasten zijn meerjarig geraamd, waardoor toevoeging aan de reserve gebouwen niet noodzakelijk is.
78	Voordeel	Stranden Vanuit het strandbeleid zijn diverse budgetten beschikbaar gesteld (€ 97K). De uitvoering van de werkzaamheden wordt gefaseerd uitgevoerd, waardoor een deel van de budgetten in 2025 onbenut is gebleven.
41	Voordeel	Overige
1.647	Voordeel	TOTAAL

Programma 3 Wonen en Voorzieningen

	Begroting na wijziging 2025	Jaarstukken 2025	Jaarstukken t.o.v. begroting na wijziging
	€	€	€
Baten programma 3	13.987	14.423	-435
Lasten programma 3	30.693	27.393	3.300
Totaal saldo van baten en lasten	16.705	12.970	3.735
Toevoegingen aan reserves	6.555	6.785	-230
Onttrekkingen aan reserves	6.332	4.364	1.969
Het geraamde, gerealiseerde respectievelijk geanalyseerde resultaat	16.928	15.391	1.537

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 3.735.000 voordelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

Bedrag (x € 1.000)	Voordeel/ nadeel	Toelichting
388	Voordeel	Gebouwen Budgetten MJOP zijn deels onbenut gebleven. Conform het raadsbesluit bij het vaststellen van het MJOP wordt saldo verrekend met de reserve gebouwen. Ook bij andere programma's is dit aan de orde. Nadere toelichting hierop is opgenomen in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen, onderdeel Gebouwen.
276	Voordeel	Gebouwen De investeringsbudgetten binnen het MJOP zijn eveneens grotendeels onbenut gebleven en gaan mee als restantkrediet naar 2026. De geraamde afschrijving komt ten gunste van het rekeningresultaat. Nadere toelichting hierop is opgenomen in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen, onderdeel Gebouwen.
166	Voordeel	Grote projecten, projectleiding De inhuur van projectleiding voor grote projecten wordt gedekt uit de algemene reserve. Gedurende het jaar zijn voor een deel van deze kosten alternatieve dekkingsmiddelen beschikbaar gekomen, zoals subsidies en uitkeringen. Op de beschikbare budgetten in 2025 resteert een bedrag van €

		257K, waarvan € 166K binnen programma 3. Dit betreft onder andere Havengebied Breskens en Vitaal Oostburg.
139	Voordeel	Lokale aanpak isolatie Voor de verhoging van de subsidies in het kader van de lokale aanpak isolatie is een onttrekking uit de reserve Duurzaamheid voorzien. Daar de meeste aanvragen pas tot uitbetaling komen in 2026 is er van de voorziene € 146K slechts € 7K benut. Derhalve een voordeel van € 139K op programma 3 en een nadeel (minder onttrekking aan de reserve duurzaamheid) bij de mutaties reserves.
315	Voordeel	Realisatiestimulans Het Rijk steunt alle gemeenten in heel Nederland bij het realiseren van betaalbare woningen, met zo min mogelijk administratie, dDoor het registreren van gestarte woningen voor een bijdrage uit de Realisatiestimulans. Gemeenten krijgen een bedrag van € 7.000, voor iedere betaalbare woning waarvan de bouw is gestart in het jaar ervoor. Voor de gemeente Sluis betreft het 45 woningen.
18	Voordeel	Vergoeding glasvezelaanleg Voor de werkzaamheden die door telecomaanbieder worden uitgevoerd, worden vergoedingen ontvangen voor (toekomstig) straatonderhoud. De hogere opbrengst (bovenop de bijstelling in de Slotwijziging 2025) bedraagt € 18K en wordt toegevoegd aan de egalisatiereserve wegen.
50	Voordeel	Sloop Stadhouderslaan De sloop van de Stadhouderslaan in Oostburg (voormalig PWA-gebouw) is slechts gedeeltelijk in 2025 uitgevoerd. Hierdoor vallen de uitgaven in 2025 circa € 50.000 lager uit dan begroot. De resterende werkzaamheden vinden plaats in 2026. De onttrekking uit de reserve gebouwen is in 2025 daarom evenredig lager.
142	Voordeel	Havengebied Breskens In afwachting van de verdere ontwikkelingen in en rondom het Havengebied Breskens worden de kosten (oa. Baggeren) zoveel als mogelijk beperkt. Deze lagere exploitatielasten worden verrekend met de egalisatiereserve Havengebied Breskens.
-104	Nadeel	Parkeerbelastingen In 2025 zijn minder naheffingsaanslagen parkeerbelasting opgelegd dan geraamd. Hierdoor valt de opbrengst lager uit dan begroot.
-97	Nadeel	Groen Binnen het beheerplan groen zijn er meer uitgaven gedaan voor renovatie en onderhoud groen. Hierdoor wordt er € 97K verrekend met de egalisatiereserve groen.
109	Voordeel	Binnen de groenvoorzieningen buiten het beheerplan zijn de uitgaven € 109K lager uitgevallen, mede door de overgang van de werkzaamheden door de buitendienst van groen naar grijs (wegen).
-396	Nadeel	Rioleringen Het onderhoud en de investeringsuitgaven van de rioleringen zijn in 2025 lager uitgevallen, mede als gevolg van de afhankelijkheid van de planning van Stedin. Daarnaast was de opbrengst van de rioolheffing hoger. Het voordeel hiervan wordt verrekend met de voorziening rioolheffing. Vanwege de btw- en overheadcomponent is de toevoeging aan de voorziening hoger dan het voordeel.
65	Voordeel	Parkeervoorzieningen Voor de exploitatie van de parkeerterreinen is een voordeel behaald van € 65K. Dit heeft met name betrekking op onderhoudskosten voor de terreinen en de installaties.

186	Voordeel	<u>Beheerplan wegen</u> Het totale budget van het beheerplan wegen is met € 186K binnen de raming gebleven. Hiervoor wordt hetzelfde bedrag toegevoegd aan de egalisatiereserve wegen.
158	Voordeel	<u>Bestemmingsplannen</u> Ten behoeve van het actueel houden van de bestemmingsplannen is dit jaar € 158K minder besteed dan begroot. Dit bedrag wordt verrekend met de egalisatiereserve bestemmingsplannen.
72	Voordeel	<u>Gemeentelijke eigendommen</u> De opbrengsten van de verkoop van gemeentelijke eigendommen worden toegevoegd aan de reserve gebouwen. In 2025 is er, per saldo, meer opbrengst gerealiseerd bij de verkoop van snippergroen in het kader van het project illegaal grondgebruik.
1.137 270	Voordeel	<u>Vitaal West Zeeuws-Vlaanderen – Oostburg</u> In 2025 is budget beschikbaar gesteld voor de aankoop van de locaties HEMA (€ 770K) en VEMA (€ 613K). <u>Aankoop VEMA</u> De levering van de VEMA-locatie vindt pas in 2026 plaats. Hierdoor wordt het budget in 2025 nog niet besteed, wat leidt tot een voordeel van € 613K. De geraamde onttrekking uit de reserve Incidentele uitgaven vindt daarom ook nog niet plaats. <u>Aankoop HEMA</u> De aankoop van de HEMA-locatie is op advies van de accountant als investering op de balans verwerkt. Hierdoor ontstaat in 2025 een voordeel van € 770K. Van de geraamde dekking uit de voorziening Vitaal wordt € 424K gebruikt voor de opstallen en toegevoegd aan de reserve kapitaallasten. Hierdoor wordt € 76K minder uit de voorziening Vitaal onttrokken dan geraamd. <u>Vorbereidingskrediet Vitaal Oostburg</u> Daarnaast vindt in 2025 nog geen afschrijving plaats op het voorbereidingskrediet Vitaal, wat leidt tot een voordeel van € 100K. Per saldo ontstaat binnen programma 3 een voordeel van € 1.407K Voor het rekeningsaldo werkt uiteindelijk alleen € 270K door; de overige effecten worden verrekend met reserves.
495	Voordeel	<u>MFC IJzendijke</u> Voor de aankoop van een perceel bij de beoogde locatie van het MFC in IJzendijke is € 495K beschikbaar gesteld. De aankoop wordt administratief als investering op de balans verwerkt in plaats van via de exploitatie. Hierdoor ontstaat in 2025 een voordeel van € 495K op de exploitatie. De geraamde onttrekking uit de reserve Incidentele uitgaven vervalt daardoor. Voor het deel dat betrekking heeft op de opstallen (€ 279K) wordt het budget toegevoegd aan de egalisatiereserve kapitaallasten ter dekking van toekomstige afschrijvingen. Dit onderdeel verloopt budgettair neutraal.
-215	Nadeel	<u>Havengebied Breskens</u> Voor het Havengebied Breskens zijn er diverse kosten gemaakt om de verdere ontwikkelingen en onderhandelingen met de partners in goede banen te leiden. Dit betreft onder andere juridische advisering.
258	Voordeel	<u>Sportaccommodaties</u>

		Voor het beheer en onderhoud van de sportaccommodaties is een voordeel van € 258K ontstaan. Onderdeel hiervan is onder andere € 66K voor de SPUK Stimulering Sport. Daarnaast zijn de uitgaven voor sportaccommodatie Cadzand on hold gezet in afwachting van verdere ontwikkelingen met betrekking tot de tweede schil van Cadzand.
163	Voordeel	MFC's en dorpshuizen Voor het beheer en onderhoud van de MFC's en dorpshuizen is een voordeel behaald, mede door lagere energielasten (tarieven zijn gedaald gedurende 2025).
140	Voordeel	Overige
3.735	Voordeel	TOTAAL

Programma 4 Sociaal Domein

	Begroting na wijziging 2025	Jaarstukken 2025	Jaarstukken t.o.v. begroting na wijziging
	€	€	€
Baten programma 4	6.855	8.034	-1.179
Lasten programma 4	38.121	37.791	330
Totaal saldo van baten en lasten	31.266	29.757	1.509
Toevoegingen aan reserves	1.298	1.328	-30
Onttrekkingen aan reserves	1.105	1.105	-
Het geraamde, gerealiseerde respectievelijk geanalyseerde resultaat	31.459	29.980	1.479

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 1.509.000 voordelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

Bedrag (x € 1.000)	Voordeel/ nadeel	Toelichting
222	Voordeel	Onderwijs De rijksbijdrage voor het onderwijsachterstandenbeleid was voor € 140K te laag opgenomen in de begroting ten op zichte van de te verwachte uitgaven. In 2025 zijn er minder leerlingen vervoerd en zijn er minder routes ingezet binnen het leerlingenvervoer dan bij het opstellen van de begroting was voorzien.
-65	Nadeel	Dethon De voorlopige afrekening Dethon 2025 laat een negatief saldo zien, waarvan het aandeel voor de gemeente Sluis € 65K bedraagt.
218	Nadeel	Inkomensregelingen De uitgaven voor Energiearmoede waren wel geraamd, terwijl de rijksbijdrage dat niet was. Dit levert een voordeel op van € 218K.
-319	Nadeel	Huishoudelijke hulp De kosten voor huishoudelijke hulp (Wmo) vallen € 319K hoger uit dan begroot. Dit komt doordat de uitgaven minder sterk zijn gedaald dan bij de slotwijziging werd verwacht. De Wmo kent een open-einde karakter, waardoor de gemeente verplicht is ondersteuning te bieden wanneer inwoners hiervoor in aanmerking komen.
1.068	Voordeel	Jeugdzorg Op de realisatie van de jeugdzorgkosten is een voordeel gerealiseerd van € 1.068K. Dit is grotendeels het gevolg van de inkoop van de

		jeugdzorg via IJZ welke een voordeel heeft opgeleverd van € 933K ten opzichte van de laatste prognose zoals verwerkt in de Slotwijziging 2025. Dit komt voornamelijk door lagere uitgaven voor zorg in natura, met name bij jeugdhulp ambulant en verblijf zonder behandeling. Daarnaast valt de bijdrage aan Jeugdzorg+ lager uit door een correctie op de afrekening over 2024.
332	Voordeel	Beschermd wonen en maatschappelijke opvang Vanuit het Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio is een preventiebudget beschermd thuis ontvangen van € 181K. Tezamen met het overgehevelde bedrag vanuit 2024 is er nu bedrag beschikbaar van € 332K. Hier zijn extra uitgaven voor gedaan in 2025.
196	Voordeel	Gezondheidszorg Het verschil wordt onder andere veroorzaakt doordat met name subsidies waarvoor in de begroting budgetten waren geraamd zijn afgedekt vanuit een specifieke uitkering. Daarnaast hebben we vanuit de GGD € 46K ontvangen vanwege de overschrijding van de VZG-norm die aangeeft dat de reservepositie maximaal 5% mag zijn.
-143	Voordeel	Overige
1.509	Voordeel	TOTAAL

Programma 5 Bestuur en Veiligheid

	Begroting na wijziging 2025	Jaarstukken 2025	Jaarstukken t.o.v. begroting na wijziging
	€	€	€
Baten	4.796	5.153	-357
Lasten	10.782	11.129	-347
Totaal saldo van baten en lasten	5.986	5.976	10
Toevoegingen aan reserves	41	46	-5
Onttrekkingen aan reserves	509	458	51
Het geraamde, gerealiseerde respectievelijk geanalyseerde resultaat	5.518	5.564	-46

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 10.000 voordelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

Bedrag (x € 1.000)	Voordeel/ nadeel	Toelichting
107	Voordeel	Burgerparticipatie In 2025 zijn de voorbereidingen gestart voor een nieuw beleidsplan burgerparticipatie. Door het gefaseerde karakter van deze activiteiten en de voortzetting van het beleidsplan in 2026 is een deel van het budget in 2025 nog niet besteed. Hierdoor resteert er een bedrag van € 107K.
87	Voordeel	Verkiezingen Voor de organisatie van de Tweede Kamerverkiezing van het najaar 2025 heeft de gemeente via de septembercirculaire extra middelen ontvangen. Deze zijn niet volledig besteed, omdat een groot deel van de werkzaamheden door eigen medewerkers is uitgevoerd en de personele inzet binnen de bestaande personeelsbegroting kon worden opgevangen, waardoor een voordeel op dit budget resteert.
-1.575	Nadeel	Wethouderspensioenen

		Zoals reeds vermeld in de laatste begrotingswijziging 2025, was er een effect te verwachten op de voorziening wethouderspensionen als gevolg van gewijzigde regelgeving. De toevoeging bedraagt € 1.575K. De verhoogde voorziening is een vereiste die vooruitloopt op het overbrengen van de pensioenen van de voormalige wethouders bij het ABP. De systematiek van de pensioenopbouw komt dan in lijn met die van het ambtelijk personeel.
74	Voordeel	Brandveiligheid De bijdrage aan VRZ (Veiligheidsregio Zeeland) is iets lager uitgevallen, evenals het onderhoud aan de brandkranen.
1.082 51	Voordeel	Opvang Oekraïners De gerealiseerde lasten voor de opvang van Oekraïners zijn in 2025 lager uitgevallen dan begroot (€ 1.133K). Hiervan is € 51K lager door een afname van de afschrijving, wat resulteerde in een evenredig lagere onttrekking uit de egaliseringsreserve kapitaallasten. Daarnaast zijn er meer opvangplaatsen gerealiseerd dan voorzien, waardoor de ontvangen vergoeding voor de opvang van Oekraïners € 309K hoger uitvalt dan begroot.
184		Overige
10	Voordeel	TOTAAL

Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb

	Begroting na wijziging 2025	Jaarstukken 2025	Jaarstukken t.o.v. begroting na wijziging
	€	€	€
Baten	87.849	87.331	517
Lasten	16.121	16.130	-9
Totaal saldo van baten en lasten	-71.728	-71.202	-526
Toevoegingen aan reserves	33.640	35.356	-1.716
Onttrekkingen aan reserves	32.671	32.671	-
Het geraamde, gerealiseerde respectievelijk geanalyseerde resultaat	-70.759	-68.517	-2.242

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 526.000 nadelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

Bedrag (x € 1.000)	Voordeel/ nadeel	Toelichting
90	Voordeel	Gebouwen Budgetten MJOP zijn deels onbenut gebleven. Conform het raadsbesluit bij het vaststellen van het MJOP wordt saldo verrekend met de reserve gebouwen. Nadere toelichting hierop is opgenomen in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen, onderdeel Gebouwen.
204	Voordeel	Gebouwen (afschrijving) De investeringsbudgetten binnen het MJOP zijn eveneens grotendeels onbenut gebleven en gaan mee als restantkrediet naar 2025. De geraamde afschrijving komt ten gunste van het rekeningresultaat. Nadere toelichting hierop is opgenomen in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen, onderdeel Gebouwen.
-174	Nadeel	Belastingopbrengsten

		De belastingopbrengsten 2025 komen lager uit dan de laatste prognoses. Met name de herwaardering van de voorziening dubieuze debiteuren speelt hierin een rol. In de paragraaf Lokale heffingen wordt nader ingegaan op de verschillen per belastingsoort. Het betreft hier met name OZB, hondenbelasting, reclamebelasting, precariobelasting, forensenbelasting en toeristenbelasting.
236	Voordeel	Rentebaten Doordat het saldo op onze schatkistrekening hoog is, zijn de rentebaten die we hierover ontvangen hoger uitgevallen dan geraamd.
-681	Nadeel	Algemene uitkering De decembercirculaire 2025 heeft een positief effect op het resultaat 2025 (€ 162K). Daarnaast zijn er verrekeningen uit eerdere uitkeringsjaren van het gemeentefonds (€ 843K), wat een negatief effect heeft op het resultaat. Per saldo derhalve een negatief effect van € 681K.
-428	Nadeel	Voorziening regelingen RVU en Spaarverlof Voor de verplichtingen die voortvloeien uit de regelingen RVU en Spaarverlof moeten voorzieningen worden gevormd. In begroting is voor het spaarverlof € 250K geraamd. Op basis van het gebruik van de RVU-regeling en de opbouw van het spaarverlof is de toevoeging aan de voorziening € 428K hoger.
64	Voordeel	Grote projecten, projectleiding De inhuur van de projectleiding voor de grote projecten wordt gedekt uit de algemene reserve. Gedurende het jaar zijn voor een deel van deze kosten alternatieve dekkingsmiddelen beschikbaar gekomen, zoals subsidies en uitkeringen. Op de beschikbare budgetten in 2025, resteert een bedrag van € 257K, waarvan € 64K binnen programma 6. Dit betreft o.a. de reguliere projecten.
186	Voordeel	Overhead Het voordeel wordt behaald door lagere uitgaven voor ICT en de huisvesting Oostburg (gemeentehuis). Daar tegenover staan meer lasten voor informatiebeveiliging. Per saldo resteert een voordeel van € 186K.
-23	Nadeel	Overige afwijkingen
-517	Nadeel	TOTAAL

Reserves (alle programma's)

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 4.475.000 nadelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

Onttrekkingen (nadeel € 2.317.000)

Bedrag (x € 1.000)	Voordeel /nadeel	Toelichting
-251	Nadeel	Egalisatiereserve kapitaallasten Minder onttrekking in lijn met lagere afschrijvingen. Dit betreft o.a. Voorbereidingskrediet Vitaal Oostburg en Visserijmuseum.
-50	Nadeel	Reserve gebouwen Sloop PWA-gebouw nog niet voltooid
-104	Nadeel	Egalisatiereserve Havengebied Breskens Volgens exploitatieopzet (2019) is rekening gehouden met een onttrekking van € 104K. De realisatie levert een toevoeging van € 38K op (zie hieronder bij toevoegingen).
-139	Nadeel	Egalisatiereserve duurzaamheid De verstrekte hogere subsidies in het kader van de spuk Lokale isolatie zijn lager dan geraamd. De uitbetalingen starten voornamelijk vanaf 2026.
-326	Nadeel	Egalisatiereserve wegen Lagere investeringsuitgaven voor HUB Schoondijke (€ 161K) en 2 ^e fase Bavodijk Nieuwvliet (€ 165K), overheveling naar egalisatiereserve kapitaallasten evenredig lager.
97	Voordeel	Egalisatiereserve groen Saldo vanuit budgetten beheerplan groen.
-1.495	Nadeel	Reserve incidentele budgetten - campagne wonen in Sluis (economische agenda) doorgeschoven naar 2026 € 50K - aankoop VEMA-gebouw naar 2026 € 613K - investeringsuitgaven voorbereidingskrediet Vitaal Oostburg lager (naar egalisatiereserve Kapitaallasten), ingezet ter dekking aankoop Opstal Nieuwstraat 38 Oostburg € 832K
-49	Nadeel	Overige afwijkingen
-2.317	Nadeel	Totaal

Toevoeging (nadeel € 2.157.000)

Bedrag (x € 1.000)	Voordeel / nadeel	Toelichting
-216	Nadeel	Algemene reserve Terugvloeien geraamde dekking voor aankoop Waterpoortstraat 2 IJzendijke (grond), vanwege geen afschrijving op grond
451	Voordeel	Egalisatiereserve kapitaallasten - toevoeging ter dekking afschrijving opstallen Waterpoortstraat 2 IJzendijke, HEMA € 703K -/ - Voorbereidingskrediet Vitaal Oostburg geen Uitgaven, wel dekking t.b.v. Nieuwstraat 38 Oostburg (opstallen) € 832K - Lagere investeringsuitgaven voor HUB Schoondijke (€ 161K) en 2 ^e fase Bavodijk Nieuwvliet (€ 165K) € 326K - woonunits Baljuwveltersweg (opvang Oekraïners) € 5K -/

-1.531	Nadeel	Reserve gebouwen - opbrengst verkoop gem. eigendommen - beheerplan gebouwen (MJOP)	€ 72K € 1.459K
-555	Nadeel	Egalisatiereserves: - wegen - archeologie - bestemmingsplannen - bodemsanering - duurzaamheid - havengebied Breskens	€ 182K € 71K € 158K € 49K € 57K € 38K
-287	Nadeel	Reserve incidentele budgetten - Inhuur grote projecten, restant - sportakkoord	€ 257K € 30K
-18	Nadeel	Egalisatiereserve wegen Degeneratievergoedingen glasvezel	
-2.157	Nadeel	Totaal	

Algemene dekkingsmiddelen

Het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen bestaat uit de volgende componenten:

- lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is
- algemene uitkeringen
- dividend
- saldo van de financieringsfunctie overige algemene dekkingsmiddelen

Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is

Omschrijving	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is:									
- OZB woningen	5.226	-	-5.226	5.408	-	-5.408	5.366	-	-5.366
- OZB niet-woningen	2.648	-	-2.648	2.743	-	-2.743	2.747	-	-2.747
- Overige belastingen	625	862	237	600	919	320	622	857	235
Totaal lokale heffingen	8.499	862	-7.637	8.751	919	-7.831	8.735	857	-7.878

De werkelijke baten en lasten uit hoofde van lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is wijken ten opzichte van de begroting na wijziging af met een bedrag van per saldo € 47.000.

Algemene uitkeringen

Omschrijving	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Algemene uitkeringen									
- uitkering huidig boekjaar	54.256	-	-54.256	57.901	-	-57.901	58.191	-	-58.191
- mutaties uitkeringsjaar 2024	-	-	-	-	-	-	-391	-	391
- mutaties uitkeringsjaar 2023	-	-	-	-	-	-	-343	-	343
- mutaties uitkeringsjaar 2022	-	-	-	-	-	-	-238	-	238
Totaal algemene uitkeringen	54.256	-	-54.256	57.901	-	-57.901	57.220	-	-57.220

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is gekoppeld aan de uitgaven van het Rijk. Door bezuinigingen van het Rijk neemt de algemene uitkering af terwijl hogere uitgaven door het Rijk de algemene uitkering laat stijgen.

Zoals uit boven- en onderstaand overzicht blijkt valt de algemene uitkering op realisatiebasis circa € 681.000 lager uit dan geraamd.

Dividend

Omschrijving	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Dividend									
- ZEH N.V.	2.765	-	-2.765	4.391	-	-4.391	4.391	-	-4.391
- BNG Bank	12	-	-12	12	-	-12	25	-	-25
- GBE Aqua/Evides	195	-	-195	195	-	-195	195	-	-195
- Stedin	5	-	-5	5	-	-5	5	-	-5
- Coop	-	-	-	-	-	-	0	-	-0
- CVV	-	-	-	-	-	-	32	-	-32
Totaal dividend	2.976	-	-2.976	4.602	-	-4.602	4.648	-	-4.648

De werkelijke baten uit hoofde van dividend wijken ten opzichte van de begroting na wijziging af met een bedrag van per saldo € 46.000.

Saldo van de financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie bestaat uit de ontvangen rentebaten over de uitzettingen, alsmede de betaalde rentelasten over de aangegane leningen en over de aangetrokken middelen in rekening-courant. Voornoemde baten en lasten laten zich als volgt specificeren:

Omschrijving	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Saldo van de financieringsfunctie	250	360	110	2.243	1.658	-585	2.479	1.646	-833
Totaal saldo van de financieringsfunctie	250	360	110	2.243	1.658	-585	2.479	1.646	-833

Het werkelijk saldo van de financieringsfunctie wijkt ten opzichte van de begroting na wijziging af met een bedrag van per saldo € 248.000.

De berekende rente over het eigen vermogen is opgenomen onder de overige algemene dekkingsmiddelen.

Kosten van de overhead

Omschrijving	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Kosten van overhead	22	14.442	14.420	67	13.477	13.409	137	13.626	13.489
Waarvan kosten van overhead toe te rekenen aan grondexploitatie, investeringen en dotaties aan voorzieningen ter dekking van groot-onderhoud	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Waarvan dekking overhead door toerekening aan grondexploitatie, investeringen (negatieve last) en onttrekkingen aan de voorzieningen ter dekking van groot-onderhoud	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaalbedrag van de kosten van de overhead	22	14.442	14.420	67	13.477	13.409	137	13.626	13.489

De werkelijke baten en lasten uit hoofde van de overhead wijken ten opzichte van de begroting na wijziging af met een bedrag van per saldo € 80.000

Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting

Omschrijving	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting:									
- Afrekening voorgaande jaren	-	-	-	-	-	-	-		-
- Afrekening huidig boekjaar	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Totaalbedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	1	1

De werkelijke baten en lasten uit hoofde van de heffing voor de vennootschapsbelasting wijken ten opzichte van de begroting na wijziging af met een bedrag van per saldo € 1.000.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Omschrijving	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Reservemutaties									
- Toevoegingen aan reserves	-	676	676	-	33.640	33.640	-	35.356	35.356
- Onttrekkingen aan reserves	4.392	-	-4.392	32.671	-	-32.671	32.671	-	-32.671
Totaalbedrag toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	4.392	676	-3.716	32.671	33.640	969	32.671	35.356	2.685

Overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien

Op de post onvoorzien staat het algemene budget voor onvoorziene uitgaven. Op de post beleidsvoornemens staan een aantal stelposten die vanwege hun algemene karakter niet zo makkelijk functioneel op één van de andere programma's geraamd/verantwoord kunnen worden. De totale geraamde en gerealiseerde baten en lasten voor de post onvoorzien laten zich als volgt specificeren:

Omschrijving	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Onvoorzien									
- Algemene dekkingsmiddelen	-	50	50	-	-	-	-	-	-
Totaal onvoorzien	-	50	50	-	-	-	-	-	-

In 2025 is gebleken dat de post onvoorzien niet nodig was. Deze is derhalve afgeraamd in de laatste begrotingswijziging.

Overzicht van de incidentele baten en lasten per programma

Met dit overzicht geven we duidelijkheid over de aard van de baten en lasten. De indicatie van de incidentele baten en lasten geeft informatie die relevant is voor het beoordelen van de financiële positie en de meerjarenraming. Onder incidenteel verstaan we baten en lasten die zich niet langer dan drie jaar voordoen. De incidentele baten en lasten staan los van bovenstaande verschillenanalyse.

Presentatie van het structureel rekeningsaldo

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	€
Saldo baten en lasten	18.328
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-4.620
Rekeningsaldo na bestemming	13.708
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-4.867
Structureel rekeningsaldo	18.575

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten
A. Totaal baten en lasten	152.183	165.890
Incidentele baten en lasten:		
Programma's		
Resultaat GREX	1.559	1.832
Verkoop gemeentelijke gronden (niet GREX), naar res gebouwen		211
Verkoop vm Archeologisch museum, naar algemene reserve		214
Degeneratievergoedingen glasvezel, naar eg.res wegen		155
Sloop PWA-gebouw Oostburg uit reserve gebouwen	38	
Dividend ZEH (deel boven structurele raming van 1.626)		2.765
Tijdelijke noodopvang Oekraïne	1.689	4.044
Beleidsplan musea	150	
Vrijval voorziening Rood voor Rood tbv Visserijmuseum		100
Verkoop viskotter, afwaardering boekwaarde	72	
Verkoop aandelen Holding Zeeuwse Visveiling BV	1.034	1.523
Afkoop regeling oud papier, tlv res incidentele uitgaven	220	
Dotatie voorziening wethouderspensioenen	1.575	
Dotatie voorziening RVU-regeling	214	
Dotatie voorziening verlofsparen	465	
Projectleiding Grote projecten, uit reserve incidentele uitgaven	785	
Vitaal West Zeeuws-Vlaanderen, inrichting projectorganisatie (uit algemene reserve)	88	
Vrijval voorziening Vitaal West Zeeuws-Vlaanderen, dekking Hema		424
Spuk Realisatiestimulans		315
Opvang bijzondere doelgroepen	72	

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten
Voorschool Sluis (pilot voor 2 jaar)	925	
Informatiebeveiliging	400	
Rentebaten		956
Verrekening algemene uitkering voorgaande jaren	843	
Verkoop oud materiaal		141
Totaal programma's	10.129	12.680
Incidentele mutaties reserves:		
Algemene reserve - overhevelen naar res incidentele uitgaven		18.815
Algemene reserve - overhevelen naar res tijdelijke huisvesting		2.366
Algemene reserve - opstal Waterpoortstraat IJ'dijke restant uit res incid.uitgaven	216	
Algemene reserve - verkoop vm Archeologisch museum	214	
Algemene reserve - afkomen maximum egal.res algemene uitk. (nota res.)	2.643	
Algemene reserve - reserve Infrastructuur opheffen	487	
Algemene reserve - reserve Demografische ontwikkelingen opheffen	392	
Algemene reserve - reserve Dividend GBE Aqua opheffen	1.032	
Algemene reserve - reserve Sociaal domein afkomen	2.458	
Algemene reserve - reserve Monumenten opheffen	28	
Egal.res. kapitaallasten - 2e fase Bavodijk uit res wegen	360	
Egal.res. kapitaallasten - opstal Nieuwstraat 38 Oostburg uit res incid.uitgaven	168	
Egal.res. kapitaallasten - opstal Waterpoortstraat IJ'dijke uit res incid.uitgaven	279	
Egal.res. kapitaallasten - opstal locatie HEMA Oostburg uit vz Vitaal	424	
Egal.res. kapitaallasten - Visserijmuseum Breskens	425	
Egal.res. kapitaallasten - woonunits Baljuwveltersweg Oostburg	46	
Egal.res. kapitaallasten - verv. Bedrijfsvoertuigen, dekking verkoop oud materiaal	141	
Egalisatiereserve Algemene Uitkering - circulaires 2025	837	290
Egalisatiereserve Algemene Uitkering - afkomen maximum (nota res.)		2.643
Egalisatiereserve Archeologie (niet besteed budget)	71	
Egalisatiereserve Bestemmingsplannen	158	
Egalisatiereserve Bodemsanering	49	
Egalisatiereserve Duurzaamheid	57	
Egalisatiereserve Groen		97
Egalisatiereserve Havengebied Breskens - saldo exploitatie lasten	38	
Egalisatiereserve Havengebied Breskens - dekking Visserijmuseum		191
Egalisatiereserve Havengebied Breskens - verkoop viskotter (afwaardering)		72
Egalisatiereserve Wegen, degeneratievergoeding glasvezel	155	

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten
Egalisatiereserve Wegen, naarr egal.res kapitaallasten, 2e fase Bavodijk		360
Egalisatiereserve Wegen, t.b.v. beheerplan wegen	663	
Egalisatiereserve Wegen, dekking tekort DVO Groen		263
Reserve Bedrijfsvoering, dekking inhuur		25
Reserve Demografische ontwikkelingen - opheffen, naar Algemene reserve		392
Reserve Dividend GBE Aqua - opheffen, naar Algemene reserve		1.032
Reserve incid. Uitgaven - Vitaal West Zeeuws-Vlaanderen		88
Reserve incidentele uitgaven - afkoopregeling oud papier		220
Reserve incidentele uitgaven - amendement CDA, digit. 't Vrije van Sluis		100
Reserve incidentele uitgaven - bestemming rekeningresultaat 2024		587
Reserve incidentele uitgaven - digitaliseren archief, transitiekosten		18
Reserve incidentele uitgaven - inhuur grote projecten		785
Reserve incidentele uitgaven - opstal Nieuwstraat 38 Oostburg naar eg.res kaplasten		168
Reserve incidentele uitgaven - opstal Waterpoortstraat IJ'dijke naar eg.res kaplasten		279
Reserve incidentele uitgaven - opstal Waterpoortstraat IJ'dijke restant naar alg.res		216
Reserve incidentele uitgaven- overheveling van algemene reserve	18.815	
Reserve Infrastructuur - opheffen, naar algemene reserve		487
Reserve Monumenten - opheffen, naar algemene reserve		28
Reserve Onderhoud gebouwen, sloop PWA-gebouw		38
Reserve Onderhoud gebouwen, niet besteed budget MJOP (2e berap)	2.105	
Reserve Onderhoud gebouwen, niet besteed budget MJOP	1.459	
Reserve Onderhoud gebouwen, verkopen gemeentelijke eigendommen	211	
Reserve Onderhoud gebouw visveiling - dekking Visserijmuseum		134
Reserve overhevelen budgetten (naar 2026)	9.092	
Reserve overhevelen budgetten (uit 2024)		5.770
Reserve Recreatievisie 2.0 - dekking strandbeleid		42
Reserve Sociaal domein - afkomen, naar algemene reserve		2.458
Reserve Tijdelijke huisvesting - overhevelen van algemene reserve	2.366	
Totaal reserves	45.389	37.964
B. Totaal incidentele baten en lasten (programma's + reserves)	55.518	50.644
C. Totaal structurele baten en lasten (A-B)	96.665	115.246

Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Structurele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves <i>(bedragen x € 1.000)</i>	Onttrekking	Toevoeging
Egalisatiereserve kapitaallasten	766	
Reserve Volkshuisvestingsfonds (cofinanciering)	10	
Algemene reserve - Dividend GBE Aqua		195
Egalisatiereserve gebouwen - egaliseren MJOP	1.504	
Egalisatiereserve gebouwen - dekking meerkosten MJOP	714	
Totaal:	2.994	195

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

De WNT is van toepassing op de gemeente Sluis. Het voor de gemeente Sluis toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000. Dit is het algemeen bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

Dit betreft leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling. In Sluis gaat het uitsluitend om leidinggevende functionarissen met dienstbetrekking.

Gegevens 2025				
bedragen x € 1	SI de Kievit-Minnaert		PTG Claeijs	
Functiegegevens	Gemeentesecretaris		Griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01 t/m 31/12		01/01 t/m 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1,0	
Dienstbetrekking?	ja		ja	
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	131.738,61		128.828,57	
Beloningen betaalbaar op termijn	21.532,44		20.556,24	
Subtotaal	153.271,05		149.384,81	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	246.000,00		246.000,00	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging	153.271,05		149.384,81	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.	
Gegevens 2024				
bedragen x € 1	SI de Kievit-Minnaert		PTG Claeijs	
Functiegegevens	Gemeentesecretaris		Griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 t/m 31/12		01/01 t/m 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1,0	
Dienstbetrekking?	ja		ja	

Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	128.080,29	125.193,79
Beloningen betaalbaar op termijn	22.069,08	20.397,48
<i>Subtotaal</i>	<i>150.149,37</i>	<i>145.591,27</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000,00	233.000,00
Bezoldiging	150.149,37	145.591,27

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 30 oktober 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.126.820,=. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 1.716.400,= bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 2.126.820,=.

Begrotingscriterium	* in Euro's
1A. Overschrijding lasten programma Bestuur	347.000
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	657.100
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	nihil
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld.	nihil
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	1.004.100

4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid. De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	nihil
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering).	712.300
M&O criterium	
6.	Niet vast te stellen
Totaal Onrechtmatigheden	1.716.400
Waarvan acceptabel	nihil
Waarvan niet-acceptabel	1.716.400

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn na 31 december 2025 geen gebeurtenissen van materieel belang bekend geworden die van invloed zijn op de in de jaarrekening verantwoorde financiële positie per balansdatum. Evenmin hebben zich ontwikkelingen voorgedaan die een nadere toelichting in de jaarrekening noodzakelijk maken. De jaarrekening biedt daarmee een getrouw en volledig beeld van de financiële situatie van de gemeente op balansdatum.

Realisatie per taakveld

Omschrijving	Baten			Lasten			Resultaat
	Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	Saldo
(in duizenden euro's)							
010-6 Mutaties reserves	43.539	41.214	2.325	43.684	45.841	-2.157	-4.482
011-6 Resultaat van rekeningen van baten en lasten	-	-	-	11.120	-	11.120	11.120
01-5 Bestuur	-	3	-3	1.464	2.953	-1.489	-1.486
02-3 Burgerzaken	-	-	-	70	52	18	18
02-5 Burgerzaken	1.029	1.022	6	1.857	1.739	119	112
03-3 Beheer overige gebouwen en gronden	68	71	-3	417	473	-56	-53
04-5 Overhead	-	-	-	234	254	-20	-20
04-6 Overhead	67	137	-70	13.477	13.626	-149	-79
05-6 Treasury	6.845	7.128	-283	1.658	1.646	12	295
061-6 OZB woningen	5.408	5.366	42	-	-	-	-42
062-6 OZB niet-woningen	2.743	2.747	-4	-	-	-	4
063-3 Parkeerbelasting	3.992	3.897	94	65	75	-10	-104
064-6 Belastingen overige	600	622	-23	919	857	62	85
07-6 Algemene uitkering en overige uitkering gemeentefonds	57.901	57.220	681	-	-	-	-681
08-6 Onvoorzien	-	-	-	55	-	55	55
08-4 Overige baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-
08-6 Overige baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-
09-6 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	1	-1	-1
11-5 Crisisbeheersing en brandweer	7	7	0	3.339	3.263	75	75
12-3 Openbare orde en veiligheid	-	-	-	358	282	76	76
12-5 Openbare orde en veiligheid	31	-	31	502	436	66	35
21-1 Verkeer en vervoer	97	97	0	242	160	82	82
21-3 Verkeer en vervoer	282	278	4	7.390	7.234	156	152
22-3 Parkeren	-	1	-1	638	516	122	123
24-3 Economische havens en waterwegen	-	-	-	394	248	146	146
32-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.229	1.832	398	2.229	1.559	671	273
33-2 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	29	21	8	236	234	2	-6
34-2 Economische promotie	161	190	-29	1.045	1.023	21	50
34-6 Economische promotie	14.285	14.111	174	12	-	12	-162
42-3 Onderwijshuisvesting	73	71	1	424	450	-26	-28
43-2 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	300	496	-196	319	524	-205	-9

Omschrijving	Baten			Lasten			Resultaat
(in duizenden euro's)	Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	Saldo
43-4 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	469	594	-124	2.966	2.873	93	217
51-4 Sportbeleid en activering	140	176	-36	286	432	-146	-111
52-3 Sportaccommodaties	673	743	-70	2.557	2.125	432	502
53-2 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2	2	0	346	272	73	73
53-3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-	-	-	-	-	-	-
53-4 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	25	38	-13	391	362	28	42
54-2 Musea	346	361	-15	1.355	903	452	468
54-3 Musea	-	-	-	-	-	-	-
55-2 Cultureel erfgoed	94	-	94	922	207	715	620
55-3 Cultureel erfgoed	-	-	-	-	-	-	-
56-4 Media	23	23	0	875	828	47	47
57-2 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	544	526	18	2.481	2.286	195	178
57-3 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	199	208	-9	4.404	4.380	24	33
61-3 Samenkracht en burgerparticipatie	782	848	-67	3.042	2.543	499	565
61-4 Samenkracht en burgerparticipatie	154	85	70	1.428	1.237	191	121
61-5 Samenkracht en burgerparticipatie	3.730	4.121	-391	3.386	2.483	903	1.294
62-4 Wijkteams	23	42	-19	2.370	2.506	-137	-117
63-4 Inkomensregelingen	5.399	5.933	-534	7.654	8.178	-525	10
64-4 Begeleide participatie	20	18	2	4.803	4.912	-109	-111
65-4 Arbeidsparticipatie	143	189	-46	1.061	1.018	43	89
66-4 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	8	4	4	1.219	1.177	42	38
671-4 Maatwerkdienstverlening 18+	240	255	-15	4.762	5.293	-531	-516
672-4 Maatwerkdienstverlening 18	-	-	-	8.005	6.908	1.097	1.097
681-4 Geëscaleerde zorg 18+	-	332	-332	138	75	63	395
682-4 Geëscaleerde zorg 18	-	-	-	552	572	-20	-20
71-4 Volksgezondheid	211	346	-135	1.614	1.421	193	328
72-3 Riolerings	5.781	5.877	-95	3.695	4.135	-441	-345
73-1 Afval	4.902	5.351	-448	4.450	4.719	-269	179
74-1 Milieubeheer	1.025	860	165	2.609	2.011	598	433

Omschrijving	Baten			Lasten			Resultaat
(in duizenden euro's)	Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	Saldo
75-3 Begraafplaatsen en crematoria	374	344	30	786	771	15	-15
81-3 Ruimtelijke ordening	697	734	-36	3.938	2.025	1.912	1.949
82-3 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	63	133	-71	7	5	1	72
83-3 Wonen en bouwen	1.005	1.217	-213	2.510	2.080	430	643
Totaal	166.756	165.890	866	166.756	152.183	14.574	13.708

Bijlagen

Sisa lijst

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026							
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle D2 Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05
			0	5	Ja	Ja	Nee
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/06	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07			
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/08 €2.569	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/09 € 49.645	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/10	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11 €17.845	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12 €0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/14 €0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/15 €9.775	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/16 €0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17 €17.845	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18 €0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20 €12.707	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21 €25.055	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22 €0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23 € 1.236	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling Aard controle n.v.t. Indicator: B2/24 €15.276

BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen <i>Aard controle R Indicator: C62/01</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02</i>				
			€ 0	Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: C92/01</i>	Bedrag doorgeschoven naar t+1 <i>Aard controle R Indicator: C92/02</i>	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03</i>	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04</i>	Aantal gebruikte leermiddelen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05</i>	
			€ 23.057	€ 0	1	137	59	
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1) <i>Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05</i>	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/06</i>
			€ 375.000	€ 33.046	€ 180.000	€ 0	€ 245.421	€ 174.436
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07</i>	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag <i>Aard controle R Indicator: D8/08</i>	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Bedrag <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09</i>	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag <i>Aard controle R Indicator: D8/10</i>		
		1 060715 Gemeente Terneuzen	€ 3.447					
		2						
		100						
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld <i>Aard controle R Indicator: D14/01</i>	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen <i>Aard controle R Indicator: D14/02</i>	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs <i>Aard controle R Indicator: D14/03</i>			
			€ 3.995	€ 0	€ 0			
		Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) <i>Aard controle R Indicator: D14/04</i>	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) <i>Aard controle R Indicator: D14/05</i>	Opgebouwde reserve (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: D14/06</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07</i>		

			€ 0 Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	€ 21.797 Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs Aard controle R Indicator: D14/09	€ 17.802 Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10	Ja Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs Aard controle R Indicator: D14/11		
			1					
			2					
			10					
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikkingnummer/referentienu mmer Aard controle n.v.t. Indicator: D23/01	Aard van de activiteit besteding (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: D23/02	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: D23/03	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2025 naar 2026. Aard controle n.v.t. Indicator: D23/04	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: D23/06
			1	SB240186	a) Oprichting van een nieuwe bibliotheekvestiging	€ 0	€ 232.000	a) Oprichting van een nieuwe bibliotheekvestiging
			2					
			100					
				Eindverantwoording (Ja/Nee)				
				Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07				
			1	Nee				
			2					
			100					
IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Beschikkingnummer Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker Aard controle R Indicator: E44B/03	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T) Aard controle R Indicator: E44B/05	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
			1	030009 Provincie Zeeland	31186570/5000005992	€ 0	€ 157.037	€ 0
			2	030009 Provincie Zeeland	31186570/5000005992	€ 0	€ 24.141	€ 0
			20					
				Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
				Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09		
			1	030009 Provincie Zeeland	31186570/5000005992	Ja		
			2	030009 Provincie Zeeland	31186570/5000005992	Ja		
			20					
				Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel	
				Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13	
			1	030009 Provincie Zeeland	31186570/5000005992	Minnepoortstraat IJzendijke	Ja	
			2	030009 Provincie Zeeland	31186570/5000005992	Molenweg eo Hoofdplaat	Ja	
			20					
EZ	F20	Regeling specifieke uitkering Impulsaanpak winkelgebieden	Beschikkingnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Toelichting afwijking besteding (jaar T) conform projectplan	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cofinanciering (jaar T)

			Aard controle n.v.t. Indicator: F20/01	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/02	Aard controle R Indicator: F20/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/04	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/05	Aard controle R Indicator: F20/06	
			1	SPUKIW23-03576209	Herontwikkeling Vastgoed Oostburg Raadhuisplein Noord	€ 0	Er is een aangepast plan ingediend	€ 0	€ 0
			2						
			3						
			4						
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal verblijfobjecten binnen panden waarvan realisatie renovatie/transformatie gestart is (jaar T) komt overeen met de fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee)	Cumulatief aantal verblijfobjecten binnen panden renovatie/transformatie gerealiseerd (t/m jaar T)	Aantal verblijfobjecten binnen panden waarvan realisatie sloop- nieuwbouw gestart is (jaar T) komt overeen met de fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee)	Cumulatief aantal verblijfobjecten binnen panden sloop-nieuwbouw gerealiseerd (t/m jaar T)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: F20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/08	Aard controle D1 Indicator: F20/09	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/10	Aard controle D1 Indicator: F20/11	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/12	
			1	SPUKIW23-03576209	€ 0	Nee	0	Nee	0
			2						
			3						
			4						
			Kopie beschikingsnummer	Realisatie fasering verloopt conform projectplan (ja/nee)	Toelichting (verplicht indien bij indicator F20/14 'Nee' is ingevuld)	Samenwerkingsovereenkomst aanwezig (ja/nee)	Eindverantwoording (ja/nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: F20/13	Aard controle D1 Indicator: F20/14	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/15	Aard controle D2 Indicator: F20/16	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/17		
			1	SPUKIW23-03576209	Nee	Er is een aangepast plan ingediend	Nee	Nee	
			2						
			3						
			4						
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/01	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/02	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/03	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/04	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/05	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/06	
			€ 4.516.345	€ 68.788	€ 54.896	€ 0	€ 81.347	€ 0	
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)	
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/07	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/08	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2/09	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/10	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle R Indicator: G2/12	
			€ 14.789	€ 2.782	€ 0	€ 395.374	€ 0	€ 0	
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)					

			Aard controle D2 Indicator: G2/13	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14			
			€ 0	Ja			
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2025	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004					
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05
			€ 0	€ 0	€ 596	€ 0	€ 0
		BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11
			Aard controle R Indicator: G3/07	Aard controle R Indicator: G3/08	Aard controle R Indicator: G3/09	Aard controle R Indicator: G3/10	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2025	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	-€ 107		€ 0	€ 1.650	€ 79.209
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
		6 Totaal	-€ 107		€ 0	€ 1.650	€ 79.209
		Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10	

			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0		Ja	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6 Totaal	0	0	N.v.t.		
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
				Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
				Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/17	Gemeente Aard controle D2 Indicator: G4/18	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/19	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)		€ 0	€ 0		€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6 Totaal	0	0	0		
SZW	G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2025	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)				
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente		Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente		
			Aard controle R Indicator: G10/01	Aard controle R Indicator: G10/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03			

			€ 358.298	€ 0	Ja		
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G12/01	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G12/02	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03		
SZW	G13	Onderwijsroute_deel gemeente 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/01	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/02	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/03	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/04	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05
			€ 1.384	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01	Totale werkelijke berekende uitkering Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02			
			€ 66.141 Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken Aard controle R Indicator: H4/03	€ 103.180 Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken Aard controle R Indicator: H4/04	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden Aard controle R Indicator: H4/05	Toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: H4/06	
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Totaalbedrag (jaar T) toegekend Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026) Aard controle R Indicator: H30/02	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) Aard controle R Indicator: H30/03	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: H30/04	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05
			€ 451.203 Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07	€ 0 Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08	€ 451.203	€ 1.258.608	Ja
			Ja	Nee			
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen Aard controle n.v.t.	Besteding (jaar T) Aard controle R			

			Indicator: H35B/01		Indicator: H35B/02			
			1	060664 Gemeente Goes	€ 75.274			
			2					
			3					
VRO	J15	Regiodeals 6e tranche	Naam actielijn/ programmalijn/ pijler		Besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Besteding regionale financiering (jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler.	Correctie indicator jaar T- 1 ten laste van Rijksmiddelen per actielijn actielijn/ programmalijn /pijler.	Correctie indicator jaar T- 1 ten laste van regionale financiering per actielijn actielijn/ programmalijn /pijler.
			Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)		Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J15/01		Aard controle R Indicator: J15/02	Aard controle R Indicator: J15/03	Aard controle R Indicator: J15/04	Aard controle R Indicator: J15/05
			1	Kwaliteit fysieke leefomgeving	€ 0	€ 0		
			2	Behoud Essentiële voorzieningen	€ 0	€ 0		
			3	Ontwikkelkansen inwoners	€ 0	€ 0		
			4					
			5					
			6					
			7					
			8					
			9					
			10					
			11					
			12					
			13					
			14					
			15					
			Kopie Naam actielijn/ programmalijn/ pijler		Totale cumulatieve besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Inclusief uitvoering door derden	Totale cumulatieve besteding regionale financiering (t/m jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. Inclusief uitvoering door derden	Toelichting	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J15/06		Aard controle n.v.t. Indicator: J15/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J15/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J15/09	
			1	Kwaliteit fysieke leefomgeving	€ 0	€ 0		
			2	Behoud Essentiële voorzieningen	€ 0	€ 0		
			3	Ontwikkelkansen inwoners	€ 0	€ 0		
			4					
			5					
			6					
			7					
			8					
			9					
			10					
			11					
			12					
			13					
			14					
			15					
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		Totale compensabele BTW (t/m jaar T) deel rijksbijdrage	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: J15/10		Aard controle R Indicator: J15/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J15/12		
			Nee		€ 0	Nee		

VRO	J17	Realisatiestimulans	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Geprognostiseerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.			
			Aard controle D1 Indicator: J17/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J17/02	Aard controle D1 Indicator: J17/03			
			45	25	0			
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw) .	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw).	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling.	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J17/04	Aard controle R Indicator: J17/05	Aard controle R Indicator: J17/06	Aard controle R Indicator: J17/07	Aard controle R Indicator: J17/08	
		1						
		2						
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01	Aard controle R Indicator: J55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04	Aard controle R Indicator: J55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06
			1.290	€ 25.322	€ 149.992	255	€ 57.608	€ 155.946
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07	Aard controle R Indicator: J55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09			
			25	€ 0	€ 24.743			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15
			2.284	312	0	0	35	11

VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T), in J94/06 t/m J94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/02</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J94/03</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J94/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/06</i>
			1 LAI23-03479556	€ 339.304	169	1	€ 0	€ 10.080
			2 LAI24-03758592	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			100 LAI25-03847059	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
		Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09</i>			
			1	€ 125	€ 329.099	Nee		
			2	€ 0	€ 0	Nee		
			100	€ 0	€ 0	Nee		
VRO	J109	Meerjarig regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting	Plan/projectnaam	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart (jaar T)	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart cumulatief (t/m jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen cumulatief (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) per project ten laste van rijksmiddelen – zelfstandige uitvoering	Correctie besteding (jaar T-1) ivm aan medeoverheden overgeboekte middelen
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J109/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J109/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J109/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J109/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J109/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: J109/06</i>
			1 Herstructurering volkshuisvesting Sluis	0	0	0	€ 23.068	€ 0
			2					
			20					
		Kopie plan/projectnaam	Cofinanciering (jaar T) per project	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per project	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J109/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: J109/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J109/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J109/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J109/11</i>	
			1 Herstructurering volkshuisvesting Sluis	€ 9.886	€ 9.886	Ja	Nee	
			2					
			20					
KGK	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T): salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			<i>Aard controle R Indicator: K28/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: K28/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: K28/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: K28/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06</i>
			€ 345.713	€ 331.425	€ 111.230	€ 1.659.004	€ 0	€ 2.413
		Eindverantwoording (Ja/Nee)						
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07</i>					
			Nee					

AenM	M6	Bekostigingsregeling huisvesting vergunninghouders in doorstroomlocaties	Gemeenten	Berekening totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per dag per geplaatste vergunninghouder in een doorstroomlocatie (jaar T-1)	Berekening totaal cumulatief te ontvangen aanvullende vergoeding per dag per in de doorstroomlocatie geplaatste vergunninghouder die gekoppeld is aan een andere deelnemende gemeente in de regio (jaar T-1)	Besteding (jaar T-1) t.b.v. de transitie			
				Geldt alleen voor SiSa 2025	Geldt alleen voor SiSa 2025	Geldt alleen voor SiSa 2025			
				Aard controle R Indicator: M6/01	Aard controle R Indicator: M6/02	Aard controle R Indicator: M6/03			
				€ 0	€ 0	€ 0			
				Berekening totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per dag per geplaatste vergunninghouder in een doorstroomlocatie (jaar T)	Berekening totaal cumulatief te ontvangen aanvullende vergoeding per dag per in de doorstroomlocatie geplaatste vergunninghouder die gekoppeld is aan een andere deelnemende gemeente in de regio (jaar T)	Besteding (jaar T) t.b.v. de transitie	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	
				Aard controle R Indicator: M6/04	Aard controle R Indicator: M6/05	Aard controle R Indicator: M6/06	Som van de bestedings- en berekeningsindicatoren (04/05 en 06)	Aard controle n.v.t. Indicator: M6/07	Aard controle n.v.t. Indicator: M6/08
				€ 18.060	€ 0	€ 17.600	€ 35.660	€ 35.660	
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
				Aard controle R Indicator: M16/01	Aard controle R Indicator: M16/02	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03	Aard controle R Indicator: M16/04	Aard controle R Indicator: M16/05	Aard controle R Indicator: M16/06
				€ 4.111.800			€ 9.224	€ 0	€ 237.940
				Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is oedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd	
				Aard controle R Indicator: M16/07	Aard controle R Indicator: M16/08	Aard controle R Indicator: M16/09	Aard controle D2 Indicator: M16/10	Aard controle D2 Indicator: M16/11	
				€ 0	€ 0	€ 111.503	1-1-2025	1-10-2025	
				Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)				
				Aard controle n.v.t. Indicator: M16/12	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/13				
				€ 4.247.461	€ 19.427.896				

Begrippenlijst

Begrip	Omschrijving
Balans:	Onderdeel van de jaarrekening. De balans geeft een overzicht van de bezittingen, vreemd en eigen vermogen (activa en passiva) van de gemeente.
Baten en lasten (stelsel van):	Een begrotingssysteem van baten en lasten houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven worden toegerekend aan het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben.
Begroting:	Een begroting geeft aan welke beleidsvoornemens de gemeente heeft, hoeveel middelen daarmee zijn gemoeid en uit welke bronnen die middelen afkomstig zijn. Het Besluit begroting en verantwoording onderscheidt een beleidsbegroting en de financiële begroting.
Bestuurlijk belang:	Een bestuurlijk belang heeft een gemeente wanneer ze een zetel heeft in het bestuur van een derde rechtspersoon of als ze stemrecht heeft.
Categoriale indeling:	Een categoriale indeling is een indeling van baten en lasten naar soorten zoals salarissen, rente en belastingen. Het concept Besluit begroting en verantwoording 2004 (nieuwe comptabiliteits- voorschriften) stelt verplicht dat gemeenten de begroting converteren naar categorieën in een apart document. Dit document wordt naar de toezichthouder en CBS gezonden. De voorgeschreven categorieën worden niet meer bij de comptabiliteitsvoorschriften zelf bepaald, maar bij ministeriële regeling.
Comptabiliteits voorschriften:	De comptabiliteitsvoorschriften zijn bij Koninklijk Besluit uitgevaardigde voorschriften voor de inrichting van begroting en de jaarrekening en het jaarverslag van de gemeente. Op dit moment geldt het Besluit begroting en verantwoording van 2004.
Dualisme:	Een dualistisch stelsel kenmerkt zich doordat de posities en bevoegdheden ontvlecht zijn. De raad richt zich primair op de kaderstellende en controlerende functie, het college op de uitvoerende functie. De wethouders zijn geen lid van de raad.

Begrip	Omschrijving
Financieel belang:	Een financieel belang heeft een gemeente indien de middelen die zij ter beschikking stelt verloren gaan in geval van faillissement van de verbonden partij (een derde rechtspersoon) en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.
Financiële positie:	Onderdeel van de financiële begroting, tevens de tegenhanger van de balans. De financiële positie van een gemeente geeft de grootte en samenstelling van het vermogen aan in relatie tot de baten en lasten.
Jaarrekening:	De jaarrekening is de tegenhanger van de financiële begroting; de jaarrekening gaat in op de realisaties van het afgelopen begrotingsjaar. De jaarrekening is een onderdeel van de jaarstukken en bestaat uit: 1. het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting, 2. de balans en toelichting.
Jaarstukken:	De jaarstukken zijn onderverdeeld in het jaarverslag en de jaarrekening en is de tegenhanger van de begroting.
Jaarverslag:	Het jaarverslag is de tegenhanger van de beleidsbegroting en gaat met name in op de uitkomsten van de programma's over het afgelopen begrotingsjaar. Het jaarverslag is een onderdeel van de jaarstukken en bestaat uit: 1. de programmaverantwoording, 2. de paragrafen.
Overhead:	Voor de definitie van overhead is aansluiting gezocht bij de definitie in het kader van Vensters voor Bedrijfsvoering. Overhead is het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.
Overzicht van baten en lasten:	Onderdeel van de financiële begroting/jaarrekening dat een overzicht geeft van alle baten en lasten die in de programma's zijn opgenomen.
Paragrafen:	Een paragraaf geeft volgens het Besluit begroting en verantwoording een dwarsdoorsnede van de begroting op financiële aspecten. Het gaat dan om de beleidslijnen van beheersmatige aspecten die belangrijk zijn, financieel, politiek of anderszins. De paragrafen zijn onderdeel van zowel de beleidsbegroting als het jaarverslag.
Programma:	Een samenhangende verzameling van producten, activiteiten en geldmiddelen gericht op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke effecten, waaraan idealiter indicatoren gekoppeld kunnen worden.

Begrip	Omschrijving
Programmabegroting:	Een programmabegroting is een typering voor de begroting doordat de programma's in de begroting centraal staan. In het Besluit begroting en verantwoording wordt het woord programmabegroting niet gebruikt. Het kenmerk van de begroting volgens de voorschriften is dat de begroting is onderverdeeld in programma's, daarom wordt er ook wel naar verwezen als programmabegroting. De gemeente is vrij in de keuze van de programma's en in het aantal.
Programmaplan:	Een programmaplan behandelt per programma expliciet de maatschappelijke effecten en de wijze waarop ernaar gestreefd zal worden die effecten te verwezenlijken. Dit wordt gedaan aan de hand van de volgende drie vragen: Wat willen we? Wat gaan we ervoor doen? Wat gaat het kosten?
Programmaverantwoording:	Onderdeel van het jaarverslag. In de programmaverantwoording wordt per programma expliciet ingegaan op de beoogde maatschappelijke effecten en de wijze waarop getracht is deze effecten te verwezenlijken. De vragen: Wat wilden we? Wat hebben we ervoor gedaan? En Wat heeft het gekost? Zijn de centrale vragen die in dit deel beantwoord worden.
Risicomanagement:	Risicomanagement is het proces van identificeren en analyseren van risico's en vervolgens het ontwerpen en implementeren van maatregelen om de kans van optreden van de risico's te verminderen, oftewel om de schade, veroorzaakt door de risico's, te minimaliseren. Risicomanagement is een in hoge mate gestandaardiseerd proces dat in alle gevallen de stappen inventariseren, analyseren, maatregelen nemen, bewaken kent.
Taakvelden:	Eenheden waarin de programma's of de eenheden in overzichten en bedragen in het programmaplan zijn onderverdeeld.
Taakveldenraming:	De taakveldenraming wordt volgens het Besluit begroting en verantwoording opgebouwd vanuit de programmabegroting en geeft alle gemeentelijke activiteiten weer in termen van taakvelden. De taakveldenraming is het begrotingsdocument van het college en heeft met name een beheersfunctie voor de uitvoering van de begroting.
Taakveldenrealisatie:	Een taakveldenrealisatie is de tegenhanger van de taakveldenraming en wordt na afloop van het begrotingsjaar opgesteld.
Verbonden partij:	Een verbonden partij is een derde rechtspersoon waarbij de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.

Pr	Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
1	Vestigingen	per 1.000 inw 15- 64jr	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	245	275	nbn
1	Func tiemenging	%	LISA	De func tiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	45,2	49,6	nbn
2	Fijn huishoudelijk restafval	kg per inwoner	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg)	183	180	nbn
2	Hernieuwbare elektriciteit	%	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	nbn	50	nbn
3	Woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	822	825	835
3	Woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	911	911	931
3	WOZ-waarde woningen	duizend euro	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ-waarde van woningen.	324	322	334
3	Nieuwbouwwoningen	aantal per 1.000 woningen	ABF - Systeem Woningvoorraad	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.	8,5	9	9

Pr	Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
3	Demografische druk	%	CBS - Bevolkingsstatistiek	De som van het aantal personen van 0 tot 19 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 19 tot 65 jaar.	87,3	87,3	87,5
4	Jongeren met delict voor rechter	%	CBS	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	nbn	0,4	nbn
4	Niet-sporters	%	CBS / RIVM - Gezondheidsenquête	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.	57	57	nbn
4	Banen	per 1.000 inw 15- 64jr	LISA	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	863	671	nbn
4	Netto arbeidsparticipatie	%	CBS - Arbeidsdeelname	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.	69	75	68,9
4	Bijstandsuitkeringen	per 10.000 inw 18jr eo	CBS - Participatie Wet	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.	183	170	155,8
4	Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inw 15- 65jr	CBS - Participatie Wet	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	82,1	47	nbn
4	Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 10.000 inw	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.	970	890	920

Pr	Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
4	werkeloze jongeren	%	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).	1	1	nnp
4	Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	%	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12-23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	3,2	2,8	nnp
4	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.	3,5	4,6	nnp
4	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige leerlingen (1.000 leerlingen) waarbij sprake is van meer dan 16 uur ongeoorloofd verzuim gedurende 4 operevolgende lesweken.	20	22	nnp
4	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	3	3	nnp
4	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	Het percentage van jongeren tot 18 jaar die hulp en zorg ontvangen zoals deze bedoeld is in de Jeugdwet.	17,4	14	15,3
4	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	Het percentage van alle jongeren tot 18 jaar die onder jeugdbescherming vallen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt.	1,7	2	nnp

Overzicht investeringsuitgaven

Activanummer	Omschrijving	Investeringsuitgaven in 2025
	Kosten van onderzoek en ontwikkeling	42.259
3100026	Uitbreiding De Vlaschaard (voorber.kred.)	33.957
9600118	Vorbereidingskrediet gemeentewerkplaats Oostburg	8.302
	Bedrijfsgebouwen	737.713
1100001	MJOP24 - Kazerne Breskens - roldeuren	4.230
1100002	MJOP24 - vm werkpl/kazerne Breskens - gebouwaanp.	8.572
1100003	MJOP24 - kazerne Cadzand - dak	13.984
5200004	MJOP24 - zwembad A'burg, gebouwaanpassingen	22.410
5200012	MJOP24 - De Eenhoorn Oostburg - gebouwaanpass. (2)	25.124
5200057	Voetbal Breskens - kleedlokalen(K)	102.551
5500001	Renovatie Zuidpoort Sluis(K)	5.535
5700004	Strandbeleid: Strandposten Groede en Breskens	5.350
6100045	MJOP25 - MFC De Windmaker - gebouwaanpassingen	26.718
7220314	Gemalen/pompunits bouwkundig 2024	-1.568
7220340	Gemalen/pompunits bouwkundig 2025	14.400
8300003	Mr. P.C. Hennequinstr 9 en 11 Oostburg, Gebouw	424.208
9600079	MJOP24 - Werkplaats Oostburg - gebouwaanpassingen	1.508
9600083	Vorbereidingskrediet gemeentehuis	64.224
9600119	Tijdelijke huisvesting - verbouwing St Antonius	20.470
	Gronden en terreinen	714.545
8200026	Nieuwstraat 38 Oostburg, Grond	148.637
8200027	Mr. P.C. Hennequinstr 9 en 11 Oostburg, Grond	347.079
8200028	Waterpoortstraat 2 Ijzendijke, Grond	218.829
	Grond-, weg-, waterbouwkundige werken MN	1.728.296
2100138	Vervanging openbare verlichting 2025 (masten)	126.690
2100139	Vervanging openbare verlichting 2025 (armaturen)	132.991
2100154	Beheerplan wegen: rehabilitaties 2025	940.829
2100161	2e fase Bavodijk MPN	360.273
5600065	Brug Damse vaart Sluis	-10.000
5600071	Duurzaam onderhoud bruggen 2025	152.149
5800016	Speelterreinen 2025	25.365
	Grond-, weg-, waterbouwkundige werken EN	1.613.306
2100164	HUB Schoondijke	-4.470
5200036	MJOP25 - Sportcenter Cadzand - Kunstgrasveld	66.459
7220304	Vrijvervalriool vervanging/renovatie 2024	943.752
7220309	Vrijvervalriool afkoppelen/verbetering 2024	123.257
7220337	Renovatie IBA's 2022	27.040
7220338	Vrijvervalriool uit systeem 2025	320.422
7220339	Vrijvervalriool afkoppelen/verbetering 2025	26.574
7220344	Persleiding en drukriolering vervanging 2025	1.378
7220372	Drukriolering bouwkundig 2025	-1.314

Activanummer	Omschrijving	Investeringsuitgaven in 2025
7220377	Drukriolering mechanisch 2025	-1.314
7220382	Drukriolering elektrisch 2025	64.315
7220387	Oppervlaktewater riolering water en klimaat 2025	47.007
9600120	Tijdelijke huisvesting - infrastructuur	200
	Machines/apparatuur/installaties	305.441
5200014	MJOP24 - De Eenhoorn Oostburg - installaties (2)	35.560
5200037	MJOP25 - Sportcenter Cadzand - Installaties	49.701
5300044	MJOP25 - Ledeltheater O'burg - Installaties	2.282
5400018	MJOP25 - Belfort Sluis - installaties (3)	18.968
5600076	Visie streekpromotie en Gastheerschap	12.347
6100010	MJOP24 - MFC Oostburg - installaties (1)	126.514
6100017	MJOP24 - MFC Sluis - installaties	5.341
7220319	Gemalen/pompunits mechanisch 2024	-1.568
7220329	Pompunits elektrisch 2024	-1.266
7220341	Gemalen/pompunits mechanisch 2025	12.000
7220342	Gemalen elektrisch (MacTek/Aquaview++) 2025	14.430
7220394	IBA renovatie en vervanging 2025	26.520
9600075	Belfort Camera volgsysteem 2023-2027	4.614
	Vervoermiddelen	391.338
9600068	Vervanging bedrijfsvoertuigen GW 2024	340.831
9600069	Vervanging bedrijfsvoertuigen GW 2025	50.507
	Woonruimten	501.191
6100048	Aanschaf woonunits Baljuwveltersweg 2024	45.836
8220005	Uitbreiding woonwagencentrum Schoondijke	9.234
8300002	Aankoop Nieuwstr 38 Oostburg, Gebouw	167.612
8300004	Waterpoortstraat 2 IJzendijke, Gebouw	278.510
	Overige materiële vaste activa	282.502
5400032	Visserijmuseum Breskens	27.844
5700001	Strandbeleid: Thematisering en zonering	9.000
7210006	Inzamelmiddelen huisvuil, grondstoffenplan `19-`23	240.415
9600123	Tijdelijke huisvesting - inrichtingskosten	5.243
	Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	1.537.761
9130004	Deelname stimuleringsfonds volkshuisvesting	1.209.761
9130010	Deelneming transitiefonds	328.000
	Overige langlopende leningen	805.041
8220004	Leningen Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	774.266
9600011	Fietsproject	30.775
		8.659.394